

Kó kis'iìn jǎà x̣ita xi tsibíxáya-la Jesús

'Én xi kitsjaà Jesús nga iskan kjoí Inima Tsjeè-la Nainá

¹ Ngaji Na'èn Teófilo, jè xojon xi 'an kiskii ítjòn-lè, k'oaá kixan-lè ngats'iì kjoa xi kis'iìn ko xi tsakóya Jesús kóni nga tsibíts'ia nga kisíxá ² skanda jè nàchrjein k'e nga Nainá kiiko ijngoò k'a-ne ján ngajmii. K'e nga tikj'eè fi-ne ján ngajmii, jè nga'ño-la Inima Tsjeè-la kisikjeén nga jaàjìn x̣ita xi tsibíxáya-la nga kitsjaà-la kjoíxoma mé xá xi s'iìn. ³ K'e nga k'en ko nga jaáya-la it'aà ts'e kjobiyaà nguì ichán nàchrjein tsibijna isa; kjìn k'a tsakó-la yijo-la jǎà x̣ita-la ko kjìn skoya kjoa kis'iìn nga kixi kjoa nga tíjnakon. Tíkoá tsakóya-la x̣ita-la kós'in otíxoma Nainá.

⁴ K'e nga tíjnakò x̣ita-la k'oaá s'in kitsjaà-la okixi, kitsò-la:

—Kì tà chjà bitjojñoò naxandá Jerusalén. Chíña kjoaa skanda k'e nga kitjojen kjondaà xi tsjá Na'èn-na koni s'in kitsjaà tso'ba. Jyeé k'oas'in kixan-nò nga sa ítjòn. ⁵ Kixií kjoa, jè Juan, nandá kis'iìn-ne bautizar x̣ita. Tanga jño, machraña nàchrjein nga ko Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.

Kii komà k'e nga kii mijìn ijngoò k'a-ne Jesús ján ngajmii

⁶ Jǎà x̣ita xi títsajnakò Jesús, kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, xi jì otìxoma-nájen, jñà nachrjein koi, ¿a s'ikíjnandeí ìjngoò k'a-ne naxandá Israel nga ta jè tajngoò kotìxoma-la yijo-la?

⁷ Jesús kitsò:

—Mìtsà jñò oko-nò nga jchaa nachrjein; ta jngoò Na'èn-ná beè kó s'ín kosòn-la xi kjotìxoma ts'e.

⁸ Tanga k'e nga kitjojen-nè-nò jè Inìma Tsjeè-la Nainá, tjoé-nò nga'ñò-la. Jñò kénojmi-là xità xi it'aà ts'an i Jerusalén, kóhokji nga kijndà nangui Judea kò Samaria, skanda ñánda fehet'aà-ne isò'nde.

⁹ K'e nga jye okitsò Jesús, ìkjoàn kitjámijìn i'nga nga kiìkò ìjngoò k'a Nainá ján ngajmì kò jñà xità-la nchikotsejèn-la. Chaán mì tì kiì kijtseè-ne nga jè ifi tsibíjtsa'ma. ¹⁰ Jñà xità-la, k'e nga nchikotsejèn-la nga tífi-mijìn ngajmì Jesús, tà nitoón j'ì kinchat'aà jò-la xità xi íkjá nikje chroba. ¹¹ Kitsò jñà xità koi:

—Jñò xi xità Galilea tsajòn, ¿mé-ne kòs'ín chitsejèn-nò ngajmì? Jè Jesús, koni s'ín kà'yaà nga kòfìmijìn ìjngoò k'a-ne ngajmì, kijchò nachrjein nga k'oa tìs'ín kjoí ìjngoò k'a-ne.

Kí komà nga kitjaàjìn Matías

¹² Jñà xità xi tsibíxáya-la Jesús inchrobà-ne nin-dò Yá Olivo nga kiì ìjngoò k'a-ne Jerusalén. K'oaá kji chrañàt'aà fì ndiyá Jerusalén koni kji tsjá'nde kjotìxoma nga ma fì xità k'e nga nachrjein nìkjáya.

¹³ K'e nga ijchò-ne naxandá Jerusalén, kìmijìn isò'nga ni'ya, jahas'en cuarto ñánda síkjáya. Jñà xità xi ijchò, jè Pedro, Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo ki'ndí-la Alfeo, Simón Celote, Judas, ti-la Jacobo. ¹⁴ Ngats'ìi xità koi yaá bixoña nga kjit'aà nachrjein nga jngoò

tjín kjohítsjeèn-la nga chjat'aà-la tikoá bítsi'ba-la Nainá; tikoáá títajna i'nga íchjín kō María xi nea-la Jesús kō jñà 'ndse Jesús.

¹⁵ Jñà nachrjein koi, Pedro, kiichjajìin-la xita xíkjin xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Maá-là tsà jngoò sìndō kō kaàn jñà xita. Pedro kitsò:

¹⁶ —'Ndsè, tjín-ne nga kítasòn koni s'ín tichja Xojon-la Nainá jñà 'én xi kjòtseé kiichja Inima Tsjeè-la Nainá nga jè xitaxá ítjòn David kisikjeén nga kiichja mé xi komat'in Judas, jè xi kiìkakó-la xita xi kitsobà'ñó Jesús. ¹⁷ Judas, nga xita xingui-nájen. Tikoáá kitjoé-la xá nga ngajen kisixáko-nájen. ¹⁸ Jè tòn xi kisikijne Judas it'aà ts'e jé xi tsohótsji, nanguií tsatse jngoò 'nde-ne; ikjoàn skō kiskaànguit'aà-ne nangui, jngoò k'a kixojndà indso'ba, itjo ndó'ye-la. ¹⁹ K'e nga jye kiì'nchré yije xita naxandá Jerusalén nga jye k'en Judas, i'nde jè, k'oaá s'ín tsibít'aà 'ín nga Acéldama kitsò-la. 'Én ts'e xi chja, tsòyaá-ne: "I'nde ts'e Jní-né." ²⁰ Jè xojon ts'e Salmo, k'oaá s'ín tichja nga tsò:

Ni'ya-la kàtasijna tiya-né,

nijngoò xita kítajna.

Tikoáá tichja Salmo ñánda tsò:

Kj'eí xita kàt'iù-la xá-la.

²¹ Mochjeén-né nga kj'eí xita sakó jngoò-isa xi jè ngajo-la Judas; jñà chjaàjìin-jngoáá xita xi kjòtseé tjímakō-ná skanda k'e nga tisa tsajmeiìko-ná Jesús,

²² mats'iaqō-ne nga kis'iìn bautizar Juan skanda k'e nga tsijin jngoò k'a-ne Jesús ján ngajmì, mé-ne nga kijnakō-ná tikoá tsjá 'én nga Jesús jyeé jaáya-la.

²³ K'ée tsafaájìin jò xita: jngoò xi 'mì José, tikoá tjít'aàsòn 'ín-la nga Barsabás 'mì. Barsabás, kō

tijè-ne xi 'mì Justo. Xi ìjngò, Matías 'mì. ²⁴ Ikjoàn kùichjat'aà-là Nainá kitsò:

—Ngaji Na'èn, xi yaxkoin inima-là ngats'ìi xita, kot'in-nájen ñá-laá ingajò xita koi jye kàchjaàjìn, ²⁵ mé-ne nga skoé xá-lè xi jì bíxáya-là, jè xá xi kisikína Judas k'è nga tsohótsji jé, nga jye tíjna i'nde ñánda oko-là.

²⁶ Kisiskákjoò suerte-là. Jè Matías kisikijne. Jè komà-ne tejò xita xi tsibíxáya-là Jesús xi tejngò ma nga sa ítjòn.

2

K'è nga itjojen Inima Tsjeè-là Nainá

¹ K'è nga ijchò nàchrjein-là s'eí Pentecostés, ngats'ìi xita xi mokjeiín-là it'aà ts'è Cristo tà jn-goò jtín títsajna. ² Tà nitoón kina'yà jngoò-là xi 'ñó one, koni jngoò tjo xi 'ñó tí'ba xi ngajmù inchrobà-ne. Kina'yà-là kóhokji i'nga ni'ya ñánda títsajna jña xita. ³ Tsatsejèn-là nijèn xi koni kjoàn ni'ín kjoàn; kjòxkoaya òngó òngó kisijnasòn-là jña xita. ⁴ Ngats'ìi xita, jngoò k'a ndaà kis'ejìn inima-là Inima Tsjeè-là Nainá; ikjoàn tsibíts'ia nga kùichja 'én-là xita xi kj'eí naxandá koni s'ín kitsjaà-là Inima Tsjeè-là Nainá nga kichja.

⁵ Nàchrjein koi, kjìn xita judío títsajna [xi ijchò s'eí] ya naxandá Jerusalén xi beèxkón Nainá xi inchrobà-ne ñánda nga xìn naxandá nga títsa isò'nde. ⁶ Jña xita xi ya títsajna xi ijchò s'eí ya naxandá Jerusalén, ngats'ìi kjòxkóya k'è nga kii'nchré-là xi jane. Tíkoáà tà kjòxkón-là k'è nga kii'nchré-là xita-là Cristo nga ma-là chja nga jngoò òngò skoya 'én-là xita xi xìn naxandá-là xi ya

títsajna. ⁷ Tà k'oaá komà-la, tìkoaá tà kjòxkón-la, kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà xita Galilea ngats'ìi xita xi nchichja?
⁸ ¿Kós'ín ma-ne nga na'yá-lá 'én-ná xi nokjoá nga xìn naxandá-ná nga ìjngoò jngoá? ⁹ Ngats'iaá xi ì titsajnaá, tjín xita Partia, xita Media, xita Elam, xita Mesopotamia, xita Judea, xita Capadocia, xita Ponto, xita Asia, ¹⁰ xita Frigia, xita Panfilia, xita Egipto, xita Libia xi ya chrañàt'aà-la Cirene. Tìkoaá tjín xita Roma xi ì títsajna Jerusalén. Tjín xi nguì xita judío. Tìkoaá tjín xi tà jahatjiya-la nga xita judío komà. ¹¹ Tìkoaá tjín xi inchrobà-ne Creta kò Arabia. ¿Ngats'iaá na'yà-lá nga jngoò ìjngoò skoya 'én-ná koni s'ín bénojmi-ná kjòxkón xi s'ín Nainá!

¹² Ngats'ìi xita tà kisinchaàxkón-né, mì tì kii machiya-la, kitsò-la xíkjin:

—¿Kó tsòya-ne kjoa koi?

¹³ Tjín i'nga xita xi tà tsijnòkeè-né, kitsò:

—¿Ch'íi xita koi!

'Én xi kiichjayajin-la xita jè Pedro

¹⁴ K'ée tsasíjna kixi Pedro kò xita xi tejngoò ma-ne; 'ño kiichjayajin-la xita, kitsò:

—Jño, xita xinguiáá xi judío 'mì-ná kò ngats'ioò xi xìn naxandá-nò xi ì titsajnaá Jerusalén, ndaà kàtasijin-nò, ndaà tiná'ya 'én xi kichjàkò-nò. ¹⁵ Jño bixón-nò: “Ch'íi xita koi.” ¿Kós'ín koma-ne nga koch'i nga saá ijchò xi ñijaàn nga tajñoa? ¹⁶ Koií títitasòn 'én xi kiichja Joel, xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

¹⁷ K'oaá tsò Nainá:

K'e nga jye tífehet'aà nachrjein,

síka'bí-la Iníma Tsjeè-na ngats'iì xìta xi tǐn nga
tǐtsa ìsò'nde;

jǎa ìxti x'ín kò ìxti íchjín-nò, 'aán kichja ngajo-na;
jǎa ìxti xongó-nò, skoe kjoxkón xi okó Nainá;
jǎa xìta jchínga-nò k'oií-la nijǎa xi ìt'aà ts'e Nainá.

¹⁸ Okixi-né nàchrjein koi,

jǎa chí'nda-na xi x'ín kò íchjín sìika'bí-la Iníma
Tsjeè-na

mé-ne nga kichja ngajo-na.

¹⁹ Ján ngajmù kǐn kjoxkón jcha-la,
tìkoáá ì ìt'aà nangui jchaá-la kjoxkón

nga xíxteèn jní-la xìta,

nga kò nì'ín kò nì'ndì tsjè xi kjoa ts'e kjojchán.

²⁰ Jè ts'oi, kojǎò-né,

jè sá, jní kji koma

k'e nga tìkj'eè f'ì Nà'è-ná

nga kjoí kǐndaàjǐn-la xìta

jè nàchrjein xi jeya kò 'ńó xkón.

²¹ Tanga ngats'iì xìta xi kichjat'aà-la Nainá,

kìtjokàjǐn kjo'in.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii Joel (2:28-32).]

²² 'Tǐná'ya xi xìta Israel 'mì-nò 'én xi k'oa xán-nò:

Jǎò, ndaà tǐjǐn-nò, Nainá tsakó nga Jesús xi
Nazaret ts'e, tǐjín-la kǐotíxoma. Xkoòn kǐ'ya-nò nga
kis'iin ngats'iì kjoxkón kò kjoa ts'e seña xi tseé

nga'ńó tǐjín-la. ²³ Koni s'ín tǐjindaà-la Nainá nga tǐsa
tàts'en-la kjoa, jǎò, kindobà'ńó xìta jè nga kǐnik'eèn

nga kǐnǐngatsja xìta xi mìkìl beèxkón kǐotíxoma
nga tsakat'aà krò. ²⁴ Tanga Nainá kisikjaáya-la;

kisikjǐnandeí kjoa ts'e kjo'in xi tǐjín-la kjoabiyaà nga
mìkìl koma nga ya sijna'ńó ìt'aà ts'e kjoabiyaà. ²⁵ Jè

xìtaxá ítǐòn xi David kǐ'mì, kitsò ìt'aà ts'e Jesús:

Kìjtseè kjit'aà-ná Nainá k'e nga tíjna nguixkoaàn;
i tíjnat'aà ndsaa kixi mé-ne nga nì mé xi komat'ian.

²⁶ Koií kjoa-la nga matsja-la inima-na,

tikoá matsja-la nijen-na nga seè.

Yijo-na, tikoáá ndaà sìikjáya nga skóña kjoa,

²⁷ koií kjoa-la nga mì ya sìkíjni inima-na ya i'nde-la
mik'en,

tikoá mìkii koi'ndi nga kì'ndo yijo-na xi chi'nda
tsjeè-lè 'mì-ná.

²⁸ Tsakoò-ná ndiyá nga ma kótijnakoan,
tseé kjotsja s'e-la inima-na nga jì tijnako-ná.

[K'oaá tsò 'én-la Nainá xi kiskii David (Salmo
16:8-11).]

²⁹ "Ndsè, k'oaá xan-nò xi nguì kjoa kixi:
xita jchínga-ná David, jye kjòtseé k'en, tikoá
kisihiijn-né. Jè itsjó-la, tíjna skanda nachrjein
i'ndeí. ³⁰ Tanga jè David, jngoò xita xi kiichja
ngajo-la Nainá. Jyeé k'oas'ín tíjiin-la koni s'ín
kitsjaà-la tso'ba Nainá nga tje ts'e kitjokàjiin
Cristo nga jè kína ngajo-la koni xitaxá ítjòn.

³¹ Jè David, k'oaá s'ín kiichja it'aà ts'e Cristo koni
tsà jye kijtseè nga jye jaáya-la. Kitsò: "Mikii ya
kisijna inima-la ya i'nde-la mik'en, tikoáá mìkii
i'ndo yijo-la." ³² Nainá, jyeé kisikjaáya-la Jesús.
Ngats'ii kjoa xi komà, k'oaá s'ín bènojmi-nòjen
nga xkoòn ki'ya-najen. ³³ Nainá jeya kisikíjnat'aà
chrja kixi-la; kitjoé-la Inima Tsjeè-la koni s'ín
kitsjaà tso'ba Nainá. Jè Jesús kisika'bísòn jingoò k'a
Inima Tsjeè-la. Koií kjoa-la nga k'oas'ín titsa'yaà
kò titsana'ya. ³⁴ Jè David, mìtsà ngajmii kii mijin;
tanga k'oaá kitsò:

Jè Nainá kitsò-la jè xi Nei-na:

"Tijnat'aà-ná i kixi-na,

³⁵ skanda k'e nga sìkítsaj̄nanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoīl."

³⁶ 'J̄ñò xi x̄it̄a nax̄andá Israel tsaj̄òn, ndaà j̄chaa yiye nga 'ñó kix̄i t̄j̄ín kjoa nga jè Jesús xi j̄ñò tsakat'aà krò, Nainá, k'oaá s'ín kisik̄j̄na nga jè-né xi Na'èn-ná, kò t̄j̄jè-ne xi Cristo [x̄it̄a xi xó kisikasén-ne Nainá].

³⁷ K'e nga k̄i'nchré 'én xi okitsò j̄ña x̄it̄a xi ya t̄ítsaj̄na, kisik̄j̄no j̄j̄ìn in̄ima-l̄a; k'eé kiskònangui-l̄a Pedro kò x̄it̄a x̄ik̄j̄ín xi i'nga xi t̄ikoa xó tsibíx̄aya-l̄a Jesús. Kitsò-l̄a:

—'Ndsè, ¿mé xi s'en-jen?

³⁸ Pedro kitsò-l̄a:

—T̄ik̄aj̄no jé-nò, k̄i t̄i jé binchaàtsji-nò; t'een bautizar yiyo-nò it'aà ts'e Jesucristo nga j̄ngoò ìj̄ngoò-nò, mé-ne nga s̄ij̄chàat'aà-nò Nainá, t̄ikoa tsj̄a-nò In̄ima Tsjeè-l̄a. ³⁹ Koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá, 'én xi tsibíj̄na tsaj̄òn-nò; t̄ikoaá ts'eé ixti-nò, kò ngats'ìi x̄it̄a xi k̄j̄ìn t̄ítsaj̄na, nga yiye xi jè sobà Nainá xó k̄ichj̄a-l̄a.

⁴⁰ Pedro, k̄j̄ìn 'én k̄i'chj̄aj̄ìn-sa-l̄a. 'Ñó k̄i'chj̄ako. Kitsò-l̄a:

—T̄inchat'aàx̄ìn-l̄a kjo'in xi tjoé-l̄a j̄ña x̄it̄a koi xi ch'o s'ín!

⁴¹ J̄ña x̄it̄a xi kòk̄jeīn-l̄a 'én xi k̄i'chj̄a Pedro komà bautizar; ma-l̄a tsà j̄àn j̄mīi x̄it̄a xi jahas'en-t'aà nachrjein jè. ⁴² Kóhotj̄ín, kix̄ií chinchako 'én xi k̄i'nchré koni s'ín tsakóya-l̄a j̄ña x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús, t̄ikoa k̄jit'aà nachrjein maxkóya nga k̄j̄èn-kò x̄ik̄j̄ín t̄ikoa chj̄at'aà-l̄a Nainá.

⁴³ Ngats'ìi x̄it̄a xi ya t̄ítsaj̄na tà kitsakj̄òn-né k'e nga k̄ijtseè ngats'ìi k̄j̄ondaà kò k̄j̄oxkón xi kis'ìin j̄ña x̄it̄a xi tsibíx̄aya-l̄a Jesús. ⁴⁴ J̄ña x̄it̄a xi jye

kòkjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo bìtsajnajtín-né kóhòtjín; síxkoaya yíje mé tsojmì xi tjín-la. ⁴⁵ Otíjna nan-gui-la kò tsojmì xi tjín-la, ìkjoàn síjòya tòn-la koni s'ín mochjeén-la nga jngoò ìjngoò. ⁴⁶ Nàchrjein inchijòn bixoña ya nditsin ingo ítjòn, kò ya ni'ya-la xíkjín nga kjèn-kjoò nga tjín-la kjòtsja kò indaàjiìn tjín inìma-la. ⁴⁷ Jeya kisikíjna Nainá; jñà xìtā naxandá tsjakeè komà xìtā-la Cristo; jè Nainá, nàchrjein inchijòn kisikas'en-t'aà-isa naxandá-la Cristo jñà xìtā xi jè mejèn-la nga kitjokàjiìn kjo'in.

3

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà jngoò-ne xìtā xi mìkiì ma fì

¹ Jngoò k'a kii Pedro kò Juan ya ingo ítjòn ts'e xìtā judío. Ìjchò-la xi jàn nga nguixòn k'e nga chjat'aà-la Nainá jñà xìtā. ² Nàchrjein nchijòn bijchó síkíjna jngoò xìtā ìma xi mìkiì ma fì. Xìtā jè k'oaá s'ín kits'iìn. Yaá bìjnajto xotjoa-la ingo ítjòn xi k'oaá s'ín tjit'aà 'ín: xotjoa xi ndaà kji. Xìtā jè, tòn síjé kjòtjò-la jñà xìtā xi fahas'en nditsin ingo. ³ Jè xìtā xi mìkiì ma fì, k'e nga kijtseè Pedro kò Juan nga nchifahas'en nditsin ingo, kisijé kjòtjò-la tòn. ⁴ Jè Pedro kò Juan, kiskoò'an; jè Pedro kitsò-la:

—¡Chítsejèn-'a-nájen!

⁵ Jè xìtā xi mìkiì ma fì kiskoò'an; k'oaá s'ín komà-la koni tsà tjín xi tsjá-la. ⁶ Tanga jè Pedro kitsò-la:

—Nìmé tòn tjín-na xi oro kò xi plata, tanga jè xi tjín-na tsjaà-lè; ìt'aà ts'e Jesucristo xi Nazaret ts'e, tìsítjìin, tìtjájmiì.

⁷ Jè Pedro, k'e nga okitsò-la, kiskoé tsja kixi, kiskímìtjen; nìtoón kis'e-la nga'ño tsji ndsokò, kóhokji ndsokò. ⁸ Jè xità jè, kiski'nga nga tsasítjen; ikjoàn tsibíts'ia nga tsajmeè-ne; jahas'en-kò nditsin ingo jè Pedro kò Juan nga ndsokò kii-ne; fijen fikjá, kjì'nga kitsian nga jeya kisikíjna Nainá. ⁹ Ngats'ìi xità naxandá kijtseè jè xità jè nga jye ma fi-ne kò nga jeya kisikíjna Nainá. ¹⁰ Tà kjòxkón-la xità, tikoáá tà kitsakjòn-né koni s'ín komàt'in jè xità jè nga jyeé beèxkon nga jè-né xi síjè kjòtjò tòn ya xotjoa ingo xi k'oas'ín tjít'aà 'ín-la: xotjoa xi ndaà kji.

'Én xi kùichjaya Pedro ya nguitjoa-la ingo ts'e Salomón

¹¹ Jè xità xi jye kjòndaà-ne, mìkìi tsjeiìn nga kitsobà'ño Pedro kò Juan. Ngats'ìi xità naxandá tà k'oáá komà-la; k'eé tsangachikon kùitjingui-la ya ingo ítjòn, ya nguitjoa-la xi 'mì Salomón. ¹² Jè Pedro, k'e nga kijtseè jñà xità naxandá, kitsò-la:

—Jñò, xità xinguiáá xi xità Israel 'mì-ná, ¿mé-ne maxkón-onò? ¿Mé-ne ngajen ch'àn-nájen? ¿A k'oáá s'ín nìkìtsjeèn koni tsà nga'ño tsajen kò kjòndaà tsajen kòmandaà-ne xità jè nga ma fi-ne? ¹³ Jè xi Nainá tsò-la Abraham, Isaac, Jacob kò ngats'ìi xità jchínga-ná xi i'nga, jè-né xi jeya kàsíkíjna Jesús xi ch'ìnda-la ma; tijè-ne Jesús xi jñò kinìngatsja xitaxá. Jñò, mìkìi kits'ìi'nde k'e nga jè Pilato mejèn-la sìikíjnandeí-ne. ¹⁴ Jñò, kinachrjekànguio jè xi Xità Tsjeè kò xi Xità Kixi; ikjoàn kinijé nga tsibìjnandeí jè xità xi mik'en kitjen-la. ¹⁵ Jñò kinìk'eèn jè xi síkíjnakon-ná tanga jè Nainá kisìkjaáya-la. Ngats'ìi kjoa koi, ki'ya-nájen,

k'oaá ma-ne nga bènojmí-jen. ¹⁶ Jesús kàtsjá-la nga'ño xítà jè xi jño títas'yaà tikoá yaxkoòn, koi-né nga mokjeiín-najen it'aà ts'e Jesús. Tà koií kjoa-la nga ndaà mokjeiín-najen nga ndaà kòmandaà-ne xítà jè nga nguixkoòn jño xi i títasajnaà.

¹⁷ "Ndsè, jyeé tíjìin-na, k'e nga k'oas'ín ki'nè kò xítaxá-nò nga kinìk'eèn Jesús, koi-né nga mìkìl machiya-nò. ¹⁸ Jè Nainá, k'oaá s'ín kisikitasòn koni s'ín kùichja ngats'ii xítà-la xi kùichja ngajo-la nga jè Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá] k'oaá s'ín tíjìnè-la nga kiyá. ¹⁹ Koií k'oa 'mì-nòjen nga tikájno jé-nò, kì tì jè bìnchaàtsji-nò; Nainá tanguít'aà-là mé-ne nga jchat'aà-nò jé-nò ikjoàn tsjá-nò Nainá kjoa'nchán ts'e inima-nò. ²⁰ Kàtasíkasén-nò Jesús, jè xi xó k'oas'ín kjòtseé jaàjìin-ne Nainá nga jè xi Cristo nga it'aà tsajòn kjoí-ne. ²¹ Mochjeén-né nga ján kíjna ngajmìl jè Jesucristo skanda k'e nga jè Nainá sìixitseyá yije ìjngoò k'a tsojmì xi tíjìn. K'oaá s'ín kitsjaà okixi Nainá k'e nga kùichja ngajo-la xítà tsjeè-la xi jè kisìkjeén nga sà kjòtseé. ²² Moisés, k'oaá s'ín kitsò-la jña xítà jchínga-ná: "Jè Na'èn-ná xi Nainá, yaá kòchrjekàjìin jngoò xítà xinguiáá xi kichja ngajo-la Nainá koni 'an. Jè tìná'ya-là koni s'ín kichjakò-nò ngats'ii kjoa xi kèènojmí-nò. ²³ Ngats'ii xítà xi mìkìl kjì'nchrénijon-la, jngoò k'a tjáxin it'aà ts'e naxandá-la Nainá."

²⁴ 'Ngats'ii xítà xi kùichja ngajo-la Nainá, mats'ia-ne Samuel, skanda j'ndeí, saá koií 'én tsibénnojmí mé kjoa xi tíma nàchrjein j'ndeí. ²⁵ Kjondaà tsajòn-nò koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá it'aà ts'e xítà-la xi kùichja ngajo-la. Tikoáá kjondaà tsajòn-nò koni s'ín tsibíndaàjìin jngoò kjoa Nainá kò

xìtā jchínga-ná k'e nga kitsò-là Abraham: “Ngats'ìì xìtā xi tǐn nga tǐtsa ìsò'nde kochikon-t'in-né xi ìt'aà ts'e tje-lè.” ²⁶ Nainá, k'e nga kisikjaáya-là Ki'ndí-là, jǎò kisikasén ítjòn-nò nga sìichikon-t'in-nò mé-ne nga sǐkjatjìya-là kjohítsjeèn-nò nga jngoò ìjngoò, nga mì tǐ ch'o s'en-nò.

4

K'e nga jè Juan kò Pedro kiìkò xìtā naxandá ya nguixkon xìtaxá

¹ Pedro kò Juan tákó tǐk'eé nchihóko xìtā naxandá nga ijchò jǎà nò'miì, tǐjko jè xìtā sko-là policía xi síkinda ìngo ítjòn kò jǎà xìtā saduceo. ² Jǎà xìtā koi 'ñó jti komà-là nga jè Pedro kò Juan k'oaá s'ín tsakóya-là xìtā naxandá nga jyeé ki'ya-là nga kjoaáya-là xìtā xi jye k'en koni s'ín jaáya-là Jesús. ³ Kitsobà'ñó, kiìkò, ìkjoàn kiskinìs'en ndayá nga jyeé kjònguixòn. Yáá kisíkítsajna ndayá skanda komà nchijòn. ⁴ 'Ñó kjìn ma-ne xìtā xi kòkjeiín-là k'e nga kiì'nchré 'én xi kiìchja Pedro kò Juan. Jyeé ma 'òn jmìì xìtā x'ìn xi mokjeiín-là; kò jǎà íchjín xi kòkjeiín-là mìkiì kòxkeya.

⁵ Xi komà inchijòn, kjòxkóya ján Jerusalén xìtā sko-là jǎà xìtā judío kò xìtā jchínga kò xìtā chjìne xojòn xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskìì Moisés.

⁶ Tǐkoá ya tǐjna Anás, xi nò'miì ítjòn, Caifás, Juan, kò Alejandro, ngats'ìì xìtā xíkjín jǎà xi nò'miì ítjòn.

⁷ Kiskinìkjaá Pedro kò Juan, ìkjoàn chinchá osen nga kiskònanguì-là, kitsò-là:

—¿Yá ts'e nga'ñó? ¿Yá xi kitsjaà'nde-nò nga xìtā xk'én nìndaà-nò?

⁸ Jè Pedro nga ndaà tíjìn inima-la jè Inima Tsjeè-la Nainá kitsò:

—Jñò xi xitaxá ítjòn 'mì-nò kò xita jchínga-la naxandá Israel: ⁹ Jñò, ¿mé-ne mejèn-nò nga jchaa kjondaà xi kòmat'in xita jè nga kòmandaà-ne nga jye ma fi-ne? ¹⁰ Jñò nga nguixkoòn, kénajmí-nòjèn, tìkoa kàtji'nchré yije ngats'ìi xita naxandá Israel. Xita jè, it'aà ts'eé Jesucristo xi Nazaret ts'e kjondaà-ne. Tìjè-ne xi kinik'eèn nga tsakat'aà krò, tanga Nainá kisìkjaáya-la. ¹¹ Jñò, k'oaá ngaya-la koni chjinechrjó xi bíndaà ni'ya. Kinachrjekàngui-nò Jesús koni jngoò ndajo xi nímé chjì-la. Tanga i'ndeì jè tíjna ítjòn koni ndajo chrjangui-la chrjó ni'ya. ¹² Tà jngoò ma xita xi ma-la ochrjekàjìin-ná kjo'in, tà jè Jesucristo. Mì tì yá xita tjín-ne i it'aà nangui xi Nainá kisikasén nga koma kochrjekàjìin-ná kjo'in.

¹³ Jñà xitaxá, k'e nga kijtseè nga 'ñó chja Pedro kò Juan nga mìkìi tsakjón, tìkoa kijtseè nga taxkì ndí xita-né nga mìtsà 'ñó ma-la xojon, tà kjòxkón-la; k'eé kjòchiya-la nga jñà xita xi tsajmeìko Jesús. ¹⁴ Tìkoa kijtseè nga ya síjna jè xita xi jye kjondaà-ne, k'oaá s'ín komà-ne nga mì tì kó kitsò-la. ¹⁵ K'eé tsachrje jngoò tjò ni'ya osen, ìkjoàn tsajoóya-ne. ¹⁶ Kitsò-la xíkjín:

—¿Mé xi sìkoaá xita koi? Ngats'ìi xita naxandá Jerusalén, jyeé tíjìn-la kjòxkón xi kis'ìin, mìkìi koma kí'maá. ¹⁷ Kìinchaxkón-laá nga nì tì jngoò xita kohóko-ne xi it'aà ts'e Jesús, mé-ne nga mì tì kù kóbìsòn-ne kjoa koi.

¹⁸ K'eé kùichja ìjngoò k'a-la Pedro kò Juan; kitsjaà-la òkixì nga jngoò k'a mì tì kù tíj'nde-la nga

kichja-isa-la, tikoá kòkòya-isa-la xita it'aà ts'e Jesús.

¹⁹ Jè Pedro kò Juan kiichja, kitsò-la:

—Jñò, ndaà jchósòn-là, ñá-laá xi kixi tjín nga nguixkòn Nainá. ¿Yá-né xi sikitasòn-lajen? ¿A jñò-nò xi xita 'mì-nò? ¿A xi jè sobá Nainá? ²⁰ Mikiì koma jyò kitsajna-jen it'aà ts'e kjoa xi ki'ya-jen kò xi kina'yà-jen.

²¹ Jñà xitaxá mikiì kjòtsji-la kós'ín siiko nga tsjá-la kjo'in, tà chincháxkón-la, ikjoàn kisikítsajnandeí-ne, koií kjoa-la nga jñà ngats'ii xita naxandá, 'nó jeya kisikíjna Nainá it'aà ts'e kjoxkón xi komà. ²² Koií-né nga jè xita xi jye kjòndaà-ne, tsatoó ichán nó tjín-la k'e nga k'oas'ín komàt'in kjoxkón jè.

Kó s'ín kisijét'aà-la Nainá jñà xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo

²³ K'e nga jye tsibítsajnandeí-ne Pedro kò Juan, kii-ne ñánda títsajna xita xíkjín; tsibénajmí yiye-la kó kitsò-la jñà nò'miì ítjòn kò jñà xita jchínga. ²⁴ Jñà xita xíkjín, k'e nga jye kiì'nchré koni s'ín kis'enojmií-la, ngats'ii, tsibíts'ia nga tà jngoò jta kiichjat'aà-la Nainá, kitsò:

—Ji Na'èn xi ji tjín-lè kindá ngats'ii xi tjín, nga ji tsibìndii ngajmii, nangui kò ndáchikon, ngats'ii tsojmi xi tjín isò'nde. ²⁵ Nga kò Inima Tsjeè-lè kinikjiín tso'ba chì'nda-lè David xi xita jchínga kjiiin-najen nga k'oà kisi:

¿Mé-ne nga mats'en-ne xita isò'nde?

Kò jñà xita naxandá, ¿mé-ne kjoa ts'en joóya-ne xi kondra ts'e Nainá?

²⁶ Kjòxkóya xitaxá ítjòn xi tjín isò'nde; kisijngoò yijo-la jñà xita xi tjín-la kjotíxoma

nga kondra kiì-la Nainá kò Cristo, [xìtā xī xó kisìkasén-ne Nainá].

²⁷ 'Kixí kjoa, jè Herodes kò Poncio Pilato, kò xī taxkì xìtā xī mìtsà xìtā judío, kò ngats'ìi xìtā naxandá Israel, kisìjngoò yijo-la ì naxandá jè, nga kondra kiì-la Kì'ndí-lè Jesús xī xìtā tsjeè xī ngajì xó jì kichjaàjìin-ne nga kinìkasín nga jè xī Cristo. ²⁸ Jñà xìtā koi, k'oaá s'ín kis'ìin yije koni s'ín tjíndaà-lè nga tisa tàts'en-la kjoa nga k'oas'ín koma. ²⁹ Na'èn, ì'ndeì, chítsején-la xìtā koi nga mejèn-la beètoòn-najen; tìchjât'aà-nájen nga mikì kiskón-jen nga ma kinókjoaya-jen 'én-lè xī chì'nda-lè 'mì-nájen. ³⁰ Tàkoí nga'ño xī tjíya ndsejì nga kàtandaà-ne xìtā xī xk'én; ìt'aà ts'e Chì'nda Tsjeè-lè Jesús, t'ìin kjoàkón xī okó kjoajeya-la Nainá.

³¹ K'e nga jye kiìchjât'aà-la Nainá, ts'a ch'ón ya ì'nde ñánda títajna. Ngats'ìi xìtā xī ya títajna kis'ejìin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá; mì tì kiì kitsakjòn-ne nga kiìchjaya 'én-la Nainá.

Kó kis'ìin jñà xìtā-la Cristo nga nijngoò xī kisìchjât'aà-la tsojmì xī mochjeén-la

³² Ngats'ìi xìtā xī jye kòkjeíin-la, ngàsòn ngáya tjín inìma-la kò kjohítsjeèn-la; ngats'ìi tsojmì xī tjín-la nga jngoò ìjngoò, ts'e yije-né kóhótjín. Nijngoò xī kitsò: “Tsojmì xī tjín-na, tà ts'an, tajngoò-ná.”

³³ Jñà xìtā xī tsibíxáya-la Jesús 'ño tse nga'ño kis'e-la nga isa ndaà tsibénojímì nga jye jaáya-la Na'èn-ná Jesucristo ìt'aà ts'e kjoabiyaà. Ngats'ìi jñà xìtā koi, Nainá 'ño ndaà kisìchikon-t'ín. ³⁴ K'oaá s'ín komà-ne nga nijngoò xìtā kisìchjât'aà-la tsojmì xī mochjeén-la. Jñà xìtā xíkjín xī tjín-la nangui kò

jñà xi tǵín-là ni'ya, otǵjna. Ikjoàn f'iìkò yije tòn-là tsojmì xi otǵjna. ³⁵ Síngatsja jñà xǵta xi tsibíxáya-là Jesús; ikjoàn síka'bí-là xíkǵín nga jngoò òjngoò mé xi chijat'aà-là. ³⁶ Yà tǵnajiìn jngoò xǵta levita xi José 'mì. Yáá ò'nde-là naxandá Chipre. Jñà xǵta xi tsibíxáya-là Jesús, tsibít'aàsòn 'ín-là: Bernabé kitsò-là. (Ín jè, tsòyaá-ne: xǵta xi síjehikon-ná.) ³⁷ Xǵta jè, kijna jngoò 'nde-là nangui; tsatǵjna; j'iìkò tòn-là; kisingatsja jñà xǵta xi tsibíxáya-là Jesús.

5

Jé xi tsohótsji Ananías kò Safira

¹ Tanga òjngoò xǵta x'ín xi 'mì Ananías kò chjoón-là Safira, tǵkoà tsatǵjna jngoò 'nde nangui-là. ² Xǵta jè tsajoóya-ne kò chjoón-là, tsibí'ma chiba tòn chǵí-là nangui. Tà chiba j'iìkò nga kisingatsja jñà xǵta xi tsibíxáya-là Jesús. ³ Jè Pedro kitsò:

—Jì Ananías, ¿mé-ne kòbìl'nde-ne nga xǵta neǵì kòfahas'en-ǵiìn inǵma-lè nga mejèn-lè kachonachan-là Inǵma Tsjeè-là Nainá nga kòbì'ma chiba tòn chǵí-là nangui? ⁴ ¿A mìtsà tsǵji nangui? K'e nga jye kòhotǵjni, ¿a mìtsà tsǵji tòn? ¿Mé-ne k'oas'ín kànikǵtsjeèn-ne ǵiìn inǵma-lè? Mìtsà taxkǵ xǵta mejèn-lè kachonachan-là, jè sobà Nainá.

⁵ Jè Ananías, k'e nga kù'nchré 'én koi, kiskaàjndoòt'aà nangui, k'en. Ngats'ìi xǵta xi kis'eǵiìn-là kjoà xi komà, ndaà jchán kitsakjòn. ⁶ K'ée j'ìi i'nga ǵxti x'ín xi kisikájté nikje yijo-là Ananías; tsachrje ni'ya, nga kù kǵhǵiìn.

⁷ Tjín-là tsà jàn hora nga j'ì Safira chjoón-là Ananías; mìkiì tjiìn-là mé kjoa xi komà. ⁸ Pedro kiskònangui-là kitsò-là:

—¿A k'oaa tjiìn kòhotijna-nò nangui-nò koni tjiìn bixón?

Jè chjoón kitsò:

—Jon, k'oaa tjiìn kòhotijna-najen.

⁹ Jè Pedro kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín kàchibàya-nò? ¿A k'oaa s'ín kànikítsjeèn nga ma chónachàn-là jè Inima Tsjeè-là Nainá? Chítsején-là jñà ixti xi nchajto xotjoa ni'ya. Jñà kòfi kíhijiìn x'in-lè; tìkoaa ngaji, jñà kjiìko-lè.

¹⁰ Chjoón jè, nitoón kiskaàjndoòt'aà nangui ya ñánda síjna Pedro; k'en. K'e nga jahas'en ni'ya jñà ixti x'in, kijtseè nga jye k'en; tsachrje ni'ya; kii kíhijiìn-t'aà-là x'in-là. ¹¹ Ngats'ìi xita naxandá-là Cristo kò ngats'ìi xita xi kii'nchré kjoa koi, ndaà jchán kitsakjòn.

Kjoxkón ndaà xi kis'ìin jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús

¹² Jñà xita xi tsibíxáya-là Jesús, kjìn kjoxkón xi okó kjoajeya-là Nainá kis'ìin nga nguixkòn xita naxandá. Ngats'ìi xita-là Cristo, yaá bixoña kjit'aà ya ingo ítjòn ya nguitjoa-là xi 'mì Salomón. ¹³ Jñà xita xi mìkiì mokjeiìn-là it'aà ts'e Cristo, nijngoò kjò'ñóhikon nga ya kiit'aà-là jñà xita-là Cristo. Tanga jñà xita naxandá, 'ñó ndaà kijtseèxkón jñà xita-là Cristo. ¹⁴ Tanga jñà xita xi kòkjeiìn-là it'aà ts'e Cristo, íchjín íchjá, isaá 'ñó kòkjìn-ya-isa. ¹⁵ Jñà xita tsachrje xita xi xk'én ya iya ndiyá; kisikáyijòsòn nàchan kò nijñaà mé-ne k'e nga kjoa Pedro, nas'ín tà jè 'nguién-là skat'aà i'nga-là jñà

xita xk'én. ¹⁶ Tiko_a k_jin xita j'iì ya Jerusalén xi inchrobà-ne naxandá xi kjiyijòt'aà chraña-là; j'iiko xita xi xk'én kò jña xi inima ch'o-la neji nchibeetoòn; ngats'iì xita koi kjòndaà yijeé-ne.

Kjo'in xi tsatojiin Pedro kò Juan

¹⁷ Jè nò'miì ítjòn kò ngats'iì xita xi ya báhiytako, jña xi ya chja-ne it'aà ts'e xita saduceo, kjòchinikeé jña xita xi tsibíxáya-là Jesús. ¹⁸ Kitsobà'nño; kiiko; kiskinìs'en ndayá xi ts'e naxandá. ¹⁹ Tanga k'e nga jye kòjño, jngoò àkjale-là Nainá ijchò kix'a-là xotjoa ndayá. Tsachrje xita koi; kitsò-là:

²⁰ —Tanguió, tinchajtoò xotjoa ingo ítjòn. Tènojmi yije-là xita naxandá kós'in kitsajnakon xita it'aà ts'e Cristo.

²¹ K'e nga kiì'nchré 'én koi, nga komà nchijòn, tajñoayaá kiì ya ingo ítjòn, ikjoàn tsibíts'ia nga tsakóya-là xita.

Tik'e-ne chixoña jè nò'miì ítjòn, ngats'iì xita-là xi ya títsajnakò. Kiichja-là ngats'iì xitaxá kò xita jchínga ts'e naxandá Israel; ikjoàn kiskinìkjaá jña xita-là Cristo xi títsajna'ya ndayá. ²² Tanga k'e nga ijchò jña policía, mìkiì kisakò-là jña xita xi títsajna'ya ndayá; tà k'oaá s'in inchrobà-ne; kitsjaà okixi nga mì tì yá tjín-ne. ²³ Kitsò:

—K'e nga kòbijchò-jen, ndaà tíchjoajto xotjoa-là ndayá. Jña xita soldado xi síkinda, yaá nchajto xotjoa, tanga k'e nga kòbitjaàs'en-jen mì tì yá xita tjín-ne iya ndayá.

²⁴ K'e nga kiì'nchré 'én koi, jè nò'miì ítjòn kò nò'miì xi i'nga kò jè xita sko-là policía xi síkinda ingo ítjòn, tà k'oaá komà-là nga mìkiì machiya-là

kós'ín koma nga kjoehet'aà kjoa koi. ²⁵ Tík'eé-ne j'ìi jngoò xita xi j'ìi kénajmí, kitsò:

—Jñà xita xi kichinìs'en ndayá ngojña, yaá títsajna ingo ítjòn nga nchihokóya-la xita naxandá.

²⁶ K'eé kii jè xita sko-la policía xi síkinda ingo, kjihijtako jñà policía xi i'nga nga kiikjaá Pedro ko Juan. Tà kjondaá inchrobàko. Jñà tsakjón-la xita naxandá tsà ndajo koi'nè nga sùk'en. ²⁷ K'e nga j'ìiko, chinchá osen ñanda nchijoóya-ne. Jè nò'mii ítjòn kitsò-la:

²⁸ —¿A mìtsà k'oas'ín ki'mì-nòjen nga jngoò k'a mì tì k'oaa tsò-ne 'én xi kòkóya ít'aà ts'e Jesús? I'ndeì, kòhokji Jerusalén, jyeé títsachinìsòn yije kjotíxoma-nò; tìkoaa mejèn-nò ngajen chinì'nè-nájen nga k'en xita xi 'mì Jesús.

²⁹ Jè Pedro ko xita xi i'nga xi taña tsibíxáya-la Cristo kitsò:

—Ìsaá 'ño mochjeén nga jè Nainá sikitason-lajen mì k'oaa-ne koni xi taxki xita. ³⁰ Jè xi Nainá tsò-la xita jchínga-ná kisikjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà, tije-ne Jesús xi jño kinik'eèn nga tsakat'aà krò. ³¹ Nainá, 'ño jeya kisikíjnat'aà chrja kixi-la. Xitaxá ítjòn kisikíjna. Tìkoaa jè kisikíjna nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. K'oaa s'ín kis'ìin Nainá, mé-ne nga jñá xi naxandá Israel 'mì-ná sikaíjnoaa jé-ná; mì tì jè kinchátsji-ná nga sùjchàat'aà-ná Nainá jè xi tjín-ná. ³² K'oaa s'ín bènojmi-nòjen kjoa koi xi xkoòn ki'ya-najen. Tìkoa bènojmi kixi-né jè Inima Tsjeè-la Nainá xi jye kitjoé-la jñà xita xi sikitason-la Nainá.

³³ K'e nga kiì'nchré 'én koi, 'ño jchán kòjti-la; skanda mejèn-la sùk'en. ³⁴ Ya tijnajìin jngoò xita

fariseo xi tikoá xá tjín-là xi 'mì Gamaliel, jè xi okóya kjoṭíxoma. Ngats'ìì jǎà xṭa naxandá 'ñó ndaà beèxkón xṭa jè. K'eé tsasíjna-kixi-jìin-là ngats'ìì jǎà xṭa xi tjín-là xá; kitsjaà okixi nga kàtitjo jngoò tjò ni'ya jǎà xṭa xi tsibíxáya-là Jesús. ³⁵ Jè Gamaliel kitsò-là xṭaxá xíkjin:

—Jǎò ngats'ioò xi xṭa xinguiáá Israel 'mì-ná, ndaà tikítsjeèn mé kjoá xi sṭkoo jǎà xṭa koi. ³⁶ Tikítsjeèn jǎà naxrjein xi jye tsato, tsibìjnaá jngoò xṭa xi ki'mì Teudas. K'oaá kitsò nga xṭa ítjòn-né. Komà-là tsà ñijòn sìndò xṭa xi kiit'aà-là. Tanga k'e nga kisik'en xṭa, ngats'ìì xṭa xi kiit'aà-là, kitsjohoba-né. Tà yaá jyehet'aà kjoá. ³⁷ K'e nga komà iskan, jè naxrjein nga kòxkeya xṭa, tsatsejèn lingoò xṭa xi 'mì Judas xi xṭa Galilea. Tikoáá kjìn xṭa naxandá kiit'aà-là. Tanga k'e nga kinik'en xṭa jè, tikoáá ngats'ìì xṭa xi ya kiit'aà-là, kitsjohoba yiye-né. ³⁸ I'ndeì k'oaá ma-ne koxan-nò, tà tikjehet'aà kjoá. Tjii'nde-là xṭa koi nga kàtjì-ne. Tsà tà xá ts'e xṭaá xi nchis'ín kjoehet'aà-né. ³⁹ Tanga tsà xá ts'e Nainá-né xi nchis'ín, mìkiì kichìkjoá-nò nga jǎò kixkàn-kò; tikindaá yijo-nò tsà koi naxrjein-là, tsà xá-là Nainá titsabixkàn-kò.

⁴⁰ Ngats'ìì xṭa xi títsajna junta, kòkjeín-là koni s'ín kitsò Gamaliel. K'eé kiichja lingoò k'a-là jǎà xṭa xi tsibíxáya-là Jesús. Ikjoàn tsajá-là. 'Nó tsibínè-là nga mì tì k'oa s'ín kichjaya-ne it'aà ts'e Jesús. Ikjoàn kisikítsajnadejì-ne. ⁴¹ Jǎà xṭa xi tsibíxáya-là Jesús, 'ñó tsja tjín-là k'e nga itjo-ne ni'ya nga jè Nainá kitsjaà'nde nga kitjoé-là kjondaà nga kisikjeín kjo'in xi kjoá ts'e Jesús. ⁴² Jǎà xṭa koi,

mìkiì jyò tsibìtsajna. Nàchrjein inchijòn tsakóya tìkoa kùichjaya 'én ndaà-là Nainá ya ingo ítjòn kò xi k'ejí ní'ya nga jè Jesús xi Cristo [jè xi xó kisikasén-ne Nainá].

6

K'e nga itoò xità kitjaàjìn xi kisìchját'aà

¹ Jñà nàchrjein koi, k'e nga jye 'ñó tímakjìn-ya xità xi kota'yàt'aà-là Cristo, jñà xità xi chja 'én griego tsibìts'ia nga tsohojèt'in jñà xità xi chja 'én hebreo, nga jñà íchjín ka'àn xi ts'e xità griego mì ngàsòn tí'biì-là tsojmì xi kine koni jñà íchjín ka'àn xi ts'e xità hebreo. ² Jñà xità xi tejò ma-ne xi tsibíxáya-là Jesús, tsibíxkóya ngats'ìì xità xi kota'yàt'aà-là Cristo, kitsò:

—Mì-la kùì ndaà tjín nga sikhjina-jen xá-là Nainá nga mì tì kùì kìnókjoaya-najen 'én-là Nainá, nga nguì ta koi xá s'en-jen nga xità imà sikhjèn-jen. ³ 'Ndsè, chjaájñoò itoò xità x'ìn xi 'yaà nga ndaà nchisíjchá yijo-là, tìkoa ndaà tíjìn inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá, xità xi ndaà kjohítsjeèn tjín-là mé-ne jñà kòngatsja xá koi. ⁴ Ngajen, kjit'aà nàchrjein kìnókjoat'aà-lajen Nainá; tìkoa kòkóya-jen 'én-là Nainá.

⁵ Jñà 'én koi, ndaà kisaseèn yije-là ngats'ìì xità. K'ée jaàjìn Esteban, jngoò xità x'ìn xi ndaà mokjeiín-là ít'aà ts'e Nainá, tìkoa ndaà tíjìn inìma-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá. Tìkoa kitjaàjìn Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás, jngoò xità Antioquía xi jahatjìya-là nga xità judío komà. ⁶ Jñà xità xi itoò ma-ne chinchá osen nga nguixkòn xità xi tsibíxáya-là Jesús. Kò jñà xità xi tsibíxáya-là

Jesús kiichjatjì ìt'aà ts'e Nainá, ìkjoàn tsohósòn-la tsja nga kjòngatsja xá.

⁷ Ìsaá 'ñó tsabísòn-ìsa 'én-la Nainá. Ya naxandá Jerusalén saá 'ñó saá 'ñó makjìn-ya xita xi kota'yàt'aà-la Cristo. Skanda jña nò'miì, tìkoaá jyeé kjìn ma-ne xi mokjeiín-la ìt'aà ts'e Cristo.

K'e nga kindobà'ñó Esteban

⁸ Jè Esteban, 'ñó ndaà kis'e-la nga'ñó kò kjòndaà xi ìt'aà ts'e Nainá. K'oaá komà-ne nga kjìn kjòxkón xi okó kjoajeya-la Nainá kis'iìn ya ijììn naxandá.

⁹ Tjín i'nga xita xi ya chja-ne ni'ya ingo sinagoga ñánda maxkóya xita judío xi jye títajandejì-ne, kò xita Cirene, xita Alejandría, xita Cilicia kò xi ján i'nde-la Asia; tsibíts'ia nga tsakátikjoó kò Esteban.

¹⁰ Tanga xita koi, mìkìì kisìkijne, nga jè Esteban, kóó kjòhítsjeèn-la Inima Tsjeè-la Nainá kiichja. ¹¹ K'eé tsohótsji xita xi tsibíchjì-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso; kitsò:

—Kina'yà-lajen Esteban nga chjajno-la Moisés kò Nainá.

¹² K'oaá s'ín komà-ne nga kòjti-la jña xita naxandá kò xita jchínga kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìì Moisés. Kitsobà'ñó Esteban, kììkò ñánda títajna xitaxá ítjòn xi joóya-ne kjotíxoma. ¹³ Ijchòkò xita ndiso xi kitsjaàt'in 'én, kitsò:

—Xita jè, mìkìì jyò bìjna, kjit'aà nachrjein chjajno-la jè Ingo Tsjeè-la Nainá kò kjotíxoma xi kiskìì Moisés. ¹⁴ Jyeé kina'yà-lajen nga tsò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, sìikixòña Ingo-la Nainá tìkoa sìikjatjìya-la kjotíxoma xi 'né koni s'ín tsakóya-ná Moisés.

¹⁵ Ngats'iì xitaxá xi ya títsajna, k'e nga kiskoò'an Esteban, k'oaá s'ín kijtseè isén-la koni kji isén-la àkjale.

7

'Én xi kiùchja Esteban nga tsasiko yijo-la

¹ Jè xita sko-la nò'miù kiskònangui-la Esteban kitsò-la:

—¿A kixií kjoa nga k'oa tjin jé xi ónè-lè xita?

² Jè Esteban kitsò:

—'Ndsè, kò xi xita jchínga 'mì-nò, tìná'ya-ná: Jè Nainá, xi 'nó jeya tjna, yaá ijchòkon ñánda tjna xita jchínga-ná Abraham k'e nga tákó ya tjna Mesopotamia, k'e nga tik'jèè bijchó kijna ján naxandá Harán. Kò jè Abraham kijtseè tsejèn-né kó kji Nainá. ³ K'ée kiùchja Nainá, kitsò-la: “Titjòjìn nangui-lè; tikítsajnei xita xingui; t'in kijni ya nangui ñánda 'an kokoò-lè.” ⁴ Jè Abraham, itjokàjìn nangui-la xita Caldea; ján kii kijná nangui Harán. K'e nga k'en na'èn-la, Nainá j'iikò i i'nde jè ñánda titsajnaá i'nde. ⁵ Nainá, nime i'nde kitsjaà kjotjò-la; ni tsà tà itsé ñánda kosijnasòn jngoò ndsòko. Tanga k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba nga kitsò-la nga ts'ée koma kò ts'ée xita tje-la nita mé nachrjein-ne. Nachrjein koi, kj'èè ixtií tjin-la jè Abraham. ⁶ Nainá k'oaá s'ín kitsò-isa-la: “Jña tje-lè, xita chi'ndaá koma; ñijòn sìndò nó xìn naxandá sìljchá yijo-la nga sìkjeín kjo'in.” ⁷ Nainá kitsò: “Aán tsjaà-la kjo'in jè naxandá ñánda chi'nda kítsajna; k'e nga koma iskan, kitjokàjìn-né nangui jè. Kjinchrobà ijngoò k'a-ne ijndé, kò íí i'nde jè, skoexkón-na.” ⁸ Nainá jngoò kjoa tsibíndaàjìn-kò

Abraham nga sít'aà chiba-la yijo-la xita kjoa ts'e circuncisión. Abraham, kis'e jngoò-la ki'ndí xi Isaac ki'mì; k'e nga ijchò jìn nachrjein nga kits'iìn, tsibít'aà chiba-la. Isaac kis'e-la ki'ndí xi 'mì Jacob; k'oaá tís'ín kisìkò. Jacob, kis'e-la ixti xi tejò ma-ne tje-la xita jchínga-la naxandá Israel. K'oaá tís'ín tsibít'aà chiba-la.

⁹ 'Jña ixti-la Jacob, xi xita jchínga-ná, kjòxítakòn-keè jè 'ndse xi 'mì José; ikjoàn tsatíjna nga kiìkò xita xi tsatse ján nangui Egipto. Tanga Nainá kisìkinda José. ¹⁰ Nainá kisìchját'aà-la nita mé kjoa xi kis'e-la José. Kitsjaà-la kjohítsjeèn, kitsjaà-la kjondaà nguixkon faraón xi xitaxá ítjòn tíjna ján naxandá Egipto. Jè Faraón kisikíjna José nga jè tsatíxoma-la naxandá Egipto, tikoá jè tsatíxoma ni'ya-la faraón.

¹¹ 'Jña nachrjein koi j'ì kjinchrá kóhokji nangui Egipto kò i'nde Canaán; tseé kjo'in kis'e-la xita; jña xita jchínga-ná tsjìn tsojmì xi kine. ¹² K'e nga kiì'nchré Jacob nga tjín tsojmì xi ma chine ján Egipto kisikasén nga kiìkjaá ítjòn tsojmì ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹³ Xi komà jò k'a nga kiìkjaá tsojmì, José tsakó-la yijo-la xíkjin nga 'ndse ma-ne. Faraón k'oaá s'ín komà-ne kijtseèxkon, ñanda nchrobát'aà-ne tje-la José. ¹⁴ José kiskinikjaá Jacob xi na'èn-la ma nga kjitjingui-la ján Egipto. Ngats'ìi xita xíkjin, jàn kaàn kò chrj'oòn ma-ne. ¹⁵ K'oaá s'ín komà-ne nga kiì Jacob ján Egipto; yaá k'en; tikoá yaá k'en ngats'ìi ixti-la jña xi xita jchínga-ná. ¹⁶ Xi komà iskan, kiìkò nindaà-la Jacob kò ts'e ti-la nga kiì kíhijìn jngoò ngajo itsjó ján Siquem; i'nde ñanda tsatse Abraham xi tsatíjna

ixti-la Hamor.

¹⁷ 'K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga kítasòn 'én koni s'ín kitsjaà tso'ba Nainá koni s'ín tsajoókjoò Abraham, jè naxandá Israel, 'ño kòkjìn-ya jña xita-la ján Egipto. ¹⁸ Ijchò nàchrjein nga lingoò xita kisakò xi xita sko-la tsibìjna ján Egipto; tanga xita jè, mìkìi beèxkon José. ¹⁹ Xitaxá ítjòn jè, tsibíts'ia nga kiskoònachan-la xita jchínga-ná nga kijtseètoòn; kis'iìn-la kjo'ño nga kitsjeiìn takòn ngats'iì ndí xti-la mé-ne nga kàtiyaà yije-ne nga kàtachija tje-ne. ²⁰ Tijnà-ne nàchrjein koi, kits'iìn Moisés. Kì'ndí jè, 'ño ndaà kji isén-la. Jàn sá kisikíjna'ma ni'ya-la xita jchínga-la. ²¹ K'e nga ijchò síkíjna jijn nandá, jè tsòti-la faraón kiskoétjò, kisìjchá koni tsà kì'ndí ts'e. ²² Jè Moisés kiskoòta'ya ngats'iì kjoachjine xi tjin Egipto. 'Ñó ndaà kjohítsjeèn xi kis'e-la, ndaà kùichja tìkoa ndaà kis'iìn.

²³ 'Moisés, k'e nga jye tjin-la ichán nó k'oaá s'ín tsi'beé-la ikon nga mejèn kiìkon xita naxandá Israel xíkjin. ²⁴ Moisés, k'e nga kijtseè nga ch'o tìnìkò jngoò xita Israel xíkjin, tsasikò nga kisik'en xita Egipto mé-ne nga kòjndà-ne. ²⁵ Moisés, k'oaá s'ín tísíkítsjeèn, maá-la tsà tímachiyaá-la jña xita Israel xíkjin nga jè Moisés sìlkjeén Nainá nga sìlkítsajnandèjì; tanga jña xita Israel mìkìi kjòchiya-la. ²⁶ K'e nga komà inchijòn, Moisés kijtseè jò xita Israel xi nchikjaán-kjoò, mejèn-la kotekjáya-la, kitsò-la: “Jño xi 'ndsè chiba, ¿mé-ne bixkàn-kò-nò xinguio?” ²⁷ Jè xita xi tìkjaán-kò xíkjin, k'ée kii jahitjen Moisés, kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kàsíkíjna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè xi it'aà tsajen?” ²⁸ ¿A tìkoaá mejèn-lè nga sìk'en-ná koni s'ín

kinik'in ngojña jè xità Egipto?" ²⁹ Moisés, k'e nga kii'nchré 'én koi, tsanga-né; ján kii kína i'nde ñánda 'mì Madián. K'oaá s'ín tsibìjna koni jngoò xità xi kjiin i'nde-la; jò ixti kis'e-la.

³⁰ 'K'e nga jye ijchò ichán nó nga tíjna Madián, Moisés, tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi ya síjnajiin ni'ín ñánda títi jngoò yá na'yá ya chrañàt'aà-la nindoò Sinaí, ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn. ³¹ Moisés, k'e nga tìkotsejèn-la jè yá na'yá xi títi, tà kjòxkón-la koni s'ín tíma; k'e nga isa chrañàt'aà kii kasìjna nga isa ndaà skoe, kii'nchré jta-la Nainá nga kiichja-la, kitsò: ³² “An-ná xi Nainá tsò-na xità jchínga-lè, Nainá tsò-na Abraham, kò Isaac, kò Jacob.” Tanga jè Moisés tà tsatsé-né nga 'ñó kitsakjòn, mìkii kitsò-ikon nga kiskoòtsejèn-la. ³³ Jè Nainá kitsò-la Moisés: “Chjaàxìn xojté xi titsjayi; jè i'nde ñánda tisijnasoìn, i'nde tsjeè-né. ³⁴ Ndaà tìbe kjo'in xi nchisíkjeiín xità-na xi títsajna Egipto. Jyee ki'nchrè-la nga nchihojét'aà-na; koií xá kòbitjojen-na nga siikítsajnandiaá. Koií xá tìchjà-lè, nchroboí, ján siikasén-lè Egipto.”

³⁵ 'Jña xità Israel nas'ín tsachrjekàngui Moisés k'e nga kitsò-la: “¿Yá xi xitaxá kàsíkìjna-lè kò xi ixkàlè kàtsò-lè?”, tanga jè sobá Nainá kisikasén ján naxandá Egipto koni jngoò xitaxá ítjòn xi kisikítsajnandeíi xità Israel. Nainá kisikjeén jè àkjale xi tsatsejèn-jiin yá na'yá xi títi. ³⁶ Jè Moisés xi tsachrjekàjiin xità Israel ján naxandá Egipto. Nainá kisikjeén Moisés nga 'ñó kjiin kjòxkón kis'iin kóhokji Egipto, kò ya Ndáchikon Inì, kóhokji ñánda nangui kixì choòn nga ichán nó chinchimaya

ndiyá. ³⁷ Tìjè-ne Moisés xi kitsò-là jǎà x̣iṭa Israel: “Nainá ḳochrjekàjìin jngoò xi ṭi x̣iṭa xinguiq̣o-nò, jè xi ḳichj̣a ngajo-là Nainá koni 'an.” ³⁸ Ṭikoaá ṭijè-ne Moisés xi tsibìjnako x̣iṭa naxandá Israel ya ñánda nangui kixì choòn, jè xi tsohóko àkjale ya nindoò Sinaí, jè xi tsajmeiìko x̣iṭa jchínga-ná nga kisikatoya-là 'én xi kitsjaà-là àkjale; ṭikoaá ṭijè-ne xi kitjoé-là 'én-là Nainá xi síkíjnakon-ná mé-ne komà kisikatoya-ná jǎà 'én.

³⁹ 'Tanga jǎà x̣iṭa jchínga-ná, tsachrjenguií 'én xi kitsjaà Moisés, mìkiì kisikitasòn. K'oaá s'ín kisikítsjeèn ijìin inima-là, mejèn ḳiì jngoò k'a-ne ján Egipto. ⁴⁰ Kitsò-là jè Aarón: “Tìndaà i'nga-ná nainá xi ḳijiko-ná. Jè Moisés xi tsachrjekàjìin-ná ján nangui Egipto, mìkiì 'yaá mé xi komà-là.” ⁴¹ K'ée tsibíndaà jngoò xkósòn xi nainá kitsò-là xi isén-là nchraja k'índí ḳji; kisik'en cho ḳjotjò xi kitsjaà-là jè nchraja nga ḳijtseèxkón, ịkjoàn tsibìjna jngoò-là s'eí xi it'aà ts'e xkósòn xi ṭijǎà tsibíndaà-ne. ⁴² Koií kjoa-là tsasit'aàxìn Nainá it'aà ts'e x̣iṭa Israel. Kitsjaà'nde-là nga ḳijtseèxkón yije ni'ño xi ṭjín ngajmì. K'oaá s'ín ṭichj̣a jè xojon xi kiskì jǎà x̣iṭa xi ḳichj̣a ngajo-là Nainá nga tsò:

Jǎò xi x̣iṭa naxandá Israel tsajòn,
k'e nga ichán nó tsitjaàyaà ndiyá ya ñánda nangui
kixì choòn,
ko kinik'eèn cho nga mejèn-nò kits'ì ḳjotjò-ná,
mìtsà 'an kiyaxkón-ná.

⁴³ Majìn, ṭa saá kichijeèn ni'ya nikje-là Moloc,
ko ni'ño ts'e Renfán xi nainá 'mì-là;
jǎà isén xi ṭijǎò tsibíndaà-nò nga kiyaxkón.
Koií kjoa-là nga ḳochrjekàjìin-nò j'nde tsajòn.
Ján sìikasén-nò ñánda nga isa ḳjìin-là Babilonia.

44 'Ya ñánda nangui kixi choòn, jña xita jchínga-ná kis'e-la Ni'ya Tsjeè xi nikje ñánda kjiyijóya kjotíxoma-la Nainá. K'oaá s'ín kisindaà koni s'ín tsatíxoma-la Nainá jè Moisés k'e nga kitsò-la nga kàtíndaà jngoò ni'ya koni kji isén-la ni'ya xi jye jè tsakó-la. 45 Ni'ya tsjeè jè xi nikje, jña xita jchínga-ná kjòngatsja; jña xita Israel xi tjiko Josué, j'iiko ni'ya jè, k'e nga jahas'en nangui ijndé ñánda Nainá kitsjaà-la ko tsachrjekàjìn nangui-la jña xita naxandá xi kj'eí. Ni'ya jè, yaá kisijna skanda nàchrjein ts'e xitaxá ítjòn xi David ki'mì. 46 Nainá, 'ño ndaà kisaseèn takòn David. Ko jè David mejèn-la koìndaà jngoò-la ni'ya ñánda jeya kína Nainá xi beèxkón jña xita tje-la Jacob. 47 Tanga jè xitaxá ítjòn xi ki'mì Salomón, jè xi tsibíndaà jngoò-la ni'ya Nainá. 48 Nainá xi 'ño 'nga tíjna, mìtsà ya tíjnaya ni'ya xi xita bíndaà. Jè xita xi kiichja ngajo-la Nainá kitsò:

49 Jè ngajmì, jè íxile-na ñánda otiixoma;
jè isò'nde, k'oaá ngaya-la koni jngoò ískon ñánda nchasòn ndsokoaà.

¿A komaá-nò nga kíndaà jngoò-ná ni'ya ñánda siikjáya? tsò Na'èn-ná.

50 ¿A mìtsà 'an sobà xi tsibíndaà yije tsojmì koi?

51 Jè Esteban kitsò-isa-la:

—Jño, kjit'aà nàchrjein, 'ño tájaàjìn tjín inima-nò, ko mìkiì ndaà na'ya koni s'ín jña xi mìtsà xita-la Nainá. Kjit'aà nàchrjein kondra onguí-là Inima Tsjeè-la Nainá koni kis'iin jña xita jchínga-nò. 52 Nijngoò xita xi kiichja ngajo-la Nainá xi mì kondra kiì-la; kisik'en jña xita xi j'ì kénojmi it'aà ts'e jè xita kixi xi tjínè-la nga kjoí. I'ndeí,

nga jye j'ii jè xit̃a kix̃i, yaá kinèngatsja j̃hà xit̃axá nga kisik'en. ⁵³ J̃hò, nas'in it'aà ts'e àkjale-là Nainá kitjoé-nò kjotixoma, tanga mikii nikitason.

K'e nga k'en Esteban

⁵⁴ K'e nga kiì'nchré 'én xi kiìchja Esteban, 'ñó jti komà-là jjiin inima-là, chiba-là kinenè ni'ño xi kondra ts'e Esteban. ⁵⁵ Jè Esteban, 'ñó ndaà tíjiin inima-là Inima Tsjeè-là Nainá. Kiskoòtsejèn nga-jmii; kijtseè kjoajeya-là Nainá nga Jesús ya sijnat'aà chrja kixi-là Nainá. ⁵⁶ Kitsò Esteban:

—Tíbe-ná ngajmii nga tix'á; jè xi Ki'ndí-là Xit̃a tsò-là yijo-là yaá sijnat'aà chrja kixi-là Nainá.

⁵⁷ Ngats'ii xit̃a koi, tsibíchjoàjto líká-là; ikjoàn 'ñó kiskindàya; jngoò k'a kiì kóhotjín nga jahatjen Esteban; ⁵⁸ tsachrjekàjiin naxandá; kò j̃hà xit̃a ndiso xi kitsját'in 'én xi kondra kiì-là Esteban, yaá tsibítsajnangui ndsoko j̃hà nikje-là ñánda sijná jngoò xit̃a ixti xi 'mì Saulo mé-ne nga komà tsibínè-ne ndajo nga kisik'en.

⁵⁹ K'e nga tísiné ndajo, Esteban tíchjat'aà-là Nainá, kitsò:

—Na'èn Jesús, chjoétjoi inima-na.

⁶⁰ Esteban tsasijna-xkó'nchi, ikjoàn 'ñó kiìchja kitsò:

—iNa'èn, kì kindáá 'nì jé-là xit̃a koi!

K'e nga jye okitsò, k'en.

8

¹ Jè Saulo, nga ya sijná tikoáá kisijngoò ikon nga kinik'en Esteban.

Mé kjoa-ne nga jè Saulo kitsobà'ñó xit̃a-là Cristo

Kjòts'ia-ne nāchrjein jè nga 'ñó kùitjìngui kondra-là xīta ngats'iì xīta naxandá-là Cristo ján Jerusalén. Kóhótjín xīta-là Cristo kitsjohoba kóhokji nangui Judea kō Samaria. Tà jñà tsiningui-ne xīta xi tsibíxáya-là Jesús. ² Tjín i'nga xīta xi beèxkón Nainá, jñà tsibíhijìn Esteban. 'Nó kiskindàyakeè. ³ Tanga jè Saulo, 'ñó kùitjìngui kondra-là xīta naxandá-là Cristo. Xkì xi ján ni'ya jahas'en nga kjo'ñó ochrje íchjín kō íchjá, ìkjoàn kinís'en ndayá.

Mé xi komà ya nangui Samaria k'e nga kùichjaya 'én-là Nainá jè Felipe

⁴ Jñà xīta xi kitsjohoba, xkì xi ján kùì nga kisìka'bí 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo. ⁵ Jè Felipe, k'e nga ijchò naxandá Samaria, yaá tsibénojmi ìt'aà ts'e Cristo [xīta xi xó kisikasén-ne Nainá]. ⁶ Jñà xīta Samaria nga kjìn ma, k'e nga kùì'nchré tìkoá kijtseè jñà kjoxkón ndaà xi kis'iìn Felipe, kóhótjín, ìsáá ndaà kùì'nchré-ìsà koni s'ín tsibénojmiya-là. ⁷ Kjìn xīta xi inìma ch'o-là nejí tíjìn inìma-là kjòndaà-ne. Jñà inìma ch'o-là nejí, 'ñó kjindáya k'e nga bitjojìn inìma-là xīta. Tìkoáá kjìn xīta ìma kjòndaà-ne xi mìkì ma síhiníyá yijo-là kō xi tsá'yá kjoàn. ⁸ K'oáá ma-ne nga jñà xīta naxandá jè, 'ñó tsja kis'e-là.

⁹ Ya Samaria tsibìjna jngoò xīta xi Simón ki'mì. K'e nga sà ítjòn, maá-là bíndaà. Kjìn nó kiskoònachān-là xīta xi ya i'nde-là nga chincháxkón-là nga kitsò: “An 'ñó ndaà machiya-na.”

¹⁰ Ngats'iì xīta ixti kō xīta jchínga, ndaà kùì'nchréñijon-là; kitsò:

—Jè xīta jè xi tse nga'ñó tjín-là ìt'aà ts'e Nainá.

¹¹ Koií kjoa-là nga ndaà kiì'nchréñijon-là nga jye kò kjìn nó konachan-là nga bincháxkón-là nga 'ño ndaà ma-là bindaà. ¹² Jñà xità, k'e nga kòkjeiín-là 'én ndaà-là Nainá kó s'ín otíxoma Nainá kò it'aà ts'e Jesucristo xi jè Felipe tíbénojmi, tsibíts'ia nga komà bautizar íchjín íchjá. ¹³ Skanda tìjè-ne Simón tìkoaá kòkjeiín-là; ìkjoàn komà bautizar. Nándá tsajmeè Felipe, yaá tsajmeiìkò Simón. Tà k'oaá ma-là nga tibeè kjoàxkón ndaà xi tís'ín Felipe kò kjoa xi okó kjoa jeya-là Nainá.

¹⁴ Jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús xi títsajna Jerusalén, k'e nga kiì'nchré nga jñà xità Samaria jyeè kòkjeiín-là 'én-là Nainá, kisìkasén jè Pedro kò Juan. ¹⁵ Jñà xità koi, k'e nga jye ijchò Samaria, tsibítsi'batjì jñà xità xi jye kòkjeiín-là mé-ne nga tjoé-là jè Inìma Tsjeè-là Nainá. ¹⁶ Nga jè nachrjein jè, nì sàá jngoò tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá. Sà tà jè it'aà ts'e Nà'èn-ná Jesús komà bautizar xità koi. ¹⁷ Jè Pedro kò Juan, k'eé tsohósòn-là tsja, ìkjoàn kitjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

¹⁸ Jè Simón, k'e nga kijtseè nga jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús, ósòn-là tsja jñà xità, nìtoón tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá, jè Simón tsibít'aà-là tòn jñà xità-là Cristo, ¹⁹ kitsò-là:

—'An, tìkoa tjiì-ná nga'ño jè, mé-ne nìta yá xità-ne xi kosòn-là ndsaa tìkoa tjoé-là Inìma Tsjeè-là Nainá.

²⁰ Jè Pedro kitsò-là:

—Kàtiyaàkoi tòn-lè! Ngaji, k'oaá s'ín nìkítsjiìn tsà maá bindaà-ná kjotjò xi tsjá Nainá. ²¹ Ngaji mìkiì tji'nde-lè it'aà ts'e xá jè nga jè inìma-lè mì kixi tíjna nguixkòn Nainá. ²² Tìkájnoi jé-lè, nga

ch'o tsò ya ijìin inìma-lè, kì tì jé binchaàtsji-ne. Tìjèt'aà-là Nainá tsà koi nàchrjein-là sùjchàat'aà-lè jé-lè. ²³ Be-ná nga jè kjoaxìtakòn xì tìjìin inìma-lè kò jè kjoach'o-lè mìkìi tsjá'nde-lè nga ndaà 'nì.

²⁴ Jè Simón k'eé kitsò:

—Sìjèt'aà-nò, tìtsi'ba-là Nainá xì ìt'aà ts'an mé-ne nga mì k'oà s'ín komat'ian ngats'ìi kjoa xì k'oas'ín tìtsa'mì-ná.

²⁵ Jhà xìta xì tsibíxáya-là Jesús, k'e nga jye kitsjaà 'én ìt'aà ts'e Cristo tìkoà tsakóya 'én ndaà-là Nainá, kii ìjngòò k'a-ne ján Jerusalén. K'e nga chinchimaya ndiyá, kjin xìta naxandá jtobá xì chja-ne Samaria tsibénòjmí-là 'én ndaà-là Nainá xì kjoa ts'e Cristo.

Jè Felipe kò jngòò xìta Etiopía

²⁶ Xì jye komà, jngòò àkjale-là Nainá kùichja-là Felipe, kitsò-là:

—Tìsítjìin, t'in kixii ndiyá xì bitjokàt'aà-ne Jerusalén, fijen bijchó skanda Gaza.

(Ndiya jè, yaá fahato ya ì'nde ìt'aà xìn ñánda nangui kixi choòn.)

²⁷ Felipe, tsasítjen, kii; ya iya ndiyá kisatìikjoò jngòò xìta x'in ts'e Etiopía xì 'ñó 'nga xá tjin-là xì jye kjòxkii-là nga mì tì íchjín sùs'in-ne; tesorero tjin-là ts'e chjoón skò-là Etiopía xì 'mì Candace. Jerusalén j'ìi-ne xìta jè nga kii ìngo ñánda beèxkón Nainá.

²⁸ Xìta jè, k'e nga tinchrobá-ne nangui-là, tijnaya carreta-là; tíbíxkejìin xojon xì kiskii Isaiás, xìta xì kùichja ngajo-là Nainá. ²⁹ Jè Inìma Tsjeè-là Nainá kitsò-là Felipe:

—T'in tjingui-là carreta jè, tsjahijtakoii.

³⁰ Felipe n̄itoón kītjingui-la, kīi'nchré-la jè x̄ita nga t̄ibíxkejīn xojon xi kisk̄ī Isaías, x̄ita xi kīichja ngajo-la Nainá; īkjoàn kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A fiyaá-lè kó s'ín t̄ichja xojon xi t̄ibíxkejīn?

³¹ Jè x̄ita etiope kitsò:

—¿Kó s'ín koma kjiya-na nga mì yá b̄enojmiya-na? K'eé tsibítsi'ba-la Felipe nga tsijin-jno carreta; yaá tsibìjnayako.

³² Jè Xojon-la Nainá xi t̄ibíxkejīn ts'e Isaías tsò-né: Kīko koni jngoò orrè nga kīi sík'en; k'oaá ngaya-la koni jngoò orrè ki'ndí xi mìkīi kjindáya k'e nga t̄isìjno-la, k'oaá s'ín mìkīi kīichja k'e nga tsatojīn kjo'in.

³³ K'e nga tsachrjekàngui x̄ita, mì kixī kisin-daàjīn-la.

Nga mì yá x̄ita tje s'e-la, niyá xi sīikítsjeèn, nga jè, kinìk'en-né ī isò'nde.

³⁴ Jè x̄ita etiope kitsò-la Felipe:

—T'jin kjondaà. T̄enojmiya-ná yá-né xi k'oas'ín t̄itsò-la jè Isaías; ¿a k'ejí x̄ita-né, a xi t̄ijè-ne yijo-la?

³⁵ Felipe tsibíts'iako-ne jè xojon xi t̄ibíxkejīn x̄ita etiope; tsib̄enojmi yije-la it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús. ³⁶ Koni s'ín nchifiya ndiyá, ijchò jngoò i'nde ñánda t̄jín nandá, kitsò x̄ita etiope:

—I'nde jè, t̄jín nandá; ¿a mìtsà ndaà s'e tsà s'iaàn bautizar yijo-na?

³⁷ Felipe kitsò-la:

—Tsà koó inima-lè nga ndaà mokjeīn-lè koma-né.

X̄ita jè kitsò:

—Mokjeiín-na nga Jesús, jè xi Cristo xi Ki'ndí-la Nainá.

³⁸ Kò kitsjaà okixi nga tsasíjna carreta, ikjoàn tsitajen ingajò, jahas'en-jiín nandá, jè Felipe kis'iín bautizar. ³⁹ K'e nga jye itjokàjiín-ne nandá, Felipe, tà nitoón kichijà; jè Iníma Tsjeè-la Nainá kiìko; mì tì kiì kijtseèxkon-ne xíkjin; tanga jè xita etiope, k'e nga tifi ya ndiyá, tsjaá jchán tjín-la. ⁴⁰ Jè Felipe k'e nga kjòchiya-la jye ya tíjna naxandá Azoto; xkì xi ján naxandá tsibénjmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo skanda k'e nga ijchò naxandá xi 'mì Cesarea.

9

Kós'in komà k'e nga jè Saulo kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo

(Hechos 22:6-16; 26:12-18)

¹ Saulo, xkì xi ján i'nde bincháxkón-la xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga mejèn-la siik'en. K'oaá ma-ne nga kiìkon jè nq'miì itjòn, ² nga kisijé-la xojòn xi tjín-la nga'ño xi k'oa ts'e jña ni'ya ingo sinagoga ján Damasco, mé-ne nga koma tsobà'ño-ne xita íchjin kò íchjá xi fit'aà-la jè ndiyá xitse-la Cristo; ikjoàn kjinchrobàko Jerusalén nga siikítsajna ndayá. ³ K'e nga nchifiya ndiyá nga jye kjòchrañàt'aà-la naxandá Damasco, tà nitoón kjòhiseèn jngoò itjandiì-la jngoò ni'in xi inchrobà-ne ngajmiì. ⁴ Jè Saulo kiskaàjndoòt'aà nangui, ikjoàn kiì'nchré-la 'én xi kiìchjajiín isén xi kitsò:

—Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjngui kon-dra-ná?

⁵ Saulo kitsò:

—¿Yá-né ngaji, Na'èn?

Jè xi tíchja kitsò:

—'An-ná Jesús xi tì'mìtjìngui kondra-ná. Tíjì tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaá ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la.

⁶ Saulo, tsí tsatsé-né; tsí ndaà kitsakjòn; k'ée kitsò:

—Na'èn, ¿mé xi mejèn-lè nga 'an s'iaàn?

Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tìsítjìin, tìtjás'en-jìin naxandá; yaá s'enojmí-lè mé xi s'ìin.

⁷ Jñà xita xi tìjko Saulo, tà kisinchaà-né nga 'ñó kitsakjòn; kùì'nchré-la jè xi tíchja tanga mìkùì kijtseèxkon yá xi tíchja. ⁸ Jè Saulo, tsasítjèn-t'aà-ne nangui, tanga k'e nga kiskíx'a xkon mì tì kùì kjòtsejèn-la. Tà jñà xita xi tìjko kitsobàt'aà, kùìko ján Damasco. ⁹ Jàn naxrjein tsibìjna nga mì tì kùì kotsejèn-la; nìmé xi kiskine tìkoà nìmé xi kits'ìi.

¹⁰ Ya naxandá Damasco tìjna jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi 'mì Ananías; Nainá kùichja-la nga tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la, kitsò-la:

—¡Ananías!

Kùichja Ananías kitsò:

—¿Mé-ne Na'èn? ¿Mé xi mejèn-lè?

¹¹ Jè Na'èn-ná kitsò-la:

—Tìsítjìin, t'in jè calle xi 'mì Calle Kixi, ya nì'ya-la Judas; ya tìnchátsji jngoì xita xi 'mì Saulo xi ya i'nde-la Tarso. I'ndeì, tìbítsi'ba-né. ¹² Saulo jyeé kòbeè jngoò kjoa koni tsà nijñá tí'biì-la xi tsò: jngoò xita xi 'mì Ananías kòbìjchókon nga kòhósòn-la tsja nga kòmandàà ìjngoò k'a-ne xkon.

¹³ Ananías, k'e nga kùì'nchré kitsò:

—Na'èn, tíjìn-na, kjin xita jye tsibénomí-na nga 'ño ch'o kjoàn xita jè; jè-né xi 'ño tíbeètoòn xita tsiji ján Jerusalén. ¹⁴ I'ndeí koií xá j'ì-ne skanda ijndé, tjin-la okixi it'aà ts'e nò'miì ítjòn nga tsoba'ño ngats'ìi xita xi mokjeiín-la it'aà tsiji.

¹⁵ Nainá kitsò-la Ananías:

—Tich'oín xita jè; xó jaàjìn-na; k'oaá s'ín kochjeén-na nga jè kichjaya it'aà ts'an nga tjtisa isò'nde nguixkon ngats'ìi xita xi mìtsà xita judío ko xitaxá ítjòn-la, tikoá jña xi xita Israel. ¹⁶ 'Aán kokoò yije-la kjo'in xi 'ño tse sìkjeiín xi kjoa ts'an.

¹⁷ Ananías kiì ñánda tjna Saulo; jahas'en ni'ya. Tsohósòn-la tsja, kitsò-la:

—'Ndsè Saulo, jè Na'èn-ná Jesús xi kiìchja-lè ya iya ndiyá k'e nga tjinchroboí, jè kàsikasén-na nga kotsejèn ìjngoò k'a-lè tikoá sijiìn inima-lè Inima Tsjeè-la Nainá.

¹⁸ Saulo, nitoón kitjaàxìn-la xkon xi koni kjoàn chrjoa ton-la tìn. Ikjoàn kjòtsejèn ìjngoò k'a-la. K'ée tsasítjen, ikjoàn komà bautizar. ¹⁹ Saulo, tsakjèn; ikjoàn kis'e ìjngoò k'a-la nga'ño. Tsibìjnako chiba nachrjein jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títasajna Damasco.

Kós'ín komà nga jè Saulo kiìchjaya 'én-la Cristo

²⁰ Saulo, nitoón tsibíts'ia nga kiìchjaya it'aà ts'e Jesús ya ngats'ìi ni'ya ingo sinagoga nga jè Jesús, jè xi Ki'ndí-la Nainá. ²¹ Ngats'ìi xita xi kiì'nchré-la tà kjòxkón-la; kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà jè xita jè xi tsangatjingui-la xita ján Jerusalén, jña xi mokjeiín-la it'aà ts'e Jesús? ¿A mìtsà tikoá koií xá j'ì-ne ijndé nga ndayá kjiko yije xita koi, ikjoàn sìngatsja nò'miì ítjòn?

²² Tanga Saulo, ìsǎá 'ńńó tse nga'ńńó tísijiìn inima-la nga chjaya. Jǎa xita judío xi títsajna Damasco, skanda mì tì kii beè-ne kós'ín sùkìtsjeèn koni s'ín tsakóya Saulo nga nguì 'én kixi-né nga Jesús, jè xi Cristo [jè xi xó kisìkasén-ne Nainá].

K'e nga jè Saulo tsanga-la xita judío

²³ Nga jye komà kǐn nàchrjein, jǎa xita judío, tsajoóya-ne nga sùk'en Saulo. ²⁴ Tanga jè Saulo kii'nchré koni s'ín tsajoóya-ne nga jǎa xita judío, kò nàchrjein kò nìtjen kisikinda, tsibìtsajnajto xotjoa-la naxandá nga mejèn-la sùk'en. ²⁵ Tanga jǎa xita-la Saulo, k'e nga jǎò, kii kò, kisikínaya jngoò nìsiyá xi je kji; ìkjoàn kiskinìs'en-kjá ńánda tix'á chiba jè chrjó xi tǐndi-là naxandá kò yaá kiskinìjen-jno jè chrjó, mé-ne komà tsanga-ne.

K'e nga tsibìjna Jerusalén jè Saulo

²⁶ Saulo, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén, mejèn-la nga ya koahijtakò jǎa xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, tanga ngats'ìi xita koi, tà kitsakjòn-la, nga mìkii kòkjeiìn-la tsà kixi kjoa nga tìkoà ya kota'yàt'aà-la Cristo. ²⁷ Tanga jè Bernabé k'eé kii kò ńánda títsajna xita xi tsibíxáya-la Jesús. Tsibénajmí-la nga jyeé jahatjia-la k'e nga kijtseè Na'èn-ná Jesús nga kii chja sobà-la ya iya ndiyá k'e nga tifi Damasco; tìkoáá tsibénajmí-la nga ján Damasco 'ńńó ndaà kii chja it'aà ts'e Jesús, mìkii kitsakjòn. ²⁸ Saulo, yaá tsibìjnako jǎa xita xi tsibíxáya-la Jesús; yaá tsajmeiiko Jerusalén. Mìkii kitsakjòn nga kii chjaya it'aà ts'e Jesús. ²⁹ 'Nó kii chjako jǎa xita judío xi 'én griego chja nga tsajoókjoòkò xíkjin; tanga jǎa xita koi tsohótsji'nde-la kó s'ín sùkò nga mejèn-la sùk'en

Saulo. ³⁰ Jǎa x̣ita xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo, k'e nga kiì'nchré 'én koi, kiìko Saulo ján Cesarea, ikjoàn kisìkasén skanda ján Tarso.

³¹ Ngats'iì x̣ita naxandá-la Cristo, 'nchán tsibìtsajna kóhotjín naxandá xi chja-ne nangui Judea, Galilea ko Samaria; nì tì mé kjoasìi kis'e-ne. Kis'e-ìsa-la nga'ño ts'e inìma-la nga isa ndaà kijtseèxkón Nainá; jè Inìma Tsjeè-la Nainá isa ndaà tsasiko nga isa kjin komà x̣ita-la Cristo.

Kós'ín komà k'e nga kjòndaà-ne Eneas

³² Jè Pedro, k'e nga tsajmeèsòn i'nde koi, tikoáá kiìkon x̣ita-la Cristo xi tìtsajna ya naxandá Lida.

³³ Ya tìjna jngoò x̣ita xi 'mì Eneas; jyeé tjin-la jìn nó nga kijna xk'én, mikì ma síkjaníyá yijo-la. ³⁴ Pedro kitsò-la:

—Eneas, jè Jesucristo tísíndaà-lè. Tìsítjin, tixkóyi nijñaà-lè.

Eneas, nìtoón tsasítjen. ³⁵ Ngats'iì x̣ita xi tìtsajna ya naxandá Lida ko Sarón, kijtseè Eneas nga tsajmeè-ne, ikjoàn kòkjeiín-la it'aà ts'e Na'èn-ná Jesús.

K'e nga jaáya-la Dorcas it'aà ts'e kjoabiyaà

³⁶ Ya naxandá Joep tìjna jngoò chjoón xi kota'yàt'aà-la Cristo: Tabita 'mì. Jè 'én griego, Dorcas 'mì. [Jè 'én tsaján, Naxín tsò-ne.] Chjoón jè, 'ño ndaà x̣ita, tikoáá ndaà síchjât'aà-la x̣ita ima.

³⁷ Jǎa naxrjein koi, chjoón jè, kjòxk'én koa k'en. K'e nga jye kisìhingáya, kiìko, kisìkájnyaya nì'ya xi ma-ne jò piso. ³⁸ Jè naxandá Lida yaá kijnat'aà chraña-la Joep. Jǎa x̣ita xi kota'yàt'aà-la Cristo kiì'nchré nga ya tìjna Lida jè Pedro. Kisìkasén jò x̣ita x'in xi kiì kítsi'ba-la, kitsò-la:

—Kì nìkachrjein-jèn, nìton nchrobáchón-nájén.

³⁹ Pedro, k'e nga kiskaàt'aà-la okixi, nìtoón tsasítjen; tsobáhihtako xita koi. K'e nga ijchò Joep, kiiko ñánda kijna mik'en; jahas'en ni'ya. Ngats'ii íchjín ka'àn xi títsajna ijchò kinchat'aà-la Pedro nga kjindáya; tsakó-la x'ió ko nàchro xi tsibíndaà Dorcas k'e nga tisa tíjnakon. ⁴⁰ Pedro tsachrje yije ni'ya jña xita koi; ikjoàn tsasìxkó'nchi, kiìchjat'aà-la Nainá; k'ée kiskoò'an jè mik'en, kitsò-la:

—¡Tabita, tísitjin!

Jè mik'en, kiskíx'angui-ne xkon. K'e nga kijt-seè Pedro, tsibìjna kixi. ⁴¹ Pedro kitsjaà-la tsja, kisikasítjen; ikjoàn kiìchja-la xita-la Cristo ko jña íchjín ka'àn; tsakó-la Dorcas nga tíjnakon-né. ⁴² Kjoa jè, ki'ya yijeé-la kóhokji Joep; kjìn xita kòkjeín-la it'aà ts'e Nà'en-ná Jesucristo. ⁴³ Jè Pedro, kjìn nàchrjein tsibìjna ya Joep, ya ni'ya-la xita xi 'mì Simón chjinechrjoa.

10

K'e nga jè Cornelio kiìchja-la Pedro

¹ Ya naxandá Cesarea tsibìjna jngoò xita xi 'mì Cornelio, jè xi xita sko-la ts'e soldado xi jngoò sìndo ma-ne xi ya chja-ne xi 'mì Italiano. ² Jè Cornelio, ngats'ii xita ni'ya-la, ndaà beèxkón Nainá, tìkoáá tsakjón-keè Nainá. Ndaà síchját'aà-la jña xita ima xi nì mé tíjín-la. Kjit'aà nàchrjein bítsi'ba-la Nainá. ³ Jngoò nàchrjein, ijchò-la tsà xi jàn nga nguixòn, tsatsejèn jngoò-la kjoa koni tsà nijña tí'biì-la nga jahas'en jngoò àkjale-la Nainá ya ni'ya ñánda tíjna; kitsò-la:

—¡Cornelio!

⁴ Jè Cornelio, k'e nga kiskoò'an àkjale, tà kit-sakjòn-la, kitsò-la:

—¿Mé xi mejèn-lè na'èn?

Jè àkjale kitsò:

—Jyeé ijchò kaàt'aà-la Nainá jè kjoa bítsi'ba-lè kō kjoa nga nìchját'aà-la xita ima xi nì mé tjín-la. Jè Nainá ndaà sasén-la. ⁵ Tìkasín xita-lè ján naxandá Joep; kàtikjaá Simón xi tìkoa Pedro 'mì. ⁶ Ya tjína nì'ya-la xita xi tìkoa Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè nì'ya-la yaá kijnandiì ndáchikon. Jè keènojmi-lè mé xi s'jìn.

⁷ K'e nga jye kii-ne àkjale-la Nainá xi tíchjako Cornelio, kiichja jò-la xita chí'nda-la koa jngoò soldado xi ndaà beèxkón Nainá xi ya síxát'aà-la. ⁸ K'e nga jye tsibénajmì yije-la ngats'ìi kjoa xi kii'nchré, ijkjoan kisikasén ján naxandá Joep.

⁹ K'e nga komà nchijòn, ijchò-la tsà nchisen, jña xita koi, jyeé kjomeè bijchó chraña-la naxandá Joep. Tijè-ne hora jè Pedro, tsijin isò'nga nì'ya nga kii kítsi'ba-la Nainá. ¹⁰ Pedro, jyeé 'ñó kjòhojò-la; mejèn-la nga kōkjen, tanga tíkoñaá-la, k'eé tísindaà tsojmì xi skine; tsatsejèn jngoò-la kjoa koni nijña tí'biì-la. ¹¹ Kijtseè nga tìxá ngajmì; inchrobàjen jngoò nikje skanda it'aà nangui xi 'ñó teè kji, tjít'aà'ñó nga ñijòn chrjangui-la. ¹² Jè nikje, yaá títsajnaya yije cho xi tjín i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsokō kō jña cho xi bífejno yijo-la nangui, ngats'ìi cho xi tjín-la jngaá xi tjíma jjiìn isén. ¹³ Jè Pedro kii'nchré jngoò 'én xi kitsò-la:

—Pedro, tísítjìn, tìk'in cho koi, chinji.

¹⁴ Kitsò Pedro:

—Na'èn, majìn; nì saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjin ìt'aà ts'e kjotíxoma.

¹⁵ Pedro, ìjngoò k'a kiì'nchré 'én xi kitsò-là:

—Tsojmì xi Nainá jye kisìtsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-là.

¹⁶ Jè kjoa ts'e nikje, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin ìjngoò k'a-ne ján ngajmì. ¹⁷ Pedro, tísíkìtsjeèn kó tsóya-ne jè kjoa xi kijtseè. Tìk'eé-ne ijchò kin-chajto xotjoa ni'ya jñà xita xi kisìkasén Cornelio nga jye kiskònangui ñánda-ne ni'ya-là Simón.

¹⁸ Kiskònangui, a yaá tíjna jngoò xita xi Simón 'mì, tìkoa tjit'aàsòn 'ín-là nga Pedro 'mì. ¹⁹ Jè Pedro, tákó k'eé tísíkìtsjeèn jè kjoa xi kijtseè, jè Inima Tsjeè-là Nainá kitsò-là:

—Jàn ma xita xi jì ótsji-lè. ²⁰ Tísítjiin, titjojiin, kì jò 'beé-là takòin nga 'mìkoji; jñà xita koi, 'aán kàsìkasén.

²¹ Jè Pedro inchrobàjen ñánda 'ncha xita xi kisìkasén Cornelio, kitsò-là:

—'An-ná xi binchaàtsji-ná; ¿mé xá xi kòf'i-nò?

²² Jñà xita koi kitsò:

—Jè kisìkasén-najen xita sko-là soldado xi 'mì Cornelio, jngoò xita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, tìkoa jè, ndaà yaxkón ìt'aà ts'e naxandá Israel. Jngoò xó àkjale-là Nainá k'oa kitsò-là nga ngaji skinikjaá-lè nga k'oin ni'ya-là mé-ne nga kénjmiya-là 'én xi jì tìhokoòyi.

²³ Jè Pedro kisìkas'en ni'ya-là; yaá kisìkjáyako jngoò nìtjen. Xi komà nchijòn, kiiko xita koi; tìkoaá tsobáhijtako i'nga xita xi mokjeiín-là ìt'aà ts'e Cristo xi títajna ya Jope.

²⁴ Xi komà nchijòn ijchò Cesarea; jyeé tíkoña jè Cornelio; jyeé títajna xita xíkjin ko amigo-là

xi ndaà ókò xi xó kisìkí'nchré-ne. ²⁵ K'e nga jye ijchò Pedro, jè Cornelio itjo ni'ya nga kisìhixat'aà; tsasìxkó'nchit'aà-la nga kijtseèxkón. ²⁶ Tanga jè Pedro kisikasítjen, kitsò-la:

—Tìsítjìn; 'an, tìkoaá ta xítà-ná koni ngaji.

²⁷ Jè Pedro, nga tíhókò Cornelio, jahas'en ni'ya; kijtseè nga 'ñó kjìn ma-ne xítà xi ya tìtsajna.

²⁸ Pedro kitsò-la:

—Jñò, tíjìn-nò nga jñà xítà judío mìkìlì tíj'nde-la nga jñà xítà xi xìn i'nde-la sìngàsòn-kò, mìkìlì ma kjoas'en ni'ya-la xi mìtsà xítà judío. Tanga Nainá tsibénójmíya-na nga nìjngòò xítà xi koma xán-la: jñò, taxkì xítà-nò kò xítà tjé-nó nga nguixkòn Nainá. ²⁹ Koií kjoa-la k'e nga ijchò nokjoà-ná, mìkìlì kisítàjaàjñàà, nìtòón inchrobà. Jè xi kjònguia, ¿mé xá xi nokjoà-ná?

³⁰ Cornelio kitsò:

—Tjín-la ñijòn nàchrjein, tíjè-ne hora jè nga xi jàn nga nguixòn, k'e nga tìchjàt'aà-la Nainá i ni'ya-na, tà nìtòón tsatsejèn jngòò xítà xi tsasìjna nguixkoaàn; 'ñó ote kji nikje-la. ³¹ Kitsò-na: “Cornelio, jè kjoa bítsi'ba-lè jye kina'yà-la kò jye ki'ya-la nga nguixkòn Nainá koni s'ín nìchjàt'aà-la xítà ima xi nì mé tjín-la. ³² Tìkasín xítà-lè ján naxandá Jope, kàtikjaá Simón xi tìkoa Pedro 'mì. Ya tíjna ni'ya-la xítà xi tìkoa Simón 'mì xi chrjoa-la cho síhinda. Jè ni'ya-la yaá kijnandiì ndáchikon.” ³³ K'oaá komà-ne nga nìton kiskinìkjaá-lè. Ndaà kà'nè-ne nga kànchrobò. Kóhótjín-jèn íí tìtsajna-jèn nga nguixkòn Nainá mé-ne nga kìná'ya yije-jèn mé okixì xi kitsjaà-lè Nainá nga kénojímí-nájen.

K'e nga kùichja Pedro ya ni'ya-la Cornelio

34 Pedro tsibíts'ia nga kùichja, kitsò:

—Kixíí kjoa, tíbe-ná nga Nainá mìkìì faájììn nìtá yá xìtá-ne, tà ngàsòn fìkò yije. ³⁵ Nainá kjoétjò-né nìtá yá xìtá-ne nìtá ñánda-ne ì'nde-là xi beèxkón Nainá xi tìkoa s'ín kjoakixì. ³⁶ Nainá kisikasén 'én-là ya naxandá Israel; tsibénøjmiya-là 'én ndaà-là nga 'nchán kìtsajnakooá Nainá ìt'aà ts'e Cristo, jè xi otìxoma-là ngats'ìì xìtá xi tìjín ìsò'nde. ³⁷ Jñò, ndaà tìjììn-nò konì s'ín komà kóhokji nangui-là xìtá judío, kjòts'ia-ne ì'nde Galilea k'e nga jye kùichjaya Juan xi kjoa ts'e bautismo. ³⁸ Tìjììn-nò nga jè Jesús xi Nazaret ts'e, Nainá xó jaàjììn-ne nga kìtsjaà-là Inìma Tsjeè-là kò nga'ño. Nìtá ñánda-ne nga tsajmeè Jesús, ndaà tìjín kjòndaà xi kis'ììn; kìsindaà-ne xìtá xi kjo'in nchisíkjeiìn ìt'aà ts'e xìtá nejí. Koií k'oas'ín kis'ììn-ne nga jè Nainá tìjnakò. ³⁹ K'oaá ma-ne bènojmi-jen nga xkoón ki'ya-najen ngats'ìì kjòndaà xi kis'ììn Jesús ya nangui-là xìtá judío kò Jerusalén. K'e nga komà ìskan, jñà xìtá kìsik'en Jesús, tsibítjohónguit'aà krò. ⁴⁰ Tanga nga ijchò jàn nachrjein Nainá kìsikjaáya-là kò k'oaá s'ín kis'ììn nga kiyaxkon ìjngò k'a-là nga jye jaáya-là. ⁴¹ Mìtsà ngats'ìì xìtá naxandá kijtseèxkon, tà ngajen-najen xi xó kjòtseé kitjaàjììn-najen mé-ne nga koma kénojmi-jen xi ìt'aà ts'e, ngajen-najen xi chichiko-jen tìkoa ki'yòko-jen k'e nga jye jaáya-là. ⁴² Jè Jesús tsibít'in-najen nga kìnókjoaya-jen kò kénojmi kixì-lajen xìtá naxandá nga jè Jesús, k'oaá s'ín kìsikìjna Nainá konì xìtaxá ìtjòn nga jè bìnààjììn-là xìtá xi tìtsajnakon kò xi jye k'en. ⁴³ Ngats'ìì xìtá xi kùichja ngajo-là Nainá, k'oaá s'ín tsjá 'én nga ngats'ìì xìtá xi mokjeiìn-là ìt'aà ts'e

Cristo, it'aà ts'e-né nga jchat'aà-la jé-la.

K'e nga kitjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá jñà xi mitsà xita judío

⁴⁴ Táko tik'eé tíchja ìsa Pedro, ngats'ìi xita xi nchi'nchré-la itjojen-nè Inima Tsjeè-la Nainá.

⁴⁵ Jñà xita judío xi tìko Pedro [xi tìkoa jye mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo], tà k'oaá komà-la k'e nga kijtseè nga jñà xi mitsà xita judío, tìkoa ndaà itjojen-nè jè Inima Tsjeè-la Nainá. ⁴⁶ Nga kii'nchré-la nga chja xi kj'eí 'én, tìkoa chjat'aà-la Nainá nga 'ño jeya síkíjna. ⁴⁷ K'eé kitsò Pedro:

—Mi-la kii koma kichakjáya-là jñà xita koi nga koma bautizar nga jyeé kàtjoé-la Inima Tsjeè-la Nainá koni s'ín kitjoé-ná jñá.

⁴⁸ Jè Pedro kitsjaà okixi nga koma bautizar xita koi it'aà ts'e Na'én-ná Jesucristo. Ikjoàn jñà xita tsibítsi'ba-la Pedro nga kàtijnako chiba nachrjein ìsa.

11

Mé 'én xi kiichja Pedro nga tsibénojmi-la xita naxandá-la Cristo ján Jerusalén

¹ Jñà xita xi tsibíxáya-la Jesús ko xita xíkín xi 'ndse joó it'aà ts'e Cristo xi títajna nangui Judea, kii'nchré nga jñà xi mitsà xita judío tìkoaá jye kòkjeiín-la 'én-la Nainá. ² Jñà xita judío xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo tsohótiko Pedro, k'e nga ijchò-ne ján Jerusalén. ³ Kitsò-la:

—¿Mé-ne ya kii-ne ni'ya-la xi taxki xita xi mitsà xita judío, skanda yaá chichikoi?

⁴ Jè Pedro k'eé tsibíts'ia nga ndiyá ndiyá tsibénojmi yije-la koni s'ín komàt'in; kitsò-la:

5 —K'e nga tìjṇaa ján naxandá Jope, nga tìchjàt'aà-là Nainá, tsatsejèn jngoò-na kjoa koni tsà nijñá tí'biì-na, jngoò nikje kìjtseè xi 'ñó te kji, tji'ñó nga ñijòn chrjangui-là xi ngajmii inchrobàjen-ne, j'ii skanda ñánda tìjṇaa. 6 K'e nga kiskoòtsejèn-là, ndaà kìjtseè nga títsajṇaya cho xi tjin i it'aà nangui xi ñijòn ma ndsoko ko cho ts'en xi tjin ijin iñá, ko cho xi bífejno yijo-là nangui, ngats'ii cho xi jngaá tjin-là xi tjimajiin isén. 7 Ki'nchrè jngoàà 'én xi kitsò-na: “Pedro, tìsítjiin, tìk'iin cho koi, chinii.” 8 'An kixan-là: “Majin Na'èn, 'an, ni saà jngoò k'a tsojmì tjé kínee xi xkón tjin i it'aà ts'e kjotixoma.” 9 Xi ma-ne jò k'a, i jngoò k'a kiichja-na ján ngajmii kitsò-na: “Tsojmì xi Nainá jye kisitsjeè nga ma chjine, kì tsojmì tjé 'mì-là.” 10 Jè kjoa koi, jàn k'a okomà. Ikjoàn tsijin yije i jngoò k'a-ne ján ngajmii. 11 Tjìe-ne hora, jàn xita ijchò kátsji-na ya ni'ya ñánda tìjṇaa xi ján inchrobà-ne Cesarea xi xó kisatiixá-là. 12 Jè Inima Tsjeè-là Nainá kitsò-na: “Tikoii xita koi; kì jò beè-là takòin nga tsjáhihtakoi; tikoáá tsobáhihtako-na jñá xita 'ndsè xi joon ma-ne xi i títsajna; ijchò-jen ya ni'ya-là jè xita xi kiskinikjaá-na, ikjoàn tsitjaàs'en-jen ni'ya-là.” 13 Xita jè tsibénojmí-najen nga jngoò xó àkjale kìjtseè ya ni'ya-là xi kitsò xó-là: “Tikasín xita ján naxandá Jope nga kàtikjaá jè xita xi 'mì Simón xi tikoá Pedro 'mì. 14 Jè tsjá-lè 'én nga kítjokàjñoò kjo'in kjoa ts'e jé-nò, ngaji ko ngats'ii xita ni'ya-lè.” 15 K'e nga tsibíts'ia nga tsibénojmí-là, jè Inima Tsjeè-là Nainá, nitoón itjojen-nè jñá xita koi koni s'in komàt'iaán jñá nga sa tàts'en-là kjoa. 16 K'ée tsibítsjeèn-na koni s'in kitsò Na'èn-ná Jesús

nga kitsò: “Jè Juan, nandá kis'iin-ne bautizar, tanga jñò, koó Inima Tsjeè-la Nainá koma-nò bautizar.” ¹⁷ Tsà Nainá k'oas'in sasén-la nga tikoá tsjá kjotjò-la jè Inima Tsjeè-la koni s'in kitsjaà-ná jñá k'e nga kòkjeiin-ná it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo, ¿'an, mé-ne kondra kótijna-la Nainá?

¹⁸ K'e nga kiì'nchré 'én koi, jyò tsibìtsajna. Jeyaá kisikíjna Nainá, kitsò:

—iKixijí-la kjoa nga jñà xi mìtsà xita judío, tikoá tsjá-la kjondaà Nainá mé-ne nga sìkájno-ne jé-la kò m̀ t̀ jé kòhótsji-ne mé-ne nga s'e-la kjoabinachon ts'e inima-la!

K'e nga kinikasén Bernabé ján naxandá Antioquía

¹⁹ K'e nga jye k'en Esteban, jñà xita xi mokjeiin-la it'aà ts'e Jesús kitsjohoba, koií kjoa-la nga 'ñó kiitjinguikéè xita. Tjín xi kiì ján nangui Fenicia kò Chipre kò naxandá Antioquía. Xita koi, k'e nga ijchò i'nde koi, tsibénajmí-la 'én-la Cristo jñà xita judío xi ya títajna tanga xi taxkí xita, majín. ²⁰ Jñà xita xi kitsjohoba, tjín i'nga xi ján i'nde-la nangui Chipre kò naxandá Cirene. K'e nga ijchò ya naxandá Antioquía tikoáá tsibénajmí-la jñà xita xi mìtsà xita judío 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús xi otíxoma-ná. ²¹ Nainá kitsjaà-la nga'ñó; kjín xita koi kòkjeiin-la it'aà ts'e Cristo, jahatjia-la kjohítsjeèn-la, kiit'aà-la Na'èn-ná.

²² Jñà xita naxandá-la Cristo xi títajna Jerusalén kiì'nchré koni s'in tíma ján Antioquía. Kisikasén jè Bernabé. ²³ Bernabé, k'e nga ijchò Antioquía, kijtseè nga jè Nainá ndaà tísíchikon-t'in xita koi. Tsja jchán komà-la. K'eé isa ndaà tsibít'in yije-la nga kò inima-la isa ndaà kàtjìt'aà-la Na'èn-ná. ²⁴ Jè

Bernabé, 'nó ndaà x̣iṭa; ndaà tíjìn iṇima-la Iṇima Tsjeè-la Nainá; ṭikoáá ndaà mokjeịn-la it'aà ts'e Nainá. K'oaá s'ín komà-ne nga ísa ḳjìn x̣iṭa ja-has'en-t'aà-la Na'èn-ná Jesús.

²⁵ Nga komà iskan, Bernabé ḳi ján Tarso nga ḳi kátsji Saulo. ²⁶ K'e nga jye kisakò-la, ḳiikò ján Antioquía. Jngoò nó tsiḅitsaj̣nako j̣nà x̣iṭa nax̣andá-la Cristo; koií xá kis'ịn nga ḳjìn x̣iṭa tsakóya-la. Yaá kisit'aà 'ín íṭjòn nga x̣iṭa-la Cristo 'mì ngats'ịi x̣iṭa xi kota'yàt'aà-la Cristo.

²⁷ Nachrjein koi ijchò i'nga x̣iṭa xi ḳiicḥja ngajo-la Nainá ján Antioquía xi inchrobà-ne Jerusalén.

²⁸ Jngoò x̣iṭa xi 'mì Agabo, tsaṣij̣na kix̣i, ḳiicḥja nga jè Iṇima Tsjeè-la Nainá tsiḅit'in-la, kitsò nga títsa isò'nde ḳjinchrá 'nó ḳjoí. 'Én jè, k'oaá s'ín tsitasòn k'e nga tsiḅij̣na x̣iṭaxá íṭjòn ján Roma jè xi 'mì Claudio. ²⁹ J̣nà x̣iṭa xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsaj̣na Antioquía tsajoóya-ne nga ṣiḳasén-la nga'nó x̣iṭa x̣íḳjìn xi títsaj̣na nangui Judea koni ḳj̣i bijchó nga'nó-la nga jngoò òjngoò. ³⁰ Koni s'ín tsajoóya-ne, k'oaá s'ín kiṣiḳitasòn. Jè Bernabé ḳo Saulo, ḳiikò ḳjoṭjò jè ján nangui Judea nga kiṣingatṣja j̣nà x̣iṭa jchínga xi ṭjín-la xá ts'e nax̣andá-la Cristo.

12

Kó s'ín komà nga iṭjo ndayá Pedro

¹ Ṭij̣nà-ne nachrjein koi, jè Herodes xi x̣iṭaxá íṭjòn tíjna, kitsjaà okix̣i nga kitsobà'nó i'nga x̣iṭa nax̣andá-la Cristo mé-ne nga koma skoetoòn-ne.

² Tsatíxá nga ḳicḥa ndojò kisik'en-ne Jacobo, 'ndse Juan. ³ Jè Herodes, k'e nga ḳijtseè nga tsja komà-la j̣nà x̣iṭa judío nga jye k'en Jacobo,

ikjoàn kitsobà'ño Pedro jè nàchrjein k'e nga bitjo s'eí nga kjèn inchrājín xi tsjìn-là na'yo san. ⁴ Kiskinìs'en ndayá. Chrj'oòn jngoò soldado kisikinda ya iya ndayá; ñijòn kisikinda nga indiaà indiaà. Kjohítsjeèn-là Herodes, jè-né k'e nga jye kjoehet'aà s'eí Paxko kochrje ndayá mé-ne jña xita naxandá tsjá 'én nga kiyá Pedro. ⁵ Jè Pedro, ndaá tímakinda iya ndayá; kò jña xita naxandá-là Cristo, mikì jyo tsibitsajna nga 'ño ndaà nchisíjèt'aà-là Nainá it'aà ts'e Pedro.

⁶ Jè nàchrjein k'e nga mejèn-là Herodes nga siingatsja xita naxandá jè Pedro, tije-ne nitjen, kjiinafè'nchò osen-là jò soldado; jò na'ño kichà cadena tjit'aà'ño-ne; jña soldado xi i'nga yaà nchisíkinda xotjoa ndayá. ⁷ Tà nitoón tsatsejèn jngoò àkjale-là Nainá ya iya ndayá; kjohiseèn yije kóhokji; jè àkjale kisihiniyá-là Pedro nga kisikjaá-là; kitsò-là:

—¡Nitón tísitjin!

Jña na'ño kichà cadena xi tjit'aà'ño-ne tsja Pedro chixòt'aà nangui. ⁸ Jè àkjale kitsò-là:

—Chikjeí nikje-lè, tsjayi xojté-lè.

Jè Pedro, k'oaá s'ín kis'iin. Ikjoàn kitsò àkjale:

—Chikjeí nachrokisòn-lè, nchrobátjingui-ná.

⁹ Pedro itjo tjingui-là jè àkjale; mikì machiya-là tsà kixij kjoa xi tísiko àkjale; jè Pedro k'oaá ma-là koni tsà nijña tí'bi-là. ¹⁰ Jahat'aà-là jè soldado xi síjna ítjòn, tikoja jahat'aà-là xi ma-ne jò; k'e nga ijchò xotjoa-là ndayá xi ngui kichà nga jye bitjoaá calle, tà tajngoò kitáx'a; ikjoàn itjo; tsato'nchò jngoò calle; tà nitoón kichijà jè àkjale; jè Pedro,

tajngoò kisasijna. ¹¹ Jè Pedro, k'eé ndaà kjòchiya-la nga kixi kjoa xi tímat'in, kitsò:

—Kixi kjoa, mokjeiín-na nga Nainá kàsíkásén àkjale-la nga kàsíkíjnandeí-na it'aà ts'e Herodes kò ngats'iì kjoa xi ch'o tjin xi nchikoña-la xita judío nga sìlko-na Herodes.

¹² Jè Pedro, k'e nga ndaà kjòchiya-la kjoa koi, kii ni'ya-la María, nea-la Juan xi tikoá Marcos 'mì. Ya ni'ya jè, kjin xita chixoña xi nchibítsi'ba-la Nainá. ¹³ Kìichja, kisikjane xotjoa-la ni'ya; k'eé itjo katsejèn jngoò tsòti xi 'mì Rode nga mejèn-la skoe yá-né xi tichja. ¹⁴ K'e nga kii'nchré jta-la nga jè Pedro xi tichja, tsja jchán komà-la skanda mì tì kii kiskix'a-la xotjoa ni'ya; ta saá tsangachikon iya ni'ya; kisikí'nchré ñánda títajna xíkjin nga jè Pedro síjnaito xotjoa ni'ya. ¹⁵ Jña xita xíkjin kitsò-la:

—¡ská-lè!

Tanga jè tsòti tákó k'oaá tsò nga kixi kjoa jè Pedro xi tichja. Tanga jña xita kitsò-la:

—Jè-la àkjale-la.

¹⁶ Jè Pedro, tákó tichja-ne, síkjane xotjoa ni'ya. K'e nga kiskix'a-la xotjoa ni'ya, kijtseèxkon nga jè Pedro; jña xita xíkjin, ta kjòxkón-la.

¹⁷ Kiskímiltjen tsja Pedro nga kitsò-la jyò títajnaà; ikoàn tsibénjmi-la kó s'in komàt'in nga Nainá tsachrje-ne ndayá. Kitsò-la:

—K'oaá s'in ténjmi-là jè Jacobo kò xita xinguiá xi i'nga.

Ikjoàn itjo ni'ya; xin i'nde kii.

¹⁸ K'e nga kis'e isén ngats'iì soldado xi nchisíkínda, mì tà k'oaá kji kjoasì kis'e-la nga mìkii tíjin-la kó s'in komà nga itjo ndayá Pedro.

19 Jè Herodes kitsjaà okixi nga tsohótsji Pedro tanga mìkìì kisakò-la. K'e nga jye kiskònangui-la ngats'iì soldado xi kisìkinda, jñà kiskaànè-la nga tsjìn Pedro; ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtiyaà jñà soldado. Herodes itjokàjìin ya Judea. Ján kiì kijna naxandá Cesarea.

20 Herodes kjoasií tjín-la kò xita naxandá Tiro kò Sidón. Xita naxandá koi, tsajoóya-ne nga inchrobàkon Herodes. Tanga ítjòn ndaà tsajoókò Blasto xi tìkoa xá tjín-la ya ni'ya-la Herodes xi xitaxá ítjòn tjína. Kò jè Blasto kiìchjatjì naxandá koi nga kàtas'e kjoa'nchán. Koií k'oas'ín kis'iìn-ne jñà naxandá koi, nga ya nangui-la Herodes otse tsojmì xi kine. 21 Jè nachrjein k'e nga chixoña xita nga kisijna junta, jè Herodes, tsohòkjá nikje-la xi ts'e xitaxá ítjòn; tsibìjnasòn íxile-la, ikjoàn kiìchjajìin-la xita naxandá. 22 Jñà xita naxandá, k'e nga kiì'nchré-la, tsibíts'ia nga 'ñó kiìchja kitsò:

—Jè xi tíchja, jngoò xita xi nainá, mìtsà taxki xita!

23 Tìk'e-ne j'ì àkjale-la Nainá xi kitsjaà ch'in-la; kjòxk'én, ch'indoó kisìkje, ikjoàn k'en, koií kjoa-la nga mìkìì jeya kisìkìjna Nainá.

24 Tanga jè 'én-la Nainá isáá ndaà tíhobísòn k'oa isáá ndaà tímakjìn xita xi mokjeiín-la.

25 Jè Bernabé kò Saulo, k'e nga jye kjòngásòn xá-la, inchrobà-ne Jerusalén, kiì-ne ján Antioquía. Tjìkò Juan xi tìkoa Marcos 'mì.

13

K'e nga jè Bernabé kò Saulo tsibíts'ia nga kisixá

¹ Jñà x̣iṭa nax̣andá-là Cristo xi ṭítsajna ya nax̣andá Antioquía, ṭjín i'nga x̣iṭa xi cḥjaya ngajo-là Nainá ḳo okóya 'én-là Nainá: jè xi 'mì Bernabé, Simón (xi ṭikoa Niger 'mì), Lucio xi Cirene ts'e, Manaén (xi taña ḳòjcháḳo Herodes, xi tsatíxoma Galilea), ḳo Saulo. ² Jngoò nachrjein k'e nga tíma culto ṭikoa ṭítsajnachjan x̣iṭa-là Cristo, jè Iṇima Tsjeè-là Nainá kitsò:

—Ṭikítsajnandaà-ná jè Bernabé ḳo Saulo xá xi xó 'an kichjà-là.

³ Jñà x̣iṭa-là Cristo, k'e nga jye tsibítsajnachjan koa jye tsibítsi'ba, tsohósòn-là tsja Bernabé ḳo Saulo, ịkjoàn kisikasén [xi kjoa ts'e xá-là Nainá].

Kós'ín komà k'e nga jè Bernabé ḳo Saulo kiichjaya ján Chipre

⁴ Jè Iṇima Tsjeè-là Nainá kisikasén Bernabé ḳo Saulo nga ḳi Seleucia; yaá jahas'en chitso nga ḳi nangui xi kijnajjìn-ndá xi 'mì Chipre. ⁵ K'e nga ijchò nax̣andá Salamina, tsibíts'ia nga kiichjaya 'én ndaà-là Nainá ya jñà ni'ya ingo sinagoga ts'e x̣iṭa judío. Ṭjiko jè Juan Marco xi kisichját'aà-là Bernabé ḳo Saulo. ⁶ Tsatojìn kóhoḳji nangui jìn-ndá Chipre, ijchò skanda nax̣andá Pafos. Yaá kiskaàt'aà jngoò-là x̣iṭa judío xi 'mì Barjesús xi x̣iṭa ṭj'e, ṭikoaá x̣iṭa ndiso-né nga tsò, 'én-là Nainá cḥjaya. ⁷ Jè x̣iṭa ṭj'e, yaá ojmeèḳo Sergio Paulo xi x̣iṭaxá ítjòn ṭjna kóhoḳji nangui Chipre. Jè Sergio Paulo ndaà f̣iya-là. Kiichja-là jè Bernabé ḳo Saulo nga mejèn-là ḳji'nchré 'én ndaà-là Nainá. ⁸ Tanga jè x̣iṭa ṭj'e, xi 'mì Barjesús xi ṭikoa Elimas 'mì xi 'én griego, kondraá ki-là jè Bernabé ḳo Saulo nga majìn-là nga jè x̣iṭaxá ítjòn ḳokjeiín-là 'én ndaà-là

Nainá. ⁹ Tanga jè Saulo, tìjè-ne xi 'mì Pablo, ndaà tìjìn inìma-là Inìma Tsjeè-là Nainá; 'ñó kiskoò'an, ¹⁰ kitsò-là:

—Xità ndiso xi ch'o tìn kjohítsjeèn-lè; ki'ndí-là xità neí; ngaji kondra 'mì yije-là xi kjoa kixi! ¿Mé-ne nga kjit'aà nàchrjein mejèn-lè nìkits'ón-jìn ndiyá kixi-là Nainá? ¹¹ I'ndeí Nainá tsjá-lè kjo'in; mì kii tì kòtsejèn-lè. Kìn nàchrjein mì tì kii jchà-ne isén ndobá ts'e ts'oi.

Tìk'e-ne mì tì kii kjòtsejèn-là. Kj'eí xità tsohótsji xi kitsobàt'aà nga komà kii. ¹² Jè xitàxá ítjòn, k'e nga kijtseè kjoa koi, kòkjeín-là 'én-là Nainá nga kixi kjoa. Tà kjòxkón-là koni s'ín tsakóya-là Pablo kò Bernabé it'aà ts'e Na'èn-ná.

Kós'ín komà k'e nga jè Pablo kùichjaya ya Antioquía ts'e Pisidia

¹³ Pablo kò jñà xità xi kjihijtakò jahas'en chitso ya Pafos, kii ján Perge i'nde xi chjà-ne Panfilia. Tanga jè Juan Marco, tsohótji-ne, ján kii-ne Jerusalén. Mì tì ya tsobáhijtakò-ne Pablo. ¹⁴ Jè Bernabé kò Pablo jahato Perge, kii Antioquía, naxandá xi chjà-ne Pisidia. Jè nàchrjein nìkjáya, jahas'en ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibitsajna. ¹⁵ K'e nga jye kjòxkejin kjotíxoma-là Moisés kò xojon xi kiskii xità xi kùichjaya ngajo-là Nainá, jñà xità sko-là ni'ya ingo sinagoga kisikasén xá-là jè Pablo kò Bernabé, kitsò-là:

—'Ndsè, tsà tìn-nò mé 'én xi kìnókjoajìn-là xità, tìnókjoaa mé-ne nga s'e-là nga'ñó inìma-là jñà xità.

¹⁶ K'ée tsasítjen Pablo; koó tsja kisijé-là nga jyò kàtìtsajna; kitsò-là:

—Jñò xi x̄it̄a Israel 'mì-nò, k̄o xi mìtsà n̄axandá Israel ts̄ajòn t̄anga yaxkón Nainá, t̄iná'ya-ná. ¹⁷ Jè Nainá xi ts'e n̄axandá Israel, jaàj̄iìn x̄it̄a j̄chínga k̄j̄iìn-ná; j̄ngoò n̄axandá je kis'iìn k'e nga t̄is̄a j̄án t̄ítsajna Egipto nga mìtsà ya i'nde-l̄a; nga'ñó ts'e Nainá-né nga tsachrjekàj̄iìn nangui Egipto. ¹⁸ Nainá, ichán nó kis'e-l̄a k̄joatsejta nga kisikinda j̄ñà x̄it̄a Israel ya i'nde i't̄aà x̄iìn ñánda nangui kixi choòn. ¹⁹ Nainá, itoò n̄axandá x̄it̄a kisikjehesòn ya nangui Canaán. Ikjoàn kitsjaà-l̄a j̄ñà x̄it̄a Israel jè nangui jè nga ts'e k̄oma. ²⁰ Ngats'iì k̄joa koi, ñijòn sìnd̄o osen nó tsato.

'Xi komà īskan, Nainá kitsjaà-l̄a xi x̄it̄a sk̄o-l̄a tsibìtsajna nga tsibíndaàj̄iìn-l̄a x̄it̄a n̄axandá Israel. K̄o j̄ñà tsasik̄o skanda k'e nga j'iì Samuel, x̄it̄a xi kiìchj̄a ngajo-l̄a Nainá. ²¹ X̄it̄a n̄axandá Israel, kisijé-l̄a Nainá j̄ngoò x̄itaxá ítjòn xi mejèn-l̄a nga kotixoma-l̄a. Nainá kitsjaà-l̄a Saúl, ki'ndí-l̄a Cis xi t̄j̄e-l̄a Benjamín. Ichán nó tsatixoma Saúl. ²² Nga komà īskan, Nainá jaàx̄iìn Saúl; jè David kitsjaà-l̄a xá nga tsibijna x̄itaxá ítjòn. Nainá kitsò: “Jyee kisakò-na nga jè David xi ki'ndí-l̄a Isai, j̄ngoò x̄it̄a xi sasén-l̄a inima-na nga sìikitasòn yije xi 'an mejèn-na.” ²³ Nainá kisikasén-l̄a x̄it̄a n̄axandá Israel, j̄ngoò x̄it̄a xi t̄j̄e-l̄a David xi 'mì Jesús nga jè kochrjekàj̄iìn k̄jo'in. Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà tso'ba nga t̄is̄a tàts'en-l̄a k̄joa. ²⁴ K'e nga t̄ikj'eè f'iì Jesús, Juan kiìchjayaj̄iìn-l̄a x̄it̄a n̄axandá Israel nga k̄atasíkájno jé-l̄a, mì t̄i jé k̄ohótsji-ne k̄o k̄atama bautizar. ²⁵ K'e nga jye tífehet'aà n̄achrjein-l̄a Juan xá xi j'iì-ne, kitsò: “Jñò, ¿kó s'ín n̄ikítsjeèn i't̄aà ts'an? ¿A bixón-nò: jè Cristo? Majìn. Saá nchrobá t̄j̄ingui

jngoò-na xi ìsa tíjna ítjòn skanda mìkì ok'in-na nga 'an skíjnda'ñoá xox'ín-la xoxté-la", kitsò Juan.

²⁶ 'Tanga j'ndeì, k'oaá ma-ne koxan-nò ngats'ioò jñò ndí 'ndsè xi tje-la Abraham inchrobàt'aà-nò kò jñò xi mìtsà ya inchrobàt'aà-nò tanga yaxkón Nainá: jñá j'ii-ná jè 'én ít'aà ts'e Cristo nga jè kochrjekàjìin-ná kjo'in. ²⁷ Jñà xita naxandá Jerusalén kò xitaxá-la, mìkì kijtseèxkon Jesús nga jè xi Cristo, tìkoaá mìkì kjòchiya-la jñà 'én xi maxke nga jìin jìin nachrjein jè nachrjein nìkáyá ya nì'ya ingo sinagoga koni s'in tít'aà xojon ts'e xita xi kùichja ngajo-la Nainá. Tanga jñà xita koi kitsjaà okixi nga kàtiyaa Jesús kò k'oaá s'in tsitasòn koni tsò 'én koi. ²⁸ Nas'in tsjìn-la jé Jesús nga ok'in-la nga kiyá, xita koi, kisìjèt'aà-la Pilato nga kàtasík'en. ²⁹ K'e nga jye tsitasòn yije koni s'in tíchja Xojon-la Nainá ít'aà ts'e Jesús, kiskónájèn t'aà krò, ìkjoàn kii nga tsibíhijìin. ³⁰ Tanga Nainá kisìkjaáya-la ít'aà ts'e kjoabiyaà. ³¹ Jesús, k'e nga jye jaáya-la, kjìn k'a tsakó-la yijo-la jñà xita xi chinchimako nga inchrobà-ne Galilea skanda Jerusalén; nachrjein j'ndeì, jñà xita koi xi bénojímí kixi-la xita naxandá ít'aà ts'e Jesús.

³² 'Koi xá j'ii-najèn nga kénojímí-jèn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xita jchínga-najèn. ³³ I'ndeì, k'e nga kisìkjaáya-la Jesús, k'oaá s'in kisìkitasòn xi ít'aà tsajèn xi ìxti-la ma-jèn jñà xita jchínga-najèn. K'oaá s'in tít'aà xojon ts'e Salmo xi ma-ne jò, nga tsò: "I'ndeì, jì-né xi Kì'ndí-na xan-lè; 'an-ná xi na'èn-lè ma." ³⁴ Koni kis'ìin Nainá nga kisìkjaáya-la Jesús ít'aà ts'e kjoabiyaà nga mì tì kii kiyá-ne,

yaá makixiya 'én koi nga tsò Xojon-la Nainá: “Siikitasòn-ná koni tsò 'én tsjeè-na, kò 'én kixi-na xi 'an kitsjaà-la David.” ³⁵ K'oaá tìs'ín tít'aà lingoò xojon ts'e Salmo nga tsò: “Mìkiì koi'ndi nga ki'ndo yijo-la Xita tsjeè-lè.” ³⁶ Jña nachrjein nga tsibijnakon David, k'e nga jye kisikitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá, k'en. K'oaá tìs'ín kisihijìn koni komàt'in xita jchínga-la. Tìkoaá i'ndo yijo-la. ³⁷ Tanga jè Xita Tsjeè xi Nainá kisikjaáya-la mìkiì i'ndo yijo-la. ³⁸ Ngats'ioò jñò ndí 'ndsè, k'oaá s'ín kàtasijìn-nò, jña 'én xi nokjoàayajìn-nòjen, jè-né nga it'aà ts'e Jesús, Nainá síjchàat'aà-ná jé-ná. ³⁹ Jña xita, ngats'ii kjoa xi ch'o s'ín, mìtsà it'aà ts'e kjotíxoma-la Moisés makixiya; jè it'aà ts'e Jesús makixiya xita, jña xi mokjeiín-la it'aà ts'e. ⁴⁰ T'een kindá yijo-nò mé-ne nga mì k'oaá s'ín komat'ioòn koni s'ín tíchja xojon-la jña xita xi kiìchja ngajo-la Nainá nga tsò:

⁴¹ Chítsejèn, jñò xi nachrjekànguioò kjoakixi,

kàtaxkón-nò, kò jngoò k'a kàtachija jñò.

'An, jngoò xá s'iaàn nachrjein tsajòn, k'e nga tisa titsajnakòòn.

Mìkiì kòkjeiín-nò nas'ín s'enojmi-nò xá xi 'an tìs'iaàn.

⁴² Jè Pablo kò Bernabé k'e nga itjo-ne ni'ya ingo sinagoga, jña xita kisijét'aà-la nga kàtènojmiya kjoa koi jè xòhoto xi sa nchrobá. ⁴³ K'e nga kisihixat'aà xíkjin nga kii-ne, kjin xita kiit'aà-la Pablo kò Bernabé, jña xi xita judío kò jña xita xi beèxkón Nainá xi jye jahatjìya-la nga xita judío komà. Jè Pablo kò Bernabé, k'e nga tsohókò xita

koi, 'ñó tsibít'in-la nga ndaà kàtíjìn inima-la jñà 'én xi jye kiì'nchré xi kjondaà ts'e Nainá.

⁴⁴ Jè nàchrjein nìkjáya xi ìjngòò, kjomeé ijchò ngats'ìi xìtā naxandá nga kiì'nchré 'én-la Nainá.

⁴⁵ Tanga jñà xìtā judío k'e nga kijtseè nga 'ñó kjìn ma xìtā, isaá ndaà kjòchínikeè Pablo. Ikjoàn tsibíts'ia nga kondra kiì-la Pablo 'én xi kiichja, tìkoa tsakatít'aà. ⁴⁶ Pablo kò Bernabé, 'ñó tsi'beé-la ikon; kitsò-la:

—Tjínè-najen nga kénojmi ítjòn-nòjen 'én-la Nainá jñò xi xìtā judío 'mì-nò; tanga jñò nachrjengui-nò; k'oaá ma-ne nga jñò, mìkiì s'e-nò kjoabinachon nìtā mé nàchrjein-ne; ngajen tā saá jñà kénojmi-lajen jñà xi mìtsà xìtā judío. ⁴⁷ K'oaá s'ín tsatixoma-najen Nainá nga kitsò:

Jíi tsjaà-lè xá nga sìhiseèn-la jñà xìtā xi mìtsà xìtā judío,

kóhokji nga tíjtsa isò'nde mé-ne nga kitjokàjìn-ne kjoa ts'e kjo'in.

⁴⁸ K'e nga kiì'nchré ngats'ìi xi mìtsà xìtā judío, kjòtsjaá-la; ikjoàn tsibíts'ia nga kitsò: Ndaà tjín 'én-la Nainá; kòkjeiín-la ngats'ìi xi xó kitjaàjìn-ne nga s'e-la kjoabinachon nìtā mé nàchrjein-ne.

⁴⁹ K'oaá s'ín komà nga tsabísòn 'én ndaà-la Nainá kóhokji ya i'nde jè. ⁵⁰ Tanga jñà xìtā judío tsibíts'ia nga chinchá'a jñà íchjín ítjòn xi ndaà beèxkón Nainá kò xìtā ítjòn-la naxandá. K'oaá s'ín komà nga kondra kiì-la jè Pablo kò Bernabé. Tsachrjekàjìn ya naxandá. ⁵¹ Jè Pablo kò Bernabé tsibítsajneè chijo-la ndsokò xi kondra ts'e xìtā koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá]; ikjoàn kiì ján Iconio. ⁵² Tanga jñà xìtā

xi kota'yàt'aà-la Cristo, ndaà kis'e-la kjotsjacha ko ndaà kisìxàjìin inìma-la Inìma Tsjeè-la Nainá.

14

K'e nga jè Pablo ko Bernabé kiìchjaya ján Iconio

¹ K'oaá s'ín komà ya Iconio, jè Pablo ko Bernabé, k'e nga jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e xita judío, 'ño ndaà tsakóya; k'oaá komà-ne nga 'ño kjìn xita judío ko xi mìtsà xita judío kòkjeiín-la it'aà ts'e Jesús. ² Tanga jña xita judío xi mìkiì mokjeiín-la, chinchá'a jña xi mìtsà xita judío mé-ne nga ch'o tsò-ne kjohítsjeèn xi kisìkítsjeèn it'aà ts'e xita-la Cristo. ³ Pablo ko Bernabé, tsee tsibítsajna ya Iconio. Mìkiì kitsakjòn nga tsakóya 'én ndaà-la Nainá koií kjoa-la nga Nainá ndaà ma'ñót'aà takòn. Nainá kisìkixiyandaà nga kixi kjoa 'én xi tsibénajmí xi kjondaà-la Nainá. Kitsjaà-la nga'ño nga kis'iìn kjoxkón xi ndaà tjín xi okó kjoajeya-la Nainá. ⁴ Jña xita naxandá Iconio, jòya komà; osen kiit'aà-la jña xita judío koa osen kiit'aà-la Pablo ko Bernabé, xita xi tsibíxáya-la Jesús. ⁵ Jña xita judío ko xi mìtsà xita judío tsajoóya-ne ko xitaxá itjòn-la nga mejèn-la skaàn-ko, kùnnè ndajo. ⁶ Pablo ko Bernabé, k'e nga jye kiì'nchré, tsanga; kiì ján Litra ko Derbe, naxandá xi chja-ne Licaonia; tìkoa chinchima kóhokji i'nde xi chja-ne nga jngoò itjandiì. ⁷ Ya i'nde jè, tìkoa kisìka'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

K'e nga kisinè ndajo Pablo ya Litra

⁸ Ya Litra tjina jngoò xita x'in xi mìkiì ma fi. K'oaá s'ín kits'iìn; nì saá jngoò nàchrjein nga ndsoko tsajmeè-ne. ⁹ Xita jè, tjina; tì'nchré-la Pablo

nga tíchjaya. Jè Pablo, k'e nga kiskoò'an, kijtseè nga mokjeiín-là nga kondaà-ne. ¹⁰ Pablo, 'ñó kiìchja kitsò-là:

—i Tísítjiin, tísijna kixi-ne ndsokoiì!

Xità jè, nguì kiskì'nga-né; tsibíts'ia nga tsajmeè-ne. ¹¹ Jñà xità, k'e nga kijtseè kjoṁkón ndaà xi kis'iìn Pablo, 'ñó kiìchja xi 'én Licaonia, kitsò:

—i Jñà nainá, xitàá kjoàn kòma nga kòf'iìkon-ná!

¹² Bernabé, Zeus kitsò-là; Pablo, Hermes kitsò-là nga jè xi isa 'ñó chja. ¹³ Jè ingo xkósòn-là Zeus, yaá kijna indii naxandá. Jè nò'mii-là j'iìko nchraja kò corona. Jè nò'mii, kò ngats'iì xità naxandá mejèn sík'en-là jñà nchraja nga tsjá-là kjoṁjò mé-ne nga skoṁkón-ne. ¹⁴ Jè Pablo kò Bernabé xi kisixáya-là it'aà ts'e Cristo, ch'oó komà-là k'e nga kijtseè kjoa xi nchis'in; tsatejndajno yijo-là jè nikje-là; iṁjoàn kiis'ejiín-là xità. 'Ñó kiìchja, kitsò-là:

¹⁵ —Tíná'yaà, ¿mé-ne k'oas'ín titsa'nè-nò? Ngajen, tikoáá taxki xità-nájen koni jñò. Koií xá kòf'i-najen nga kénojmi-nòjen 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo mé-ne nga síkijna-nò kjoa koi xi nì méé chjí-là; jè tanguít'aà-là Nainá xi tíjnakon xi tsibíndaà ngajmii, nangui, kò ndáchikon, kò ngats'iì tsojmi xi ya tíjín. ¹⁶ Nachrjein xi jye tsato, Nainá kitsjaà'ndeé-là ngats'iì xità naxandá xi tíjín kóhokji isò'nde nga chinchimaya ndiyá xi kisaseèn-là. ¹⁷ Tanga Nainá, kjit'aà nachrjein tíhokó yijo-là yá-né jè, nga tí'ya-là ngats'iì kjondaà xi tís'in; jè-né xi tísíkasén-nò jtsí xi ngajmii tírchrobá-ne; títsjá-nò tsojmi xi ndaà tímajchá-nò; jè tísíchikon-t'in-nò nga ndaà títsjá-nò tsojmi xi ma chine, mé-ne nga ndaà s'e-nò kjotsja.

18 Pablo kɔ Bernabé, naʃ'ín k'oas'ín tsatekjáya yije-la kjoa xi nchis'ín nga mejèn sɪk'en-t'aà-la cho, tseé xá kisengui nga kòkjeín-la jǎa xita naʒandá.

19 Tík'e-ne j'ii xita judío xi inchrobà-ne Antioquía kɔ Iconio xi chinchá'a jǎa xita naʒandá nga tsibínè ndajo jè Pablo. K'e nga jye k'oas'ín kisikɔ, kitsò-né tsà jyeé k'en; ikjoàn tsibífejno nangui, kii síkatjen ján indii naʒandá. 20 Tanga jǎa xita xi kota'yàt'aà-la Cristo, k'e nga chixoñat'aà-la Pablo ñanda kijna, jè Pablo tsasítjen ìjngoò k'a-ne; jahas'en-jìin ìjngoò k'a-ne naʒandá; xi komà inchijòn, Pablo kɔ Bernabé kii ján Derbe.

21 K'e nga jye tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Derbe, nga jye kjìn xita kòkjeín-la, kii ìjngoò k'a-ne Listra, Iconio kɔ Antioquía. 22 Pablo kɔ Bernabé kitsjaà-la nga'ño inima-la jǎa xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi títsajna naʒandá koi; tsibénojmi-la nga kixi kàtitsajna kɔ 'én xi mokjeín-la; kitsò-la:

—Mochjeén-né nga tse kjo'in sɪkjiaán ítjoán k'e nga kitjás'en-jǎa ñanda tíhotíxoma Nainá.

23 Nga jngoò ìjngoò i'nde ñanda tjín xita naʒandá-la Cristo, Pablo kɔ Bernabé jaàjìin xita jchínga xi tsibít'aà xá nga sɪkinda xita-la Cristo; k'e nga jye kiichjat'aà-la Nainá, jye tsibítsajnachjan, kisikítsajnaya tsja Nainá nga jye mokjeín-la it'aà ts'e Nainá.

Kós'ín ijchò-ne Pablo kɔ Bernabé ján Antioquía ts'e Siria

24 Jahato i'nde Pisidia, ijchò-ne nangui Panfilia. 25 Tsibénojmi 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya Perge, ikjoàn kii-ne Atalia. 26 Yaá

jahas'en chitso nga tsohótji-ne nga kii ñingoò k'a-ne Antioquía, i'nde ñánda kisatìxá-là ìt'aà ts'e kjondaà-là Nainá, xá xi jye kisikitasòn. ²⁷ K'e nga jye ijchò-ne Antioquía, tsibíxkóya xita naxandá-là Cristo; tsibénojmí-là ngats'iì kjoa xi kisikò Nainá, kós'ín komàt'in nga Nainá kitsjaà'nde nga tìkoa kòkjeiín-là jña xi mìtsà xita judío. ²⁸ Pablo kò Bernabé, tsee tsibìtsajnakò xita xi kota'yàt'aà-là Cristo ya Antioquía.

15

Mé kjoa xi tsajoóya-ne jña xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jchínga ján Jerusalén

¹ Jña nachrjein koi, j'iì i'nga xita xi inchrobà-ne Judea nga tsibénojmí-là xita-là Cristo, kitsò-là: “Mikiì kítjokàjñoò kjo'in tsà mikiì sít'aà chiba-là yijo-nò kjoa ts'e circuncisión koni s'ín tíchja kjetíxoma xi kiskii Moisés.” ² Pablo kò Bernabé 'ñó tsajoókjoò kò jña xita koi; tsohótiyaá-ne jña kjoa koi; ìkjoàn kisikasén Pablo kò Bernabé ján Jerusalén; tsobáhjtakò i'nga xita-là Cristo xi títsajna ya Antioquía nga kiiikon jña xita xi tsibíxáya-là Jesús kò xita jchínga xi otíxoma ya naxandá-là Cristo nga sindaàjiín kjoa koi.

³ Jña xita naxandá-là Cristo xi títsajna Antioquía, kisichját'aà-là nga kii-ne xita koi. Jahato Feni-cia kò Samaria; tsibénojmí nga jña xi mìtsà xita judío tìkoa jyeé tífatjìya-là nga Cristo nchifit'aà-là. Ngats'iì xita xi mokjeiín-là ìt'aà ts'e Cristo, 'ñó kjòtsja-là.

⁴ Pablo kò Bernabé, k'e nga ijchò ján Jerusalén, jña xita naxandá-là Cristo kò xita jchínga xi ya

otíxoma kò x̱iṯa xi tsibíxáya-la Jesús, ndaá kiskoétjò. X̱iṯa koi tsibénójmí yije mé kjoa xi kis'iin Nainá nga kisichját'aà-la. ⁵ Ya títsajna j̱iìn i'nga x̱iṯa fariseo xi jye kòkjeiín-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo; chinchá kixi, kitsò:

—Jñà xi mìtsà x̱iṯa judío xi jye mokjeiín-la, mochjeén-né nga s̱it'aà cẖiba-la kjoa ts'e circuncisión; ṯikoa s̱inè-la nga kàtasíkitasòn kjotíxoma xi kiskii Moisés.

⁶ Kjöxkóya x̱iṯa xi tsibíxáya-la Jesús kò x̱iṯa jchínga xi otíxoma ya j̱iìn naxandá-la Cristo nga tsajoóya-ne kjoa koi. ⁷ Tse jchán tsajoóya-ne kjoa koi; chaán tsasíjna kixi Pedro, kiichja, kitsò:

—'Ndsee, jñò, jyeé tíj̱iìn-nò nga kjòtsee jaàj̱iìn-na Nainá nga 'an kènoj̱mí-la 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jñà xi mìtsà x̱iṯa judío mé-ne nga ṯikoa kòkjeiín-la. ⁸ Nainá xi beè iṉima-ná, k'oaá s'ín tsakó kixi-ná nga ṯikoa kiskoétjò x̱iṯa koi nga k'oaá ṯis'ín kitsjaà-la Iṉima Tsjeè-la koni s'ín kitsjaà-ná jñá. ⁹ Nainá, kisitsjeè iṉima-la x̱iṯa koi k'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'e Cristo, nga mikii faáj̱iìn x̱iṯa, tà ngàsòn fikò-ná ngats'iaá, xi x̱iṯa judío 'mì-ná kò xi taxḵi x̱iṯa. ¹⁰ I'nde, ¿mé-ne kondra onguí-là kjohítsjeèn-la Nainá, tsà koi nachrjein-la kojti-la? Nga binè-lá x̱iṯa xi kota'yat'aà-la Cristo nga siikitasòn kjoa ts'e kjotíxoma. Ni jñà kò ni jñà x̱iṯa jchínga-ná chíkjoa-ná nga nikitasoán. ¹¹ Mikii kos'ín koma. Nga k'oaá s'ín mokjeiín-ná nga jñá, kò xi taxḵi x̱iṯa, ta ngàsòn kjondaà-la Na'èn-ná Jesucristo kitjokajñá kjo'in.

¹² Jyò tsibìtsajna ngats'iì x̱iṯa xi ya títsajna. Kii'nchré-la Bernabé kò Pablo nga tsibénójmí-la x̱iṯa nga 'ñó tse kjòxkón ndaà xi kis'iin Nainá xi

it'aà ts'e nga nguixkon jñà xi mìtsà xità judío.
¹³ K'e nga jye kiìchja Bernabé ko Pablo, k'ée kiìchja Jacobo, kitsò:

—'Ndsee xi i titsajnaà, tìná'ya-ná. ¹⁴ Jè Simón Pedro, jyeé tsibénojmí-ná kó s'ín komà nga tisa ítjòn nga Nainá jaàjìl jñà xi mìtsà xità judío nga naxandá-là koma. ¹⁵ K'oaá s'ín mangásòn 'én koni s'ín kiskì jñà xità xi kiìchja ngajo-là Nainá nga kitsò:

¹⁶ K'e nga koma iskan, kitjojen ìngoò k'a nga kìndàyà xitse-na kjoṭixoma-là xitàxá ítjòn David xi jye its'oòn;

jè xi jye chixoña, ìngoò k'a síkixiya-na; siikíjna jngoò-na xità xi koṭixoma ngajo-là David,

¹⁷ mé-ne jñà xità xi i'nga kòhótsji-ne Nainá, ngats'ì xi mìtsà xità judío, jñà xi 'ín ts'an tít'aà.

¹⁸ K'oaá tsò Nainá, nga tsibénojmí kjoḥítsjeèn xi tjin-là

skanda tisa tàts'en-là kjoa.

¹⁹ 'An, k'oaá xán-nò nga mìkì sìnè-là kjoa xi 'in tjin jñà xi mìtsà xità judío, jñà xi nchifatjìya-là nga Nainá nchifit'aà-là. ²⁰ Ta jè xi mochjeén nga síkasén-lá xojon mé-ne nga mìkì skìne ngats'ì tsojmì xi ya sìnchá nguixkon kjoaxkósòn; tìkoa kì tì kjoa chijngui s'ín-ne, mì tì kì skìne-ne jní ko ngats'ì yijo-là cho xi mìkì xíxteèn jní-là. ²¹ Skanda kjoṭsee, xkì xi ján naxandá tjin xità xi bíxkejìl xojon kjoṭixoma xi kiskì Moisés ya ni'ya ingo sin-agoga nga jìl jìl nàchrjein nga nàchrjein níkjáya.

²² Jñà xità xi tsibíxáya-là Jesús ko ngats'ì xità naxandá-là Cristo ko xità jchínga xi ya otíxoma, tsajoóya-ne nga jaàjìl i'nga xità xíkjin xi kiskasén

ján Antioquía. Jñà kitjaàjiìn Judas xi tikoà Barsabás 'mì kò Silas, jñà xità xi ndaà yaxkón ya jjiìn naxandá-là Cristo. Tsobáhijtakò Pablo kò Bernabé.

²³ Kisik'a jngoò xojon xi tsò:

“Ngajen, xità xi tsibíxáya-là Jesús kò xità jchínga, nihixat'aà-nòjen jñò xi mìtsà xità judío 'mì-nò xi 'ndsé chibá it'aà ts'e Cristo xi titsajnaà ya naxandá Antioquía, kò i'nde Siria kò Cilicia.

²⁴ Jyeé kina'yà-jen nga i itjokàjiìn i'nga xità xi ijchòkon-nò nga sù síkò-nò nga chjako-nò 'én xi síkìts'ón-jiìn-là inima-nò, tanga mìtsà ngajen tsatíxá-lajen.

²⁵ Ngats'ìi-jen, k'oà s'in kichoòsòn-lajen nga kinìkasén i'nga-nòjen xità tsajen xi kiikon-nò. Tsobáhijtakò xinguiá Pablo kò Bernabé, xità xi 'ñó matsjacha-jen.

²⁶ Jñà xità koi, jye k'oas'in tsibínè-là yijo-là nità mé kjo'in xi komàt'in xi kjoà ts'e Nà'èn-ná Jesucristo.

²⁷ Titsanìkasén-nòjen Judas kò Silas; ngats'ìi 'én xi tjít'aà xojon, jñà xità koi keènojmiya jngoò k'a-nò xi tà 'én koòko-nò.

²⁸ Ngajen kò Inima Tsjeè-là Nainá ndaà kisaseèn-najen nga mì kjo'ñó koma-nò kjoà ts'e kjotíxoma xi 'in tjín; tà koi-né xi ndaà mochjeén:

²⁹ nga mìkiì ma chjinee yijo-là cho xi ya biyaà nguixkon xkósòn; mìkiì ma chjinee jní kò mìkiì ma chjinee yijo-là cho xi mìkiì xíxteèn jní-là; tikoà kì tì kjoà chjngui nìs'in-là; tsà chjaàxìn-là yijo-nò ngats'ìi kjoà koi, ndaà s'e; k'e chibá.”

³⁰ Xità koi, k'e nga jye kisìhixat'aà xíkjin, nitoón kii skanda ján Antioquía; k'e nga ijchò tsibíxkóya ngats'ìi xità-là Cristo, kisingatsja xojon xi 'ya.

³¹ Jñà xità naxandá-là Cristo, k'e nga jye tsibíxkejiìn xojon, tsjaá komà-là nga ijchò-là 'én xi kisìjehikon.

³² Jè Judas kò Silas tìkoáá Nainá chja ngajo-la; ndaà kisìjehikon jñà xità-la Cristo; kitsjaà-la nga'ño. ³³ Xità koi, kjin nàchrjein tsibìtsajna Antioquía. Nga komà iskan kisìhixat'aà xíkjin, kii-ne Jerusalén; kiikon-ne jñà xità xi kisìkasén. ³⁴ [Tanga jè Silas ndaà kisaseèn-la nga tsibìjna Antioquía.] ³⁵ Jè Pablo kò Bernabé, yaá tsibìtsajna Antioquía; tsakóya-isa 'én-la Nainá tìkoá kiichjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo. Tìkoáá kjin xità xi kj'eí kisìxákjoò.

K'e nga chinchat'aà xìn-la xíkjin jè Pablo kò Bernabé

³⁶ K'e nga komà iskan, Pablo kitsò-la Bernabé:
—Tíkjaán ìngoò k'aá kóhokji naxandá ñánda tsibènojmiá 'én-la Nainá mé-ne nga jchaá kó s'ín títajna xità xinguiáá.

³⁷ Jè Bernabé mejèn-la kjìkò Juan, xi tìkoá Marcos 'mì; ³⁸ tanga jè Pablo mìkiì kisaseèn-la nga jè kjìkò, koií kjoa-la nga kitsjeiìn takòn ján Panfilia nga mì tì kiì tsobáhijtakò-ne nga kisìxá jè xá xi tjíma-ne. ³⁹ K'oaá s'ín komà-ne nga kisakò kjoa nga mìkiì kjòngàsòn 'én-la; chinchat'aà xìn-la xíkjin; jè Bernabé kiìkò Marcos; kiìsòn-ndá skanda Chipre. ⁴⁰ Jè Pablo, jaàjin Silas nga tsobáhijtakò. Jñà xità-la Cristo kisìkítsajnaya tsja Nainá nga kiì. ⁴¹ Kiì kóhokji nanguí Siria kò Cilicia nga ya chinchima nga isa ndaà kisì'ño ikon jñà xità naxandá-la Cristo.

16

K'e nga jè Timoteo tsobáhijtakò Pablo kò Silas

¹ Pablo, k'e nga ijchò naxandá Derbe ko Lистра, ya kisatìkjoò jngoò xita xi kota'yàt'aà-la Cristo xi Timoteo 'mì; nea-la xita judío-né xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo. Tanga jè na'èn-la xita griego-né. ² Jña xita-la Cristo xi títsajna Lистра ko Iconio 'ño ndaà kisikíjna Timoteo. ³ Pablo mejèn-la nga jè koahijtakò; k'oaá komà-ne nga kisit'aà chiba-la kjoa ts'e circuncisión mé-ne nga ndaà kíjna-ne Timoteo it'aà ts'e xita judío; nga jña xita xi ya i'nde-la jyeé beè nga na'èn-la Timoteo, xita griego-né. ⁴ Ngats'ìi naxandá ñánda jahato, k'oaá kitsò-la nga katasíkitasòn kjoakixi xi tsajoóya-ne jña xita xi tsibíxáya-la Jesús ko xita jchínga xi títsajna Jerusalén xi otíxoma ya jjiín naxandá-la Cristo. ⁵ Jña xita naxandá-la Cristo, isaá 'ño ndaà mokjeiín isa-la; nachrjein nchijòn tímakjìn-ya xita xi nchimokjeiín-la.

K'e nga jè Pablo kisìnijña jngoò-la xita Macedonia

⁶ Jè Inima Tsjeè-la Nainá mìkìi kitsjaà'nde-la Pablo ko xita xi kjihijtakò nga 'én-la Cristo kii síka'bí ján nangui Asia; k'oaá ma-ne nga ya jahatojiín nangui ñánda 'mì Frigia ko Galacia. ⁷ K'e nga ijchò chrañàt'aà-la nangui Misia mején-la nga ján kjoì nangui Bitinia, tanga jè Inima-la Jesús mìkìi kitsjaà'nde-la. ⁸ Tà jahato Misia, ijchò skanda naxandá Troas. ⁹ Nga jye títsajna Troas, Pablo, k'e nga nìtjèn, tsatsejèn jngoò-la xita koni tsà nijña tí'biì-la xi nangui Macedonia i'nde-la xi tsasíjna kixi nguixkon Pablo. Tsibítsi'ba-la, kitsò-la: “Nchroboí i nangui Macedonia. Tìchját'aà-nájen.”

¹⁰ Pablo, k'e nga jye kijtseè kjoa koi, nìtoón

tsitsajna^{ndaà}-jēn nga tsanguì-jēn ján nangui Macedonia; k'oaá s'ín kjòchiya-najēn nga kixií kjoa nga Nainá tíchja-najēn mé-ne nga sika'bí-jēn 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo ya i'nde jè.

Kós'ín komà nga jè Pablo kò Silas kii ndayá ya naxandá Filipos

¹¹ K'e nga itjo-najēn ya naxandá Troas, kichjoé jngoò-jēn chitso, tsanguí kixi-jēn ya nangui xi kijnajìin ndá xi 'mì Samotracia; xi komà inchijòn i'ngoò k'a tsanguì-jēn skanda naxandá Neápolis.

¹² Itjo-najēn Neápolis, tsanguí-jēn Filipos, jngoò naxandá ítjòn ts'e i'nde Macedonia xi 'ñó tjoé-la nga'ño it'aà ts'e Roma. Kjìn nàchrjein tsitsajna-jēn ya i'nde jè. ¹³ Jngoò nàchrjein nìkjáya tsanguí jngoò-jēn i'nde indìi naxandá ñánda tífa jngoò xajngá nandá nga k'oas'ín kinikítsjeèn-jēn nga tjin jngoò i'nde ñánda chjat'aà-la Nainá xita judío. Tsitsajna-jēn; kinokjoàko-jēn it'aà ts'e 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo jña íchjín xi maxkóya ya i'nde jè. ¹⁴ Ya tijnajìin jngoò chjoón xi 'mì Lidia xi otíjna nikje chjì xi sko kjoàn isén-la; yaá i'nde-la ñánda 'mì Tiatira; ndaà beèxkón Nainá; jè Nainá kiskíx'ajìin kjohítsjeèn-la nga ndaà tí'nchré koni s'ín tíchja Pablo. ¹⁵ Komà bautizar Lidia kò ngats'ii xita ni'ya-la; xi komà iskan tsibítsi'ba-najēn kitsò:

—Jño tsà kixií kjoa nga mokjeiín-nò nga 'an, ndaà mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá, tìkjiaán ni'ya-na, ya sikjáyaá.

Ngajēn kjo'ño tsitsajna-jēn.

¹⁶ Jngoò nàchrjein k'e nga titsahonguí-jēn i'nde ñánda nokjoàt'aà-lajēn Nainá, kisatìikjoò jngoò-jēn tsòti ch'inda xi inìma ch'o-la neíi tìjìn inìma-la;

maá-la bíndaà nga kot'aàsòn x̣ita. J̄nà nei-la tsòti jè, ndaà jchán síkijne tòn nga koi xá s'ín. ¹⁷ Tsòti jè, kiitj̄ngui-najen; 'ñó chja t̄j̄ngui-najen, nga tsò:

—X̣ita koi, ch̄i'nda-la Nainá-né xi 'ñó jeya t̄j̄na; t̄j̄nà-ne xi b̄énoj̄mí-nò ndiyá xi k̄itjokàj̄in-nò kjo'in.

¹⁸ Jè tsòti, k̄j̄in n̄achrjein k'oas'ín kitsò-najen. Pablo chaán kòjti-la, kisik̄at̄j̄ifaya'a; kiichja-la jè t̄j̄o neij̄ xi t̄j̄j̄in inima-la. Kitsò-la:

—It'aà ts'e Jesucristo, k'oaa xan-lè, t̄itjokàj̄in inima-la tsòti jè.

T̄ik'eé-ne k̄j̄ondaà-ne.

¹⁹ J̄nà nei-la, k'e nga k̄ijtseè nga kitjaàx̄in-la kjoa xi ma-la, nga mì t̄i k̄i kisikijne-ne tòn, kitsobà'ñó Pablo k̄o Silas, kiik̄o nguixk̄on x̄itaxá. ²⁰ Chinchá osen ñánda t̄ítsajna x̄itaxá, kitsò:

—J̄nà x̄ita koi xi x̄ita judío, f̄i kátsji k̄jos̄i i naxandá-ná. ²¹ K̄j̄ot̄ixoma xi okóya mìk̄i ndaà t̄j̄in, mìk̄i t̄j̄i'nde-ná nga chjoé, mìk̄i k'oas'ín s'eén, koi kjoa-la nga x̄ita Roma-ná j̄nà.

²² Ngats'i x̄ita naxandá saà kondra k̄i-la jè Pablo k̄o Silas; j̄nà x̄itaxá kitsjaà ok̄ixi nga tsatej̄ndajno nikje-la, ik̄joàn tsaja-la. ²³ K'e nga jye 'ñó tsaja-la, ingaj̄ò, kiskin̄is'en ndayá; ik̄joàn kit-sjaà-la ok̄ixi jè x̄ita xi síkinda ndayá nga ndaà k̄atasik̄inda x̄ita koi. ²⁴ Jè x̄ita xi síkinda ndayá, k'e nga kits'i-la ok̄ixi, yaá chinchá iya ñánda is̄a 'ñó t̄j̄in. Tsibít'aà 'ñó ndsok̄o it'aà yá ts'e ndayá.

²⁵ K'e nga jye ijchò osen n̄itjen, jè Pablo k̄o Silas, nchichjat'aà-la Nainá k̄o nchiseè-la; j̄nà x̄ita xi i'nga xi t̄ikoa k̄j̄o'in t̄ítsajna, tà nchi'nchré-la.

²⁶ T̄ik'e-ne tà n̄itoón j'i j̄ngoò ch'ón xi 'ñó jchán

ts'a. Jñà xotjoa-la ndayá kitáx'a, tikoá jñà na'ño kicha cadena xi tjit'aà 'ño-ne xita xi títsajna ndayá, jngoò k'a kitjájnda'ño. ²⁷ Jè xita xi síkinda ndayá, k'e nga jaá-la, kijtseè nga tix'á yije xotjoa-la ndayá. Kisikítsjeèn, maá-la tsà jyeé tsanga yije xita xi títsajna kjo'in. Kiskoé jngoò kicha ndojò nga mejèn-la sìik'en yijo-la. ²⁸ Jè Pablo, k'e nga kijtseè, nitoón 'ño kichja-la kitsò-la:

—Kì k'oaá nikoji yijo-lè; jí títsajna yije-jen.

²⁹ Jè xita xi síkinda ndayá kisijé jngoò ni'in nga kjòhiseèn-ya ndayá; chiba-la tíhotsé-né k'e nga jahas'en cuarto ñánda títsajna Pablo kò Silas; ikjoàn kisikatjen yijo-la ya ingui ndsokò. ³⁰ Ikjoàn tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿mé xi s'iaàn nga kitjokàjñaà kjo'in?

³¹ Pablo kò Silas kitsò-la:

—Kàtakjeiín-lè it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo mé-ne nga kitjokàjñoò kjo'in ngaji kò ngats'ii xita ni'ya-lè.

³² K'eé tsibénøjmi-la 'én-la Na'èn-ná ngats'ii xita xi ya títsajna ni'ya-la. ³³ Tijè-ne nitjen jè, jè xita xi síkinda ndayá, tsanijno ñánda kitii-la Pablo kò Silas; xita jè tikoá komà bautizar kóhotjín xita xi ya títsajna ni'ya-la. ³⁴ Nga jye komà iskan, kiiko ni'ya-la nga tsakjèn kjoò kóhotjín xita ni'ya-la xi nguì tà kjotsja nga jye kòkjeiín-la it'aà ts'e Nainá.

³⁵ Nga komà inchijòn, jñà xitaxá kisikasén policía-la nga kisikasén-la okixi jè xi síkinda ndayá nga tà k'oas'ín kàtitjo-ne Pablo kò Silas. ³⁶ Jè xita xi síkinda ndayá kisikí'nchré Pablo kitsò-la:

—Jǎà xitaxá, jyeé kàtsjá-na okixi nga ma kitjondeí-nò. Ndaà tanguí-nò.

³⁷ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngajen xita Roma-nájen. [Mikiì tjí'nde nga taxki siko-najen.] Tanga kis'eé-najen yá nga nguixkon naxandá k'e nga skanda tikj'eé 'ya-la mé jé xi tjín-najen; tanga i'ndeí mejèn-la nga tà kjoa chijé kochrje-najen ndayá; jǎà kàtjanchrobá sobà nga kàtachrje-najen.

³⁸ Jǎà policía, k'oaá s'ín kii kénajmí-la jǎà xitaxá koni s'ín kitsò Pablo. K'e nga kii'nchré jǎà xitaxá nga jè Pablo kò Silas nga xita Roma, tsí ndaà kitsakjòn. ³⁹ K'eé nìton kii nga tsachrje-ne ndayá Pablo kò Silas; ikjoàn tsibitsi'ba-la kjoa xi komàt'in; kitsò-la nga ta kjondaà kàtitjojin naxandá. ⁴⁰ Pablo kò Silas, k'e nga jye itjo-ne ndayá, kii ni'ya-la chjoón xi 'mì Lidia. Yaá tsohóko nojmí xíkjin xi ngàsòn mokjeiin-la it'aà ts'e Cristo nga 'ño kàt'eé-la ikon; ikjoàn kii-ne.

17

K'e nga kisakò kjoasii ján Tesalónica

¹ Jahato Anfípolis kò Apolonia, ijchò Tesalónica ya naxandá ñánda tjín jngòè ni'ya ingo sinagoga xi ts'e xita judío. ² Jè Pablo, koni s'ín kjit'aà, ja-has'en jè ni'ya ingo sinagoga; jàn nachrjein nikjáya tsajoóya-ne nga kiskoòta'yà Xojon-la Nainá. ³ K'oaá s'ín tsibénajmí-la nga jè Cristo k'oaá s'ín tjínè-la nga kiyá tikoaá jaáyaá-la it'aà ts'e kjoabiyaà. Kitsò-la:

—Jesús xi 'an tibenajmí-nò, jé-né xi Cristo [xi xó k'oa'sín tjínè-la nga kjoii].

⁴ Tjín i'nga x̱ita judío xi kòkjeiín-là; yaá tsobáhihtakò Pablo kò Silas. Ṯikoaá ḵjìn íchjín ítjòn kòkjeiín-là kò x̱ita griego xi beèxkón Nainá. ⁵ Tanga j̱ñà x̱ita judío xi mìkìì mokjeiín-là, ḵjòcẖiṉikeè Pablo kò Silas. Tsibíxkóya x̱ita ts'eè xi tà jyò tjíma; tsibíts'ia ḵjoasìi ya naxandá; ḵiì kjaán-t'aà ni'ya-là x̱ita xi 'mì Jasón nga tsohótsji Pablo kò Silas nga mejèn-là s̱iiḵijna osen nga nguixkòn naxandá. ⁶ Tanga mìkìì kisakò-là ñánda tjina Pablo kò Silas; ḵjò'ñó komà-là nga tsachrje ni'ya jè Jasón kò i'nga x̱ita-là Cristo xi ya ṯítsajna nga ḵiìkò nguixkòn x̱itaxá; 'ñó ḵiìchja kitsò:

—J̱ñà x̱ita koi xi s̱íkits'ón x̱ita xi tjín nga ṯjtsa isò'nde; jyeé j'ìi i'nde tsaján. ⁷ Ngats'ìi x̱ita koi, jè Jasón kitsjaà'nde-là ni'ya-là. Saà kondraá f̱i-là ḵjoṯixoma-là César xi x̱itaxá ítjòn ts'e Roma; k'oaá tsò nga tjín ìjngoò x̱itaxá ítjòn xi Jesús 'mì.

⁸ J̱ñà x̱itaxá kò x̱ita naxandá, k'e nga ḵiì'nchré 'én koi, kòjtíi-là. ⁹ Jè Jasón kò x̱ita xi i'nga tsibíchjítjì yijo-là ìt'aà ts'e x̱itaxá nga komà tsibìtsajnandejì-ne.

K'e nga tsibìtsajna naxandá Berea Pablo kò Silas

¹⁰ K'e nga jye kòjñò, j̱ñà x̱ita-là Cristo ṉitoón kisikasén jè Pablo kò Silas skanda ján naxandá Berea. K'e nga ijchò i'nde jè jahas'en ni'ya ingo sinagoga ts'e x̱ita judío. ¹¹ J̱ñà x̱ita xi ṯítsajna Berea, isáá ndaà tjín ḵjohítsjeèn-là mì k'oaà-ne koni xi ṯítsajna ya Tesalónica; isáá ṉiton kòkjeiín-là 'én-là Nainá kò nachrjein inchijòn tsibíxkej̱iìn Xojon-là Nainá nga mejèn-là skoe tsà kixií ḵjoa koni tsò 'én xi okóya Pablo. ¹² Ḵjìn x̱ita judío kòkjeiín-là ṯikoa ḵjìn íchjín ítjòn kò x̱ita x'ìn kòkjeiín-là xi x̱ita

griego. ¹³ Jñà xità judío xi títsajna Tesalónica, k'e nga kii'nchré nga jè Pablo kò Silas ya títsajna Berea, nga 'én-la Nainá nchibénajmí, kii ya naxandá jè nga kii kinchá'a xità mé-ne nga kisakò-ne kjoasiì. ¹⁴ Jñà xità-la Cristo, nitoón kisikasén Pablo ján indii ndáchikon; tà jè Silas kò Timoteo tsibìtsajna ya Berea. ¹⁵ Jñà xità xi tsobáhijtakò Pablo nga kii kinì indiaa, kii kò skanda Atenas. K'e nga jye j'ii-ne xità koi, 'ya-la okixi Silas kò Timoteo nga nitoón kjitjingui-la Pablo.

Kó tsò 'én xi kùchja Pablo k'e nga tsibìjna ján Atenas

¹⁶ Pablo, k'e nga tíjna naxandá Atenas nga tíkoña-la Silas kò Timoteo, 'ñó baá komà-la nga kijtseè nga ya naxandá jè, 'ñó kjìn xkósòn beèxkón. ¹⁷ Ya ni'ya ingo sinagoga tsajoókjoòkò xità judío kò xi taxki xità xi beèxkón Nainá; nàchrjein inchiòn tsohókò ngats'ii xità xi bixoña ya nditsin. ¹⁸ Nàchrjein koi tjín i'nga xità xi tsakóya kjohítsjeèn ts'e xità epicúreo kò xità estoicos nga tsajoókjoò Pablo. Tjín i'nga xi tsò:

—¿Kó tsòya-ne 'én xi chjaya, nga siì s'ín nga chja?

Tìkoáá tjín i'nga xi tsò:

—K'oáá ma-ná, kj'eíí-la nainá tíhokóya.

Koií k'oas'ín kitsò-ne nga jè Pablo, jè tíbénojímí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Jesús nga jaáya-la it'aà ts'e kjoabiyaà. ¹⁹ K'eé kii kò jngoò i'nde ñánda 'mì Areópago. Kiskònangui-la kitsò-la:

—¿A komaá isa ndaà kénojímí-nájen jè kjotíxoma xitse xi ngaji okoòyi? ²⁰ 'Ñó kj'eíí tsò. Mejèn-nájen nga jcha-jen kó tsòya-ne.

²¹ Koií òkítsò-ne nga jǎà x̣ita Atenas kò x̣ita xi xìn nangui-là xi yà tíṭsajna, tà jè xi mejèn-là nga skoe kò koma kjoóya-ne ngats'ìi kjoa x̣itse.

²² Pablo, tsasíjna kixi nga jngoò osen-là i'nde Areópago, kitsò:

—Ngats'ioò xi i i'nde-nò Atenas, k'oaá s'ín tibexkon-nò; 'ñó ndaà yaxkón jǎà xi nainá 'mì-là.

²³ K'e nga jáhatoaà jǎà ingo ñánda bixoñaà, kijtseè jngoàà ingo ñánda tjit'aà 'én xi tsò: “Nainá xi mìkiì yaxkon-là.” Jè xi jǎò yaxkón, nas'ín mì kì yaxkon, tijè-ne xi 'an benojmí-nò.

²⁴ 'Jè Nainá xi tsibíndaà isò'nde, ngats'ìi tsojmi xi tjin nga tjṭsa isò'nde, jè xi nei-là ngajmiì kò nangui; mìtsà yà tijnaya ingo xi tsja x̣ita bíndaà-ne.

²⁵ Tikoáá, nímé xi mochjeén-là it'aà tsaján. Ta saá jè ṭsíkíjnakon-ná, tsjá-ná tjo xi chjoaán, tsjá-ná ngats'ìi xi mochjeén-ná.

²⁶ 'Nainá, jngoò x̣ita kisikjeén nga tsibíndaà ngats'ìi x̣ita xi tjin nga tjṭsa isò'nde; kiskoòsòn-là kótjin n̄achrjein ḳítsajna kò ñánda ḳítsajna,

²⁷ mé-ne nga kàtátsji-ne Nainá, nas'ín k'oas'ín kàtas'ín koni jngoò x̣ita xi mìkiì tsejèn-là nga ótsijino ótsjit'aà nangui. Tanga Nainá, mìtsà kjiiñ ṭjna; chraña ṭjnat'aà-ná. ²⁸ Koni s'ín kitsò jngoò x̣ita tsajòn xi 'ñó chjine: “Jǎà, ki'ndí-là Nainá 'mì-ná.” Kixi kjoa, nga jè tsjá-ná nga titsajnakoaán nga ñikjaníyá nga titsajnasoaán isò'nde. ²⁹ Tsà kixi kjoa nga ki'ndí-là Nainá 'mì-ná, mì k'oas'ín ṣíkítsjeén nga Nainá jǎà isén xi kicḥa oro xi kicḥa plata kò xi ndajo xi x̣ita bíndaà-ne tsja koni s'ín tjin kjoḥítsjeèn-là. ³⁰ Nga sa ítjòn Nainá kitsjaà'nde-né nga ṭjijñò-là x̣ita. Tanga i'nde,

k'oaá s'ín tsjá okixi nga tíjtsa isò'nde nga jñà xita kàtasíkájno jé-la nga mì tì jé kòhótsji-ne. ³¹ Nainá jye tsibijna jngoò nàchrjein nga kixi koiindaàjiin ngats'iì xita isò'nde. Jaàjiin jngoò xita xi kitsjaà-la okixi nga jè koma xitaxá xi koiindaàjiin-la ngats'iì xita. Kò k'oaá s'ín tsakó nga kixi kjoa k'e nga kisìkjaáya-la it'aà ts'e kjoa biyaà.

³² K'e nga kii'nchré-la kjoa ts'e nga faáya-la mik'en it'aà ts'e kjoa biyaà, tjin i'nga xita xi tà tsijnò'nga-né kò tjin i'nga xi kitsò:

—Jñà kjoa koi, kj'eji nàchrjein kiná'ya-jen.

³³ Pablo, k'eé itjojiin-la. ³⁴ Tanga tjin i'nga xita xi ya títajna nga kòkjeiín-la: jngoò xita xi 'mì Dionisio xi ya chja-ne ts'e xita xi títajnajtín xi 'mì Areópago; tikoá jngoò chjoón xi 'mì Dámaris, kò xita xi kj'eji isa.

18

K'e nga kisixá Pablo ya Corinto

¹ K'e nga jye komà iskan, Pablo itjojiin Atenas, kii Corinto. ² Yaá kiskaàkjoò jñà xita judío xi 'mì Aquila kò chjoón-la xi 'mì Priscila. Ján nangui-la ñánda 'mì Ponto. Sà tã k'eé j'i-ne nangui Italia koií kjoa-la nga jè Claudio xi xita skò-la tsachrje kjoúxoma nga ngats'iì xita judío kitjokàjiin naxandá itjòn xi 'mì Roma. Pablo kiikon jñà xita koi. ³ Jñà xita koi, tikoá koií xá s'ín jè xá xi s'ín Pablo nga ni'ya nikje bíndaà. Yaá tsibijnako nga kisixákjoò. ⁴ Nga jiin jiin nàchrjein, k'e nga nàchrjein nikjáya, Pablo fi ya ni'ya ingo sinagoga nga fi káko jñà xita judío kò xi mìtsà xita judío nga kàtakjeiín-la.

⁵ K'e nga j'iì-ne Macedonia, jè Silas kò Timoteo, jè Pablo nguì koií xá kis'iìn nga tsibénajmí-la 'én-la Nainá jñà xità judío. Kitsò-la nga jè Jesús, jè xì Cristo [xi xó kinikasén-ne]. ⁶ Tanga jñà xità judío, tà kondraá kù-la Pablo koa kùichajno-la; k'oaá s'ín komà-ne jè Pablo tsibítsajne nikje-la xi kondra ts'e xità koi, [jè kjoa xi okó nga kjo'in s'e-la it'aà ts'e Nainá], kitsò-la:

—Jé tsajòn-nó tsà mìkìl mokjeiín-nò; 'an jye kisikitasoàn nga tsibenajmí-nò 'én. I'nde, jñà tífikenajmí-la jñà xi mìtsà xità judío.

⁷ Pablo, itjo ni'ya ingò sinagoga; kù jngò ni'ya-la xità xi ya chrañat'aà tìjna xi 'mì Ticio Justo xi ndaà beèxkón Nainá. ⁸ Crispo, jè xi xità itjòn-la ni'ya ingò sinagoga, kòkjeiín-la 'én-la Nainá, ngats'iì xi xità ni'ya-la; tìkoaá kìn xità Corinto xi kù'nchré 'én xi tsakóya Pablo kòkjeiín-la, ikjoàn komà bautizar. ⁹ Jngò nìtjen jè Pablo, k'oaá komà-la koni tsà nijñá kits'iì-la; Na'èn-ná kùichja-la, kitsò-la:

—Kì jyò bijni, kò kì tsakjoòn-jèn, tìnókjoa-né. ¹⁰ Mì yá xità kó sùkò-lè, 'aán tìjnako-lè; i'nde jè, kìn ma xi xità ts'an ma.

¹¹ Pablo, jngò nó osen tsibìjna Corinto nga tsakóya 'én-la Nainá.

¹² K'e nga xitàxá gobernador tsibìjna jè xi 'mì Galión ya i'nde Acaya, jñà xità judío tsaioóya-ne nga kitsobà'ñó Pablo; kùkò ni'ya osen mé-ne nga kisindaàjìn-la. ¹³ Kitsò-la jè xitàxá xi gobernador tìjna:

—Xità jè naxandá tìbinchá'a nga k'jeií s'ín beèxkón Nainá; mì k'oaá s'ín koni s'ín tìjn kjo'tixoma ts'e Roma.

¹⁴ K'e nga mejèn kiichja Pablo, jè Galión kitsò-la xita judío:

—Tsà jngoò kjoa xi tse tjín kọ 'in tjín, tjínè-la nga 'an kındaàjñaà; ¹⁵ tanga tà 'én-né, tà kjoíxoma tsajòn-nò; tà jño tındaàjñoò; 'an mìkì skongájñaà kjoa koi.

¹⁶ Ikjoàn tsachrje ni'ya osen. ¹⁷ Ngats'ìi xita griego kitsobà'ño jè xita ítjòn ts'e ni'ya ingo sinagoga, jè xi 'mì Sóstenes. Kiskaàn-kọ ya ni'ya osen nga nguixkọn xitaxá. Tanga jè xitaxá Galión, mìkì kisis'in-la.

Kii s'in kii lingo k'a-ne Pablo ya Antioquia

¹⁸ Pablo, kjin nàchrjein tsibìjna isa ya Corinto. Iskan kisihiat'aà jña xita 'ndse, kii-ne Siria. Tsobáhihtakọ Priscila kọ Aquila. Ya Cencia tsibìjno-la skọ koni jngoò chiba xi okó nga jye kisikitasòn koni s'in kitsjaà-la tso'ba Nainá.

¹⁹ K'e nga ijchò Éfeso, yaá tsibìtsajna Priscila kọ Aquila. Pablo, ján kii ni'ya ingo sinagoga nga tsajoókjoò jña xita judío xi ya bixoña. ²⁰ Jña xita koi tsibìtsi'ba-la Pablo nga isa kjin nàchrjein kàtijnakọ, tanga Pablo, mìkì kòkjeiín-la. ²¹ Kisihiat'aà xita xikjín kitsò-la:

—Tsà Nainá mejèn-la, iskan kjoìkon lingo k'a-nò.

Ikjoàn tsibìjnaya chitso nga kii. ²² K'e nga ijchò Cesarea, kii ján Jerusalén nga kisihiat'aà xita naxandá-la Cristo. Ikjoàn kii skanda Antioquia. ²³ Kjin nàchrjein tsibìjna Antioquia; iskan kii kóhokji i'nde Galacia kọ Frigia. Kisi'ño ikon ngats'ìi xita xi kota'yàt'aà-la Cristo.

K'e nga kiichjaya Apolos ya Éfeso

²⁴ Ya Éfeso ijchò jngoò xita judío xi 'mì Apolos xi ján i'nde-là Alejandría, jngoò xita xi 'ñó ndaà ma-là chjaya. Ndaà tíjìn-là it'aà ts'e Xojon-là Nainá. ²⁵ Jè Apolos, xó kiskoòta'yà-ne ndiyá-là Nainá; 'ñó tsja beè-là inima-là nga nguì kixi chjaya tikoáá tsakóya it'aà ts'e Jesús; jé kjoa ts'e bautismo nas'in tà jè tíjìn-là ts'e Juan. ²⁶ Apolos, 'ñó tjín ikon nga kiichja ya ni'ya ingo sinagoga. K'e nga kiì'nchré jè Priscila ko Aquila, it'aà xìn kiiko nga isa kixi tsakóya-là ndiyá-là Nainá. ²⁷ Apolos, k'e nga kjomejèn-là kiì ján i'nde Acaya, ngats'iì xita-là Cristo kisi'ño ikon nga komà kiì. Ikjoàn kiskii jngoò-là xojon jña xita xi kota'yàt'aà-là Cristo xi títajna ján i'nde Acaya nga skoétjò jè Apolos k'e nga kijchò. K'e nga ijchò Acaya, 'ñó ndaà tsasiko jña xita xi kitsjaà-là kjondaà Nainá nga kòkjeiín-là it'aà ts'e Cristo. ²⁸ Apolos, 'ñó ndaà tsajoókjoò jña xita judío ya nguixkon naxandá nga kisikítsajnajyò nga it'aà ts'e Xojon-là Nainá, nguì ndaà tsakó-là nga jè Jesús, jè xi Cristo [xi xó kinikasén-ne].

19

K'e nga ijchò naxandá Éfeso jè Pablo

¹ K'e nga tákó ya tíjna Apolos ya naxandá Corinto, jè Pablo, kjìn i'nde jahatojìn xi nindoò choòn nga ijchò Éfeso. Yaá kiskaàjìn i'nga xita xi kota'yàt'aà-là Cristo. ² Kiskònangui-là, kitsò-là:

—¿A kitjoé-nò Inima Tsjeè-là Nainá k'e nga kòkjeiín-nò it'aà ts'e Cristo?

Jña xita koi kitsò:

—Ngajen mìkiì tjiìn-najen tsà tjín Inima Tsjeè-la Nainá.

³ Pablo kitsò-la:

—¿Kó s'ín komà bautizar?

Jña xita koi kitsò:

—It'aà ts'eé bautismo-la Juan komà-jen.

⁴ Pablo kitsò:

—Kixíi kjoa. Juan, kis'iìn bautizar xita xi kisikájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tanga k'oaá s'ín kitsò-la xita naxandá nga kàtakjeiìn-la it'aà ts'e Jesús, jè xita xi iskan kjoíi.

⁵ K'e nga jye kiì'nchré 'én koi, ikjoàn komà bautizar it'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo. ⁶ Pablo, k'e nga jye tsohósòn-la tsja, jña xita koi jahas'en-jììn inima-la Inima Tsjeè-la Nainá, ikjoàn kiìchja 'én xi kje'ejí tsò tìkoa kiìchjaya ngajo-la Nainá. ⁷ Ngats'ii xita koi, tejò ma xi xita x'in.

⁸ Pablo, jàn sá tsibìjna Éfeso nga xki xòhoto fì ya ni'ya ingo sinagoga; mìkiì tsakjón nga bénojmiya, 'ño kiìchjako xita nga kàtakjeiìn-la kós'ín otíxoma Nainá. ⁹ Tanga tjín i'nga xita xi kisitàjaàjììn inima-la, mìkiì kòkjeiìn-la koni s'ín tíhokóya Pablo. Ch'oó kiìchja nga nguixkon xita it'aà ts'e ndiyá xitse-la Cristo. Pablo, k'eé tsasit'aà xìn; kiìko yije xita xi kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kiìko jngoó ni'ya escuela ñánda okóya xita xi 'mì Tirano. Yaá tsajoóya-ne nga nachrjein nchijòn. ¹⁰ Pablo, jò nó tsibìjna nga tsakóya-la xita. K'oaá s'ín komà nga kiì'nchré 'én ndaà-la Na'èn-ná Jesucristo ngats'ii xita judío ko xi mitsà xita judío xi títsajna naxandá ts'e nangui Asia. ¹¹ Nainá, tseé kjoxxkón kis'iìn nga jè kisikjeén Pablo. ¹² Skanda jè pahìto-la ko nikje xi síkjeén Pablo f'ìikjaá xita nga fìko-la xita xi

xk'én. K'e nga jye síkò jñà nikje, mandaà-ne ch'in xi tjin-là; tikoáá bitjokàjìin-ne inima ch'o-là neíí xi tíjìin inima-là.

¹³ Tjín i'nga xita judío xi xkì xi ján naxandá tjíma nga ochrjekàjìin inima-là xita xi inima ch'o-là neíí tíjìin inima-là. Mejèn-là k'oa tìs'ín sìikaxkì 'ín-là Jesús nga koxkiì-là xita. Tsò-là jè neíí:

—jìt'aà ts'e Jesús xi jè Pablo okóya otìxoma-lè nga tìtjokàjìin inima-là xita koi!

¹⁴ Jngoò xita judío xi 'mì Esceva xi xita sko-là nò'miì, k'oaá s'ín mejèn kis'iìn ixti-là xi itoò ma-ne.

¹⁵ Tanga jè xita neíí, jngoò k'a kiìchja-là kitsò-là:

—'An bexkon-ná Jesús, tikoáá bexkon-ná Pablo; tanga jñò, ¿yá xita-nò?

¹⁶ Jè xita xi inima ch'o-là neíí tíjìin inima-là kiskaàn-kò jñà ixti koi; kitsjoònè kitsjoòfe; kisìkijne-là nga itoò ixti. Itjo ni'ya, ikjoàn tsanga nga laká kjoàn koi kjoa-là nga 'ñó kisìki'on.

¹⁷ Ngats'iì xita judío kò xi mìtsà xita judío xi tjín ján naxandá Éfeso, kiì'nchré kjoa xi komà; tà kitsakjòn-né. Ìsaá 'ñó ndaà kijtseèxkón Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁸ Kjìn xita xi jye mokjeiìn-là 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo, j'iì kénajmí nga nguixkòn xita nga ch'o tjín xá xi kis'iìn nga sa ítjòn. ¹⁹ Tikoáá kjìn ma xita tj'e j'iìkò yije libro xi kisìkjeén nga tisa ítjòn nga tsaká. Chinchájìin ni'ín nga kitìi nga nguixkòn yije xita. K'e nga komà kindà jè chjì-là libro xi kitì, icháte jmìi tòn plata tjín-ne chjì-là. ²⁰ K'oaá s'ín komà-ne nga 'ñó tsangasòn 'én ndaà-là Nainá xi kjoa ts'e Cristo; tsee nga'ñó kis'e-là.

²¹ K'e nga jye jyehet'aà kjoa koi, Pablo kisikítsjeèn nga ján kjoì Jerusalén, kjoahato nangui Macedonia kò Acaya. K'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tìkoa mochjeén-né nga ján kjoì naxandá Roma.

²² K'eé kisikasén ingajò xità xi síchját'aà-là ján nangui Macedonia, jè Timoteo kò Erasto; kò jè Pablo, yaá tsibìjna chiba nàchrjein isà ya nangui Asia.

Mé kjoa-ne nga kjoasii kis'e ya naxandá Éfeso

²³ Jñà nàchrjein koi, 'ñó tse kjoasii kis'e ya Éfeso, koi kjoa-là Ndiya xitse-là Cristo. ²⁴ Jngoò xità xi 'mì Demetrio xi síxáko kìcha plata, bíndaà xkósòn-là ts'e ingo-là Diana. Ngats'ii xità xi síxáko 'ñó ndaà síkijne tòn. ²⁵ Tsibíxkóya ngats'ii xità-là xi síxáko kò xità xi k'ejí xi tìkoa koi xá s'ín, kitsò-là:

—Ngats'ioò jñò, 'ya-nò nga jè xá koi, bijne-ná tòn. ²⁶ Tanga tìkoaá titsa'ya-nò, kò titsana'ya-nò nga jè xità xi 'mì Pablo, k'oaá s'ín binchá'a yije xità nga mì xó tsà nainá xi tsja xità sindaà-ne. Kjin ma-ne xi jye jahatjìya-là, mìtsà tà ì Éfeso, kóhokji jngoò itjandi nangui Asia. ²⁷ Jè kjoa koi, mìkii ndaà tjín. Mìtsà tà koi kjoa-là nga chija xá xi 'nè. Tìkoaá tjín-là kjoskon tsà chija ingo-là nainá xi 'mì Diana, jè xi 'ñó 'nga tíjna nga mì tì kii skoexkón-ne xità; kò yaá chija kjoajeya-là; mìtsà tà ì Asia nga yaxkón, tíjtsaá isò'nde.

²⁸ Jñà xità, k'e nga kii'nchré 'én koi, 'ñó kòjti-là, ikjoàn 'ñó kiichja nga kitsò:

—ì'Nga kàtìjna Diana ts'e naxandá Éfeso!

²⁹ Kóhokji naxandá kis'e kjoasii; kitsobà'ñó jè xi 'mì Gayo kò Aristarco. Ingajò xità koi, yaá kjihjta kò Pablo; ján ì'nde-là nangui Macedonia.

Fàhatjèn fàhania, kiiko ni'ya teatro ñánda bixoña xita naxandá. ³⁰ Pablo, mejèn jahas'en tjingui-la ni'ya nga kichjajin-la xita naxandá tanga jña xita xi kota'yàt'aà-la Cristo mikiì kitsjaà'nde-la. ³¹ Tikoáá yaá túsajna i'nga xita xi xá tjín-la ts'e nan-gui Asia xi amigo ts'e Pablo. Kisikasén-la 'én nga mì ya kjoas'en-jin ya ni'ya teatro. ³² Ya ni'ya teatro ñánda chixoña xita, mikiì 'ya-la mé kjoa xi tjín. Xki xi ján chja, kàkj'eíí kàkj'eíí tsò nga jngoò ijngoò. Ìsáá kjin ma-ne xi mikiì tjín-la mé kjoa xi tjín i'nde jè. ³³ Jña xita judío tsasíjna osen Alejandro nga kisikíchja. Jè Alejandro, k'eé kiskimiitjen tsja nga kisikítsajnajyò xita. Mejèn-la nga kosiko xita judío. ³⁴ Jña xita, k'e nga kijtseèxkon Alejandro nga xita judío, ngats'ìì, 'ño kichja nga ta jngoò jtaá kichja, kitsò:

—i'Nga kàtijn Diana ts'e naxandá Éfeso!

Koni jò-la hora kichja nga okitsò. ³⁵ Jè xita xi tjín-la secretario ts'e naxandá, k'e nga jye kisikítsajnajyò xita naxandá kitsò-la:

—Ngats'ioò xi xita Éfeso 'mì-nò, 'ya-nò nga ngats'ìì xita xi tjín nga títja isò'nde beè-né nga i naxandá Éfeso tjín-la kinda ingo-la ko xkósòn-la xi nea-ná Diana xi 'ño 'nga tijn xi ngajmì j'ì-ne. ³⁶ Nijngoò xi koma kijn'ma kjoa koi. Mochjeén-né nga mì taxki s'een; ítjòn tikítsjeèn. ³⁷ Jña xita xi jño kòf'ikoò ijndé, nì mé kjoa xi kòhótsji it'aà ts'e ingo; tikoáá mìtsà jè nea-ná Diana kàchjajno-la. ³⁸ Tsà jè Demetrio ko xita xi síxako, tsà mé kjoa xi tjín-la ko xita xi kj'eíí, tjín xitaxá xi ma-la bíndaàjin, koa tjín ni'ya osen ñánda sindaàjin mé-ne nga koma kinchako-ne yijo-la. ³⁹ Jño, tsà mé xi mejèn-ìsa-nò,

kàtasijna jngoò junta ts'e xita naxandá xi kixi
 tjín nga kàtasindaàjìin koni s'ín tíchja kjotíxoma.
⁴⁰ Jè kjoa xi kòma i'ndeì, tjín-la kjoskon tsà jè
 xitaxá ítjòn ts'e Roma kichja'nchré-ná nga kjosi
 titsabinchaátsjiaá. ¿Mé kindá xi k'oiáá?

⁴¹ K'e nga jye okitsò xita jè, kii yije-ne ni'ya-la
 xita.

20

K'e nga kii Pabloya nangui Macedonia ko Grecia

¹ K'e nga jye kisikjoàn-la kjoasi, Pablo tsibíxkóya
 yije xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga kitsjaà-la 'én
 xi ndaà tsò nga kisi'ñojìin ikon. Ikjoàn, kisihiyat'aà
 xikjín nga kii ján nangui Macedonia. ² Koni s'ín
 tsajmeè nga kii, jahato ngats'iì naxandá nga ndaà
 kisi'ñojìin ikon jña xita-la Cristo; ijchò skanda
 Grecia. ³ Pablo, jàn sá tsibìjna Grecia. K'e
 nga jye tìbijnandaà nga skoé jngoò chitso nga jye
 tifi ján Siria, kisiijìin-la nga jña xita judío, k'oaá
 s'ín tjindaà-la nga mejèn-la siik'en; kisiikátji-ne,
 ndiyá Macedonia kii jngoò k'a-ne. ⁴ Tsobáhijtakò
 jè Sópater xi Berea i'nde-la, ti-la ma Pirro; jè
 Aristarco ko Segundo xi Tesalónica i'nde-la; Gayo
 xi Derbe i'nde-la; ko Timoteo; tikoá ya tjiko
 Tíquico ko Trófimo xi Asia i'nde-la. ⁵ Jña xita
 xinguiáá koi, kii ítjòn-né skanda ján Troas. Yáá
 kiskoòña-najen. ⁶ K'e nga jye jyehet'aà jña
 nachrjein-la s'eí nga bichiaá inchrajín xi tsjìn-la
 na'yo san, tsitsajnaya jngoò-jen chitso ya Filipos;
 ikjoàn tsanguijìin-ndá-jen; xi komà 'òn nachrjein
 ijchòtjingui-lajen ján Troas; yáá tsitsajna jngoò
 xomàna-jen.

K'e nga tsibìjna Pablo ján Troas

⁷ Jè nàchrjein tahàngo nga tàts'en xomàna chixoña yije-jen nga kinìxkoaya-jen inchràjín; jè Pablo 'ñó ndojò kiìko nga tsibénojímíya 'én-la Cristo. Tíchja-né skanda kó nga ijchò osen nítjen, koií kjoa-la nga komà inchijòn jye tífi-ne. ⁸ Ya cuarto xi kijnasòn-'nga ts'e ni'ya ñánda titsajna-jen, kjín lámpara títi. ⁹ Jngoò chíti xi 'mì Eutico tíjnajto ventana-la ni'ya xi jàn piso tjín-la. Koà jè Pablo nga 'ñó ndojò kiìko 'én xi tsibénojímí, jè chíti kisijnafè nga 'ñó nijña-la. K'e nga jye 'ñó kjinafè, kiskaàngui skanda it'aà nanguí. K'e nga kitjámìtjen, jyeé k'en.

¹⁰ K'eé inchròbàjen Pablo; kitsobàkjá, kitsò:

—Kì tsakjoòn-jèn, tíjnakon-né.

¹¹ Ikjoàn kiì mijìn jngoò k'a-ne ya cuarto ñánda títsajna; kisìxkoaya inchràjín, koà tsakjèn-ko xíkjín. Jngoò k'a tsibíts'ia nga kiìchjaya skanda kis'e-la isén. Ikjoàn kiì-ne. ¹² Jña xita kiìko-ne ni'ya-la jè chíti; jye tíjnakon-ne; k'oaá tjín kjoa xi isa ndaà kjòtsja-la xita.

K'e nga itjo-ne Pablo ya Troas nga kiì ján Mileto

¹³ Ngajen, tsanguì ítjòn-nájen, tsitsajnaya-jen chitso skanda ján Asón; yaá tsitjaàchjaàto-jen Pablo; k'oaá kitsò nga ndiyá ndsokoó kiì-ne. ¹⁴ K'e nga jye ijchò-jen ján Aso, yaá kiskaàkjoò-jen Pablo; tsibìjnayako-najen chitso; tsanguì-jen skanda ján Mitilene. ¹⁵ Itjo-jen Mitilene. Nga komà inchijòn, tsitjaàto-jen Quío. Xi ma-ne jò nàchrjein ijchò-jen Samos. Yaá Trogilio kinìkjáya-jen. Xi komà jàn nàchrjein ijchò-jen Mileto. ¹⁶ Jè Pablo, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga tà kjoahato kixíí Éfeso; kisixátíya-la yijo-la nga mìkiì tsibìjna Asia; jè xi mejèn-la nga isa

nìton kījchò Jerusalén tsà koi nāchrjein-là ya tìjna k'è nga kītjo s'eí ts'è Pentecostés.

Én xi kīchjako Pablo jñà xīta jchínga ts'è naxandá-là Cristo xi tītsajna Éfeso

¹⁷ Pablo, k'è nga tìjna Mileto, kiskinìkjaá jñà xīta jchínga xi tìjn-là xá ya jjiìn naxandá-là Cristo xi tītsajna Éfeso. ¹⁸ K'è nga ijchò jñà xīta jchínga, kitsò-là:

—Jñò, ndaà tìjiìn-nò kós'ín tìjnako-nò skanda tje-ne k'è nga j'iaa i nangui Asia. ¹⁹ Nga kjit'aà nāchrjein, 'ñó indaàkjoa tìsìxá-là Nainá; mì k'oaá kji ndáxkoaàn bixteèn nga otojñaà kjoa koií kjoa-là koni s'ín síko-na jñà xīta judío nga bíchjoa ikon-na. ²⁰ 'An, mìkì jyò ótìjna nga benojmíya-nò ngats'ìi kjoa xi mochjeén-nò xi kjondaà tsajòn. Benojmíya-nò ñánda bixoña xīta ko ni'ya-nò. ²¹ K'oaá s'ín benojmíya yije-là, ngats'ìi xīta judío ko xi mìtsà xīta judío nga kàtasíkájno jé-là nga mì tì jé kohótsji-ne, Nainá kàtjít'aà-là ko kàtakjeiín-là it'aà ts'è Nā'èn-ná Jesucristo. ²² I'ndeì, ján tífia Jerusalén; tsejèn ma-na nga jè kjo'ño tífiko-na Inima Tsjeè-là Nainá. Mìkì tìjiìn-na mé kjoa xi komat'ian; ²³ ta jè-né nga kjiindà naxandá ñánda bijchoa, jè Inima Tsjeè-là Nainá, k'oaá s'ín benojmíya-na, k'è nga kījchoa Jerusalén, ndayá kótìjna, tse kjo'in sìlkjiaán. ²⁴ Kjoa ts'è kjo'in, mìkì makájno-na nas'ín sìlk'en-na xīta. Jè xi mejèn-na nga ndaà sìkitasoàn. Ndaà sikjehet'aà xá xi kitsjaà-na Nā'èn-ná Jesucristo nga sika'biá 'én ndaà-là it'aà ts'è kjondaà xi tsjá Nainá.

²⁵ I'ndeì, k'oaá xan kixi-nò ngats'ioò jñò xi kiyaxkon-ná nga tsibenojmí-nò kjotíxoma-là

Nainá, mì tì kiì jchaxkon-ná. ²⁶ I'ndeì, k'oaá xan-nò, tsà mìkiì mokjeiín-nò it'aà ts'e Jesús, mìtsà 'an tjin-na jé tsà kjo'in s'e-nò. ²⁷ Nga 'an, jyeé tsibenojmí yije-nò kó s'in tjin kjoa xi tjiindaà-la Nainá; nimé xi tsibi'ma-nò. ²⁸ Jñò, tìkindaa yijo-nò, tìkoa tìkindaa naxandá-la Cristo xi jè kisikijne nga kò jní-la. K'oaá s'in tìkindaa koni jngoò paxtò ts'e orrè nga jè xá kitsjaà-nò Inima Tsjeè-la Nainá. ²⁹ 'An, be-ná, k'e nga koma iskan, nga jye kjián, kjoahas'en-jiín-nò xita xi kjeií koni tsején ts'en xi mejèn-la sikkje xita naxandá-la Cristo. ³⁰ Tìkoa kitjokajiín xi tì xita tsajòn-nò xi kjeií kjotixoma kòkòya xi mìtsà kixi kjoa; kjiko xita xi kota'yàt'aà-la Cristo nga skónachan-la. ³¹ Tìtsajnakon; tìkìtsjeèn, 'an, jàn nó tsohótijnako-nò kò nachrjein kò nitjen bìxteèn ndáxkoaàn nga tsibenojmíya-nò kós'in sijchá yijo-nò.

³² 'I'ndeì, ndí 'ndsè, ngats'ioò, tsja Nainá sikkìtsajnaya-nò. Tìkoa sikkìtsajnajìin-nò 'én-la Nainá it'aà ts'e kjotsjacha xi tjin-la, jè 'én xi koma tsjá-la nga'ño inima-nò. It'aà ts'e 'én koi tjoé-nò kjotjò ján ngajmì k'e nga tjoé yije-la xita tsjeè-la Nainá. ³³ 'An, nimé xi jaajiín-na, nì ton, nì nikje xi ts'e xita. ³⁴ Jñò, ndaà tjiín-nò nga ndsaa kisixá-na nga kisikijne ngats'ì tsojmì xi kinìchjeèn-jen kò xita xi tìtsajnako-na. ³⁵ K'oaá s'in tsakoòya-nò, mochjeèn-né nga sixá mé-ne nga sichját'aà-lá jña xita xi 'in tìtsajna; tìkìtsjeèn 'én-la Na'èn-ná Jesucristo xi tsò: “Ìsaá ndaà machikon-t'in jña xita xi tsjá mì k'oaà-ne jña xita xi tjoé-la.”

³⁶ K'e nga jye okitsò, ikjoàn tsasìjna-xkó'nchi

Pablo, kiichjat'aà-là Nainá kóhotjín xīta. ³⁷ Ngats'ìi kiskindàya, kitsobàkjá kō kiskine'a Pablo. ³⁸ Jñà xīta, tsí'on komà-là jè 'én xi kitsò Pablo nga mì tī kii skoexkon-ne xíkjin. Kii kinì indiaà skanda ñánda kijna chitso.

21

K'e nga kii Pablo ján Jerusalén

¹ K'e nga jye kinìhixat'aà-jen xīta xingui-jen, tsitsajnaya-jen chitso; tsanguí kixi-jen naxandá jiin-ndá ñánda 'mì Cos; xi komà inchijòn ijchò-jen naxandá Rodas, ikjoàn tsanguì-jen skanda naxandá Pátara. ² Yà Pátara síjna ìjngoò chitso xi tífì Fenicia; jè tsitsajnaya-jen nga tsanguì-jen. ³ K'e nga tsitjaàjiin-ndá-jen, ki'ya-jen nangui jiin-ndá ts'e Chipre xi kijna yà ngaskón-najen; tanga tsanguí kixi-nájen skanda Siria. Jè chitso, yaá kisasijna indii ndáchikon Tiro nga yaá chinchá ch'á-là xi 'ya. ⁴ Yà Tiro, kiskaàkjoò-jen xīta xi kota'yàt'aà-là Cristo, itoò naxrjein tsitsajnakō-jen. Jñà xīta koi kitsò-là Pablo nga mikii kjoì ján Jerusalén; jè Inima Tsjeè-là Nainá k'oaá s'ín tsibénøjmiya-là. ⁵ K'e nga jye ijchò jngoò xomàna nga titsajna-jen, ikjoàn itjo ìjngoò k'a-jen. Tsobáhjtako yije-najen jñà xīta-là Cristo, kō íchjín-là kō íxti-là skanda ján indii najnchra. Kō yaá indii ndáchikon chinchaxkó'nchi-jen nga kinokjoàt'aà-lajen Nainá. ⁶ Ikjoàn kinìhixat'aà-jen xīta xingui-jen, tsitjaàs'en-jen chitso koa jñà xīta koi, kii-ne ni'ya-là.

⁷ Yaá jyehet'aà nga tsitjaàjiin-ndá-jen nga itjo-najen Tiro skanda ijchò-jen Tolemaida. Yaá

kinìhixat'aà-jen xita xinguiáá it'aà ts'e Cristo; jngoò nàchrjein tsitsajna_{ko}-jen. ⁸ K'e nga komà nchijòn, tsanguì-jen ján Cesarea. Ijchò-jen ni'ya-la Felipe, xita xi chjaya 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo, jè xi taña kitjaàjiìn-ko jña xita xi itoò ma-ne nga kisixáko naxandá-la Cristo. Yaá kinìkjáya-jen ni'ya-la. ⁹ Ñijòn ma ixti íchjín xongó-la xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹⁰ Kjin nàchrjein tsitsajna_{ko}-jen Felipe. Yaá j'ì jngoò xita xi 'mì Agabo xi inchrobà-ne Judea jè xi síkjeén Nainá nga chja ngajo-la. ¹¹ K'e nga ijchòkon-najen, kiskoé sincho xi biñnakjá Pablo. Tsibí'ño tsja ko ndsoko, ikjoàn kitsò:

—K'oaá tsò jè Inima Tsjeè-la Nainá: kiís'ín koiit'aà'ño jña xita judío ján Jerusalén jè xita nei-la sincho jè; ikjoàn sīngatsja xi mitsà xita judío.

¹² Ngajen ko xita Cesarea, k'e nga kina'ya-jen 'én koi, tsibitsi'ba-lajen Pablo nga mikiì kjoì Jerusalén.

¹³ Tanga jè Pablo kitsò:

—¿Mé xi ma-nò? ¿Mé-ne chìhindáya-nò? Kì nìba-là inima-na. 'An tíjngoò takoàn nga kàtít'aà'ño-na nas'ín kàtasík'en-na xita ján Jerusalén xi kjoa ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

¹⁴ Mikiì komà kichjaàxìn-lajen kjohítsjeèn-la; tà k'oaá ki'mì-lajen:

—K'oas'ín kàtitasòn koni s'ín mejèn-la Nainá.

¹⁵ Xi komà iskan, tsibìxkò-jen tsojmì-najen, ikjoàn tsanguì-jen Jerusalén. ¹⁶ Tsobáhijtakò i'nga-najen jña xita-la Cristo xi Cesarea i'nde-la. Kìlko-najen ya ni'ya-la xita xi 'mì Mnasón xi Chipre i'nde-la. Xita jè kjòtsee kota'yàt'aà-la Cristo. Yaá kinìkjáyako-jen.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo ijchò Jerusalén

¹⁷ K'e nga ijchò-jen Jerusalén, jǎà xita-là Cristo xi ya títsajna, tsjaá komà-là nga kiskoétjò-najen. ¹⁸ Xi komà inchijòn, tsanguì-jen kò Pablo ni'ya-là Jacobo; yaá títsajna ngats'iì xita jchínga xi otíxoma ijìin naxandá-là Nainá. ¹⁹ Pablo kisihixat'aà xita koi, ikjoàn tsibénojmi yije-là kjoa xi tís'ín Nainá it'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío nga jè tísíkjeén Pablo xá xi tís'ín. ²⁰ K'e nga kii'nchré 'én koi, jeyaá kisikíjna Nainá. Ikjoàn kitsò-là Pablo:

—Ji ndí 'ndse, tí'ya-né nga jǎà xita judío jyeé 'ño kjìin jmiì ma-ne xi mokjeiín-là it'aà ts'e Jesús. Ngats'iì xita koi, 'ño mejèn-là nga kitasòn kjotíxoma xi Nainá kitsjaà-là Moisés. ²¹ Tanga jye xó kii'nchré xi it'aà tsiji nga k'oaá xó s'ín okoòya-là ngats'iì xita judío xi títsajnajìin ya naxandá-là jǎà xi mìtsà xita judío nga mì xó tì kii sikitason-ne kjotíxoma-là Moisés; kàtasíchija xó kjotíxoma xi tjín-ná xi xita judío 'mì-ná, tìkoa mì xó tì kii sít'aà chiba-là jǎà ndí ixti kjoa ts'e circuncisión. ²² ¿Mé xi s'een? Kjo'ño-né kji'nchré xita nga i tijni. ²³ K'oaá s'ín t'iin koni s'ín 'mì-lèjen; i títsajnajìin ñijòn-najen xita xi sikitason koni s'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá nga siitsjeèya yijo-là. ²⁴ Tikoji jǎà xita. Titsjeèyi yijo-lè kò xita koi. Tíchjí nga kàtasijno-là tsja skò mé-ne nga skoe-ne xita xi k'ejí nga mìtsà kixi kjoa koni tsò-lè xita. Yaá skoe-ne nga tìkoaá ngaji nikitason kjotíxoma-là Moisés. ²⁵ It'aà ts'e xita xi mìtsà xita judío xi jye mokjeiín-là 'én-là Cristo, jyeé kinikasén-lajen xojon koni s'ín kichoòsòn-lajen nga mìkii skine tsojmi xi xkòsòn sinchát'aà-là; mìkii skine jní-là cho; tìkoaá mìkii skine yijo-là cho xi

mìkìi xíxteèn jní-là k'e nga biyaà; tìkoaá kì tì kjoa chijngui sís'in-là.

K'e nga kindobà'ño Pablo ya ingo ítòn

²⁶ Xi komà nchijòn, Pablo kiikò nga ñijòn xita koi. Tañaá kisikitasòn kjotíxoma-là xita judío nga kisítsjeèya yijo-là kjoa ts'e jé-là. Ikjoàn kii ya ñánda tíjna ingo ítòn nga kisíkí'nchré jña xita mé nàchrjein kjoehet'aà nàchrjein-là nga nchisítsjeèya yijo-là; ikjoàn koma kjikò cho xi kjotjò ts'e Nainá nga jngoò ìjngoò.

²⁷ K'e nga jye kjomeè bijchó itoò nàchrjein, jña xita judío xi inchrobà-ne nangui Asia, kijtseèxkon Pablo nga ya tíjna nditsin ingo ítòn; chinchá'a ngats'ìi xita nga kitsobà'ño. ²⁸ 'Ñó kùichja, kitsò:

—¡Ngats'ioò xi xita Israel 'mì-nò, tìchját'aà-nájen! Jè xita jè xi tsó'ba nga kijndà naxandá nga okoòya kjotíxoma xi kondra ts'e naxandá, kondra ts'e kjotíxoma-là Moisés, kò kondra-là ingo ítòn. Skanda j'iikóó xita xi mìtsà xita judío xi kisikas'en ya nditsin ingo nga sítjé jè ì'nde tsjeè-là Nainá.

²⁹ Xita koi, koií kjoa-là nga k'oas'ín kitsò, k'e nga sa ítòn kijtseèxkon Pablo ya jjiin naxandá nga taña tímakjoòkò jngoò xi mìtsà xita judío xi 'mì Trófimo xi xita Éfeso; k'oáá s'ín kisíkítsjeèn tsà tìkoaá kiikò-né ya nditsin ingo.

³⁰ Kóhokji naxandá kiì'nchré nga kjoasii kisakò. Nitoón chixoña xita. Kitsobà'ño Pablo; kjo'ño tsachrje ya nditsin ingo; ikjoàn tsibíchjoàjto-là xotjoa ingo. ³¹ Jye mejèn nchisík'en tanga nitoón kiì'nchré jè xita sko-là soldado ts'e Roma nga kjoasii kisakò naxandá Jerusalén. ³² Jè xita sko-là

soldado, nitoón kiichja i'nga-la soldado xi isa nan-gui xá tjín-la nga tsibíxkóya soldado-la; ikjoàn tsangachikon, kii ñánda tjín kjoasií. Jñà xita, k'e nga kijtseè soldado, k'eé kitsjeiin Pablo; mì tì kii kiskaàn-kò-ne. ³³ K'e nga ijchò xita sko-la soldado, kitsobà'ñó Pablo; kitsjaà okixi nga jò na'ñó kicha cadena kisit'aà'ñó Pablo. Ikjoàn kiskònangui yá xita-ne xi 'mì Pablo kò mé xi kis'iin. ³⁴ Jñà xita xi kjín ma-ne, xkì xi ján chja; kakj'eíí kakj'eíí tsò nga jngoò ijngoò. Jè xita sko-la soldado, mìkii kisakò-la mé kjoa xi komà nga 'ñó siì nchis'in. Kitsjaà-la okixi soldado-la nga kàtjikò Pablo ján cuartel. ³⁵ K'e nga nchifimijìn-jno escalón, jñà soldado tsa'nga Pablo, koií kjoa-la nga jñà xita xi kjín ma-ne xi tjingui-la, 'ñó nchimats'en, ³⁶ nga tsò: —Tik'eèn!

Kó kitsò Pablo nga kiichjatjì yijo-la

³⁷ Jè Pablo, k'e nga jye tífahas'en cuartel kiichja-la jè xita sko-la soldado, kitsò-la:

—¿A koma kichjàkò jngoò tjò-lè?

Jè xita sko-la soldado kitsò:

—¿A maá-lè nokjoì 'én griego? ³⁸ ¿A mìtsà ngaji xi xita Egipto i'nde-lè xi tsibíts'ii kjoasií kò jngoò kò jò nó nga kiikoii ñijòn jmiì xita kjoasií ján i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn?

³⁹ Pablo kitsò:

—'An, xita judío-ná, yaá i'nde-na Tarso, jngoò naxandá xi ndaà yaxkon-la ts'e nangui Cilia; tjín-lè kjondaà, tjii'nde-ná nga kichjàkoaa xita naxandá.

⁴⁰ Jè xita sko-la soldado, kitsjaà'nde-la; ikjoàn tsasijna kixi Pablo ya escalón; kiskímiltjen tsja

nga jyò kàtìtsajna xita naxandá. K'e nga jye tsibìtsajnajyò, kùichjako 'én hebreo, kitsò:

22

¹ —Ngats'ioò xi xita judío xinguiáá 'mì-nò ko xi xita jchínga, tìná'ya 'én kixi xi kichjàko-nò nga kichjàtjia yijo-na.

² Jñà xita, k'e nga kii'nchré nga 'én hebreo kùichja, isaá jyò tsibìtsajna. K'ée kitsò Pablo:

³ —'An, xita judío-ná. Yaá kits'ian Tarso, naxandá xi chja-ne Cilicia. Tanga íí Jerusalén kòjchá. Jè kiskoòta'yàt'aà-la jè maestro Gamaliel. Ngui kixíí tsakóya-na koni s'in tjin kjotíxoma-la xita jchínga-ná. Ngui tíjngoò takoàn nga sikitason-la Nainá koni s'in 'nè jñò skanda nachrjein i'ndeí.

⁴ Nga sa kjòtsee, kùitjngui kondra-la jñà xita xi fitjngui-la ndiyá xitse jè, skanda mejèn-na kisik'één. Tsibìt'aà'ñoá, tikoá kiskinìs'en ndayá íchjín, íchjá. ⁵ Jñà xita sko-la no'miì, ngats'ìì xita jchínga, ndaà kijtsee kjoa koi. Jñà kitsjaà-na xojon nga kiiko-la xita xinguiáá xi tìtsajna Damasco nga koma kjinchrobàkoaa í Jerusalén ngats'ìì xita xi mokjeiín-la it'aà ts'e Cristo mé-ne nga s'e-la kjo'in.

*Kó kitsò Pablo k'e nga tsibénjmi kó s'in komàt'in nga jahatjia kjohítsjeèn-la
(Hechos 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ K'e nga jye kjomeè bijchoa chrañàt'aà-la Damasco, ijchò-la tsà nchisen, tà nitoón tsatsejèn jngoò-na ni'in xi ngajmiì inchrobà-ne xi kjohiseèn kóhokji nga jngoò itjandii-na koni s'in tífia. ⁷ 'An, kiskaàjndoòt'aà nangui. Ki'nchrè 'én xi ijiín isén kùichja, kitsò: “Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an tì'mitjngui

kondra-ná?” ⁸ K'eé kiskònangui-la, kixan-la: “¿Yá-ne ngaji Na'èn?” Kitsò-na: “An-ná xi 'mì-na Jesús xi Nazaret ts'an xi jì tì'mìtjìngui kondra-ná.”

⁹ Jñà xìtā xi tjikoa, kijtseè ni'ín nga kjòhiseèn, tà kit-sakjòn-né, tanga mìkìl ki'ya-la 'én xi 'an kichja-na.

¹⁰ K'eé kiskònangui-la kixan-la: “¿Mé xi s'iaàn, Na'èn?” Kitsò-na: “Tìsítjìin, t'in kixì Damasco. Yáá s'enojmí yije-lè kó s'ín tjíndaà kjoa xi s'jìn.”

¹¹ Koi kjoa-la nga 'ñó kjòhiseèn ni'ín, 'an mì tì kìl kjòtsejèn-na. Jñà xìtā xi tjikoa kitsobà'ñó ndsaa nga kìikò-na skanda Damasco.

¹² 'Ya Damasco tíjna jngòè xìtā xi 'mì Ananías xi ndaà beèxkón Nainá koni s'ín tichja kjotíxoma ts'e Moisés. Jè Ananías tìkoaà ndaà yaxkón it'aà ts'e xìtā judío xi títajna ya i'nde jè. ¹³ K'e nga j'ìl katsejèn-na Ananías, kitsò-na: “Ndsè Saulo, kàtatáx'a-ne xkoìin.” Tìk'eé-ne kitáx'a-ne xkoaàn ijkjoàn kiskoò'an Ananías. ¹⁴ Kitsò isa-na: “Nainá xi ts'e xìtā jchínga-ná jaàjìin-lè nga jchaxkoin mé xi mejèn-la; tìkoa jchaxkoin jè xi Nguì Xìtā Kixì; kìná'yi 'én-la xi jè sobà kichja-lè. ¹⁵ Jìl kénnojmí-la ngats'ìl xìtā, ngats'ìl kjoa xi tì'yi kò xi tìna'yì. ¹⁶ I'ndeì, kì tì chìnà-ne. Tìsítjìin; kàtamai bautizar; tìnókjoat'aà-la Na'èn-ná Jesús nga kàtatsjeèya jé-lè.”

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibénnojmí-la kós'ín komà nga kìikon jñà xi mìtsà xìtā judío

¹⁷ 'K'e nga j'ì-na Jerusalén, kiaà ya ñánda tíjna jngò ítjòn nga kichjàt'aà-la Nainá. Koni nijñá tí'biì-na, ¹⁸ tsatsejèn-na Na'èn-ná; kitsò-na: “Tìxátìyi, nìton tìtjokàjìin naxandá Jerusalén; ijndé, mì yá xi kji'nchré 'én-lè xi kìnókjoayi it'aà ts'an.” ¹⁹ 'An kixan-la: “Na'èn, jyeé beèxkon-na nga

'an, xkì ni'ya ingo sinagoga kiaà nga kitsobà'ñoá xīta, kiskinìs'en ndayá, tīkoa kiskaàn-koa jñà xi mokjeiín-la it'aà tsiji. ²⁰ K'e nga kisik'en Esteban xi xīta chi'nda-lè xi jè kitsjaà 'én tsiji, tīkoaá 'an yaá tijnā; tīkoaá kisijngoò takoàn nga kinik'en; skanda 'aán kitsobà nikje-la jñà xīta xi kisik'en Esteban.”
²¹ Tanga jè Na'èn-ná kitsò-na: “T'in, ján siikasén-lè naxandá-la xi mìtsà xīta judío xi kjiin títajna.”

²² Jñà xīta naxandá, ndaà nchi'nchré-la Pablo koni s'ín tíchja; k'ée kòjti-la k'e nga kii'nchré 'én xi jyehet'aà-ne; 'ño kùichja kóhotjín nga kitsò:

—¡Xīta jè, kàtiyaà! ¡Mikii ok'in-la nga kíjnakon isa isò'nde!

²³ Jñà xīta koi, isaá 'ño kùichja isa, bítsajneè nikje-la koa bíxteèn chijo ni'nde. ²⁴ Jè xīta skò-la soldado, kitsjaà okixi nga tsasijna'ya Pablo ya cuartel; tīkoa kitsjaà okixi nga kàtajá-la mé-ne nga keènojmi-ne mé kjoa xi tsohótsji nga kondra fitjingui-la xīta. ²⁵ K'e nga jye tjit'aà'ño, Pablo kiskònangui, kitsò-la jè soldado xi ya síjna, jè xi bít'in-la jñà soldado xi i'nga:

—¿A tsjá'ndeé-lè kjotíxoma nga k'oas'ín nìkoji jn-goò xīta Roma xi kj'eè kii 'ya-la mé jè xi tjin-la?

²⁶ Jè xīta xi bít'in-la jñà soldado xi i'nga, k'e nga kii'nchré nga xīta Romaá Pablo, kiiikon jè xīta skò-la soldado, kitsò-la:

—¿Mé xi sikoji xīta jè? Nga xīta Roma-né.

²⁷ Jè xīta skò-la soldado kiiikon Pablo, kiskònangui-la kitsò-la:

—Ngaji, ¿a kixí kjoa nga xīta Roma-né?

Pablo kitsò:

—Kixí kjoa.

²⁸ Jè xīta skò-la soldado kitsò-la Pablo:

—Tse jchán tòn kisengui-na yijo-na nga x̣iṭa Roma komà.

Jè Pablo kitsò:

—Tanga 'an, k'oáá s'ín kits'ian nga x̣iṭa Roma-ná.

²⁹ Jñà x̣iṭa soldado xi tjín-ne nga kojà-là, chinchat'aàxìn; ṭikoáá jè x̣iṭa skò-là soldado k'e nga kisijiin-là nga jè Pablo x̣iṭa Roma-né, kitsakjòn-né koi kjoa-là nga jè kitsjaà okixi nga kisit'aà'ño Pablo.

Mé xi komà k'e nga jè Pablo tsibìjna nguixkòn x̣iṭaxá ítjòn-là x̣iṭa judío

³⁰ K'e nga komà inchijòn, jè x̣iṭa skò-là soldado mejèn-là nga ndaà skoe mé jè xi tjín-là nga k'oas'ín óngui-ne jñà x̣iṭa judío. Kiskíjnda'ño; ikjoàn tsibíxkóya x̣iṭa skò-là nò'miì kò x̣iṭaxá ítjòn-là x̣iṭa judío; kiìkò Pablo, tsasíjnangui nguixkòn x̣iṭa koi.

23

¹ Pablo kiskoò'an jñà x̣iṭaxá ítjòn kitsò-là:

—Jñò xi x̣iṭa xinguiáá judío 'mì-nò, ngats'ioò, k'oáá xán-nò, kjohítsjeèn ts'an, k'oáá tsò nga ndaà ṭisikitasoàn koni s'ín mejèn-là Nainá skanda n̄achrjein i'ndeì.

² Jè nò'miì ítjòn xi 'mì Ananías kitsò-là jñà x̣iṭa xi nchat'aà chraña-là Pablo nga kàtasíjts'iìn-'a tso'ba.

³ Tanga jè Pablo kitsò-là:

—[Ngaji, xi jò isén tjín-lè, Nainá kàtasíjts'iìn-'a ndsoboì! Ngaji, koií xá tijna-ne nga kíndaàjìin-ná koni s'ín ṭíchja kjotíxoma tanga ngaji, isáá n̄ikatonè-là kjotíxoma nga mejèn-lè sijts'in-'a-ná.

⁴ Jñà x̣iṭa xi nchat'aà chraña-là Pablo kitsò-là:

—¿Mé-ne k'oas'ín nokjoàjno-là xi nò'miì ítjòn-là Nainá?

⁵ Pablo kitsò:

—'Ndsè, mikiì bexkoan tsà jè xi nò'miì ítjòn tíjna. Kixií kjoa, k'oaá s'ín tíchja xojoñ kjotíxoma-la Nainá nga tsò: “Jè xi xitaxá sko-la naxandá mikiì koma kinókjoajno-la.”

⁶ Pablo, k'e nga kijtseèxkon jñà xita xi títsajna nga jò skoya ma; tjín xita fariseo kò tjín xita saduceo; 'ño kiichja, kitsò-la:

—'Ndseé, 'an, xita fariseo-ná; ki'ndí-la xita fariseo-ná; koií kjoa-la nga k'oaá s'ín tíindaàjiín-na naxrjein i'ndeí nga k'oaá s'ín mokjeiín-na nga faáya-la jñà xita xi biyaà.

⁷ K'e nga k'oa kitsò Pablo, kjòjòya jñà xita xi títsajna junta; tsibíts'ia jñà xita fariseo kò xita saduceo nga tsohótiko xíkjin. ⁸ Koi kjoa-la nga jñà xita saduceo mikiì mokjeiín-la tsà kixi kjoa nga faáya-la mik'en, tikoá mikiì mokjeiín-la tsà tjín xi 'mì àkjale kò xi 'mì inima; tanga jñà xita fariseo mokjeiín yije-la kjoa koi. ⁹ Ngats'ìi xita 'ño jchán kiichja; k'ée chinha kixi xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi ya chja-ne ts'e xita fariseo, kitsò:

—Xita jè, nime kjoa xi ch'o tís'ín; tsà inima tsohóko kò tsà àkjale tsohóko; mikiì koma jñá kinha ikón-lá Nainá.

¹⁰ Jè xita sko-la soldado, k'e nga kijtseè nga isa 'ño makjan-la jñà xita, kitsakjòn-né tsà ya siik'en Pablo. K'ée kiichja isa-la soldado; kitsjaà-la okixi nga kàtjikò ijngoò k'a ján cuartel.

¹¹ Xi komà nchijòn nga nütjen, ijchò kasit'aà-la Na'èn-ná jè Pablo, kitsò-la:

—Kì tsakjoòn-jèn, k'oaá s'ín mochjeén nga kinókjoì xi it'aà ts'an ján Roma, koni s'ín kinokjoì i Jerusalén.

K'e nga jñà xità judío tsajoóya-ne nga sùik'en Pablo

¹² Nga kis'e isén, jñà xità judío tsajoóya-ne nga sùik'en Pablo; k'oaá kitsò nga mì kì kòkjen kò mìkìi skoí nandá; Nainá kàtatsjá-là kjo'in tsà mìkìi kítasòn nga sùik'en Pablo. ¹³ Tsatoó ichán ma-ne jñà xità judío xi k'oas'in tsajoóya-ne. ¹⁴ Xità koi, kùikon jñà xità sko-là nò'mì kò xità jchínga ts'e xità judío, kitsò-là:

—K'oaá s'in tsibìnè-lajen yijo-najen nga nímé xi chjìne-jen, Nainá kàtatsjá-najen kjo'in tsà mìkìi kítasòn nga sùik'en-jen Pablo. ¹⁵ Ngats'ioò xi tjín-nò xá ítjòn ts'e Junta jè, kòt'in-là jè xità sko-là soldado nga kàtjanchrobáko nchijòn-lè i nguixkoòn. Tà k'oaá tìn-là nga isa ndaà mejèn-nò jchaxkoòn kjoa xi tjín-là. Ngajen kítasajnandaà-jen ya iya ndiyá nga sùik'en-jen k'e nga tikj'eè fì ijndé.

¹⁶ Jè ti-là ndichja Pablo, kù'nchré kjoa xi tsajoóya-ne xità judío; k'eé kù kisikí'nchré Pablo ya cuartel. ¹⁷ Pablo kùichja jngoò-là soldado, kitsò-là:

—Tikoji ti jè ñánda tíjna xità sko-là soldado. Tjín 'én xi keènojímí-là.

¹⁸ Jè soldado kùiko jè ti ñánda tíjna xità sko-là, kitsò-là:

—Jè Pablo xi tíjna ndayá kàchja-na kàtsò-na: “Tikoji ti jè.” Tjín xó 'én xi keènojímí-lè.

¹⁹ Jè xità sko-là soldado, kitsobà'ñó tsja jè ti, kùiko jìt'aà xìn, kiskònangui-là mé 'én xi keènojímí-là. ²⁰ Jè ti kitsò:

—Jñà xità judío, jye ndaà tsajoóya-ne [nga mejèn-là skónachan-lè]; sùijé-lè nga kíkoi nchijòn-lè jè Pablo ján nguixkòn xítaxá judío nga mejèn xó-là isa ndaà tjanangui-là mé kjoa

xi tjin-là. ²¹ Ngaji, kî kîi mokjeiín-lè. Xita koi, ma-là tsà ichán nga títsajnachjoà-là Pablo ya iya ndiyá nga mejèn-là sîik'en. Jye k'oas'ín kitsjaà-là tso'ba Nainá nga mikiî kòkjen tikoà mikiî skoí nandá skanda k'e nga sîik'en Pablo. I'ndeí, tà jè nchikoña-là nga k'oi-là 'én-lè koni s'ín nchisíjé.

²² Jè xita sko-là soldado, kitsò-là jè ti nga komaá kjoí-ne; kitsjaà-là okixi nga nijngoò xita keènojmi-là nga jè ijchò síkí'nchré.

K'e nga jè Pablo kichinìt'aà-là Félix xi xitaxá ítjòn

²³ Jè xita sko-là soldado kiichja jò-là soldado-là xi bít'in-là soldado xi i'nga, kitsjaà-là okixi nga kàtasíkítsajnandaà jò sîndo soldado xi ndsòko kjoí-ne, jàn kaàn kò te xi kohòyo kítsasòn-là, jò sîndo xi kichá lanza k'oa nga kjoí skanda jàn Cesarea k'e nga kijchò xi ñijaàn nga kojñò. ²⁴ Tikoà kitsjaà okixi nga kàtinchándaà kohòyo xi kíjnakjá-là Pablo mé-ne nga ndaà kjiko-ne nga nímé xi komat'in skanda ñánda tíjna Félix xi xitaxá ítjòn. ²⁵ Jngoò xojon carta tsibíndaà xi tsò:

²⁶ “Tjín-lè kjondaà ngaji Félix xi xitaxá ítjòn tijni; 'an, xi Claudio Lisias 'mì-na síhixat'aà-lè. ²⁷ Xita xi tsìkasén-lè, jña xita judío kitsobà'ñó, kjoméé kisik'en, tanga 'an tsohósikoaa nga kiikoaa soldado-na nga jye kis'ejíin-na nga xita Roma-né. ²⁸ 'An, mejèn-na nga skoeé mé kjoa xi tjin-là. K'oaá komà-ne nga kiikoaa ñánda títsajna xitaxá judío. ²⁹ K'e nga ijchòkoaa, kisijiin-na nga tà koií kjoa-là xi kjotíxoma ts'e. Nì mé jé tjin-là nga kiyá; skanda mikiî ok'in-là nga ndayá kína iya. ³⁰ 'An, kis'enojmi-na nga jña xita judío, k'oaá s'ín tsajoóya-ne nga mejèn-là sîik'en chíjé. K'oaá ma-ne

nga jì tìsikasén-lè. K'oa tìs'ín kixan-la jǎà xìtā xì óngui nga nguixkoiìn kàtasindaàjììn-la mé kjoa xì tǐjìn-la kondra ts'e."

³¹ Jǎà soldado, k'e nga jye kitjoé-la okixi, kiiko Pablo k'e nga jye kòjǎò skanda ján naxandá Antipatris. ³² Nga komà nchijòn jǎà xìtā soldado xì ndsoko kii-ne, kisikátji-ne; inchrobà-ne skanda cuartel. Tà jǎà kiiko Pablo soldado xì kohòyo tìtsajinasòn. ³³ Jǎà xìtā soldado, k'e nga ijchò Cesarea, kisìngatsja jè xìtaxá ítjòn xojon carta xì 'ya; tìkoa kisìngatsja Pablo. ³⁴ Jè xìtaxá ítjòn, k'e nga jye tsibíxkejiìn xojon carta, kiskònangui ñánda i'nde-la Pablo. K'e nga jye kis'enojmí-la nga nangui Cilicia i'nde-la, ³⁵ kitsò-la:

—K'eé kǐi'nchrè-lè k'e nga kjoí xìtā xì óngui-lè.

Ikjoàn kitsjaà okixi nga kàtamakinda, yaá kǐjna ni'ya osen-la Herodes.

24

Kó kitsò Pablo k'e nga kùichjatjì yijo-la nguixkon xìtaxá ítjòn xì 'mì Félix

¹ K'e nga komà 'òn nachrjein, ijchò Ananías ya Cesarea xì xìtā sko-la nò'mì. Tǐjiko i'nga xìtā jchínga xì xá tǐjìn-la ts'e xìtā judío tìkoa tǐjiko jngoò xìtā xì 'mì Tértulo xì chjìne xojon ts'e kjotixoma. Jǎà xìtā koi kiikon Félix jè xì xìtaxá ítjòn tǐjna nga kitsjaàt'in 'én xì kondra ts'e Pablo. ² K'e nga jye ijchòko Pablo nguixkon xìtaxá, tsibíts'ia Tértulo nga kitsjaàt'in 'én xì kondra ts'e Pablo; kitsò-la Félix:

—Ngaji xì xìtaxá ítjòn tǐjni, ndaà yaxkón-lèjen. Nga it'aà tsiji, 'ñó tísakó-najen kjoa'nchán. Ndaà xá xì tǐbitasòn i naxandá-najen xì kjoa chjìne

tsiji. ³ Kjit'aà nachrjein, kóhokji ñánda titsajna-jen tjoé-najen kjondaà tsiji. Ndaà chjí-lè nga k'oas'ín nìchját'aà-nájen. ⁴ Majìn-najen nga sù s'en-lèjen; tjin-lè kjondaà, tina'ya itsé-nájen. ⁵ K'oaá s'ín ki'ya-jen xita jè nga tíjtsa isò'nde 'ño ch'o tjin kjoa xi ótsji nga síjòya xita judío; jè-né xi xita ítjòn-là xita Nazaret xi síkjatjìya ndiyá-là Nainá. ⁶ Tikoáá mejèn-là ch'o kisitjé Ingo Tsjeè-là Nainá, k'oaá ma-ne nga kindobà'ño-jen. [Mejèn k'oas'ín siko-jen koni s'ín tíchja kjotíxoma tsajen, ⁷ tanga jè Lisias xi xita sko-là soldado tsasiko. Koó kjoats'en tsafaá'an-najen k'e nga jye tijnaya ndsaa-jen. ⁸ Ko k'oaá kitsò Lisias nga jña xita xi óngui, íi kjoí nguixkoiìn nga sindaàjìin.] Komaá ngaji sobà chji-nangui-là mé-ne nga jcha-ne mé kjoa xi tjin-là nga ongui-jen.

⁹ Jña xita judío xi ya títsajna, tikoáá síngásòn 'én nga kixi kjoa. ¹⁰ Jè xitaxá ítjòn kiskímìtjen tsja nga kitsjaà'nde-là Pablo nga kiichja. Pablo kitsò:

—Ji xi xitaxá ítjòn tijni, tíjìin-na nga kò kjìn nó tìnìkitasòin xá í i'nde jè; k'oaá ma-ne nga kò kjotsja-na, tì'an kichjàtjì-na yijo-na. ¹¹ Ngaji, komaá kìnchàtsjiyi. 'An, saá tjin-là tejò nachrjein nga kiaà Jerusalén ya ingo ítjòn nga kijtseèxkoán Nainá. ¹² Nì saá jngoò k'a 'ya-na nga xita otikjoòkoaa, tikoáá mì xita naxandá binchaà'a ya nditsin ingo ítjòn, kò nì'ya ingo sinagoga, kò ya jìjìin naxandá. ¹³ Jña xita xi óngui-na mìkiì koma kòkixiya-là kjoa xi ónè-na. ¹⁴ K'oaá xán-lè xi ngui kixi kjoa, 'an, jè sìkitasòn-là xi Nainá tsò-là xita jchínga-najen; k'oaá s'ín sìkitasòan koni s'ín tjin jè ndiyá xitse-là Cristo, jè xi tsò-là jña xita koi nga

ndiyá xìn-là Nainá-né. 'An, mokjeiín yije-na koni s'ín tichja xojon ts'e kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés kò ts'e xita xi kiichja ngajo-là Nainá. ¹⁵ 'An, k'oaá tìs'ín mokjeiín-na it'aà ts'e Nainá koni s'ín mokjeiín-là jñà xita xi óngui-na nga faáya-là xita xi biyaa, jñà xi xita kixi kò xi mìtsà xita kixi. ¹⁶ Koií k'oa's'ín bìnè-là yijo-na nga tsjeè síkíjna kjohítsjeèn-na nguixkon Nainá kò nguixkon xita.

¹⁷ 'Nga jye kò kjìn nó mì tì kiì f'i-na naxandá-na Jerusalén, j'íí ìjngòè k'a-na nga j'ìko-là tòn jñà xita ima kò kitsjaà-là kjotjò Nainá. ¹⁸ K'oaá tjin kjoa xi tìs'iaàn k'e nga jye kisitsjeèya yijo-na koni tjin kjotíxoma-là xita judío. K'e nga kijtseè-na jñà xita judío xi Asia i'nde-là nga ya tijnàa ya nditsin ingo, mìtsà kjìn ma xita xi tìtsajna kò-na. Tìkoáà mìtsà kjoasii tìbits'iaa. ¹⁹ Jñà xita xi kijtseè-na ya nditsin ingo, tsà mé kjoa xi tjin-là xi kondra ts'an, jñà sabá kàtjanchrobá nga kàtatsjá 'én. ²⁰ Tsà majìn, jñà xita xi i tìtsajna kàtènojmi tsà mé jé kisakòt'aà-là it'aà ts'an k'e nga tsohótijna nguixkon xitaxá judío. ²¹ A xi koií jé xi tíma-na nga 'ñó kichjà k'e nga tijnajìin-là xitaxá judío nga kixan-là: “Nàchrjein i'ndeì tísindaàjìin-na nga mokjeiín-na nga faáya-là xita xi biyaa.”

²² Jè Félix, ndaà tíjìn-là koni s'ín tjin ndiyá xitse ts'e Jesucristo. Tsibíchróbá kjoa koi. Kitsò:

—K'e nga kjoíí Lisias xi xita sko-là soldado, k'ée skònanguì-ìsà-nò kjoa xi tjin-nò.

²³ Félix kitsjaà-là okixi jñà soldado-là nga sìikíjna isà ndayá Pablo, tanga komaá kojmeèndeíí ya iya ndayá, tìkoáà komaá kijchòkon xita xíkjin kò amigo-là.

²⁴ K'e nga komà jàn ñijòn nàchrjein, ijchò ìjngòò k'a Félix; t̃jiko Drusila xi chjoón-là ma xi t̃jikoà x̃ita judío. Kiskinìkjaá Pablo nga mejèn-là k̃jì'nchré-là kós'ín mokjeiín-là ìt'aà ts'e Na'èn-ná Jesucristo.

²⁵ Pablo, tsibénøjmí-là kós'ín t̃jín xi kjoa kixi, mé xi s'eén nga kíkjoán-lá kjoa xi ch'o t̃jín xi s̃jé yijo-ná; t̃jikoà tsibénøjmí-là nga sa nchrobá nàchrjein nga Nainá k̃iindaàj̃iìn. Félix tà kitsakjòn-né; k'eé kitsò-là:

—T'in-ne. K'j'eí nàchrjein kichjà ìjngòò k'a-lè k'e nga kò'a-na.

²⁶ Jè Félix, k'oaá s'ín t̃síkítsjeèn, mejèn-là ton kochrjekájno-là Pablo nga s̃ìk̃j̃nandeí; k'oaá ma-ne nga k̃j̃n k'a k̃iichja-là. ²⁷ K'e nga tsato jò nó, jahatj̃iya xá-là Félix. Jè jahas'en xi 'mì Porcio Festo. Jè Félix, mejèn-là nga ndaà tsibìjnako j̃ñà x̃ita judío; kisik̃j̃na ìsa ndayá Pablo.

25

K'e nga jè Pablo tsibìjna nguixkon Festo

¹ Festo ijchò Cesarea nga jahas'en x̃itaxá ítjòn; xi komà jàn nàchrjein itjo-ne Cesarea, k̃iì Jerusalén.

² K'e nga jye t̃jina Jerusalén, j̃ñà nò'mì ítjòn kò x̃ita skò-là x̃ita judío ijchòkon nga tsohóngui Pablo; kits-jaàt'in 'én xi kondra ts'e. ³ X̃ita koi, kisjé-là kjondaà jè Festo nga kàtjanchrobáko Pablo ya Jerusalén. K'oaá s'ín jye t̃jindaà-là nga k̃ítsachjoà ikon-là ya j̃ya ndiyá mé-ne nga s̃ìk̃'en-ne. ⁴ Tanga jè Festo, kitsò:

—Maj̃n, mìk̃i koma, nga jè Pablo ndayá t̃jina ján Cesarea; 'an, jyeé ya t̃fia. ⁵ J̃ñà x̃itaxá-nò

koma koahijta_{ko}-na já_n Cesarea mé-ne koma kòhòngui-ne xita jè, tsà mé jé xi tjin-la.

⁶ Jè Festo tsibijna-la tsà ngui jì_n nachrjein ko tsà te nachrjein já_n Jerusalén; ikjoàn kii ìjngò k'a-ne já_n Cesarea; nga komà inchijòn ijchò ni'ya osen, tsibijnanè íxile-la ñánda otíxoma; ikjoàn kiskinikjaá Pablo. ⁷ K'e nga jahas'en ni'ya osen Pablo, jña xita judío xi j'i-ne Jerusalén, kii kinchat'aà chraña-la nga kitsjaàt'in 'én ndiso xi 'ño ch'o tsò tanga mìkii komà kjòkixiya 'én xi kitsjaàt'in. ⁸ Pablo tsasiko yijo-la kitsò:

—Nimé jé xi tsohotsjià xi kondra ts'e kjotíxoma-la xita judío, nì jè kondra ts'e ingo ítjòn-la Nainá, nì jè kondra ts'e César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

⁹ Tanga jè Festo mejèn-la nga ndaà kíjnakò xita judío; kiskònangui-la Pablo, kitsò-la:

—¿A mejèn-lè nga k'oin já_n Jerusalén mé-ne nga ya kíndaàjñaà kjoa-lè?

¹⁰ Pablo kitsò:

—Jye i tijnáa ñánda tjin kjotíxoma-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. Mochjeén-né nga i kàtasindaàjì_n-na. Ngaji ndaà tíjì_n-lè nga nì mé kjoa tsohotsjià ít'aà ts'e xita judío. ¹¹ Tsà tjin-na jé, tsà ok'in-la nga kiyá, tíjngò takoàn nga kàtasík'en-na; tanga tsà mì kixí kjoa 'én xi tsját'in-na, mìkii koma ya kòngatsja ít'aà ts'e xita koi. Tikoá-ne, jè kàtíndaàjì_n-na César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

¹² Jè Festo, k'ée tsajoóya-ne ko xita-la xi títsajnakò junta, ikjoàn kitsò:

—Tsà k'oá s'ín nìj nga jè César kùindaàjì_n-lè, tà sáá já_n síkasén-lè.

K'e nga ijchò ján Cesarea jè xitaxá Agripa

¹³ K'e nga jye tsato chiba nachrjein, jè xitaxá Agripa kò Berenice kù ján Cesarea nga kisìhixat'aà Festo. ¹⁴ Kjin nachrjein tsibìtsajna ya Cesarea; jè Festo tsibénòjmí-là Agripa kjoa-là Pablo, kitsò-là:

—Jè Félix, jngò xitá kisìkijnaya ndayá ijndé. ¹⁵ K'e nga tsohótijna ján Jerusalén, jñà xitá sko-là nò'miì kò xitá jchínga-là xitá judío kitsjaà-na 'én nga óngui. Kisìjé nga kàtiyaà. ¹⁶ 'An, k'oaá kixan-là nga jñà xitaxá Roma, mì taxkì sík'en xitá k'e nga tikj'eè 'ya-là jé xi tjín-là. Ítjòn joó'a kjoa-là kò jñà xitá xi óngui mé-ne nga koma kinchakò-ne yijo-là. ¹⁷ Koi kjoa-là, k'e nga j'ì ijndé jñà xitá koi, mìkì kisìchja nachrjein; nga koma inchijòn, nga jye tijnasoàn íxile-na nga tihotìxoma, nitoón kiskinìkjaá xitá jè. ¹⁸ K'e nga jye tìtsajna osen jñà xitá xi óngui, mìtsà koi kjoa tsohóngui koni s'ín 'an tísikìtsjeèn. ¹⁹ Tà k'oaá tjín 'én xi kitsjaàt'in xi kondra ts'e Pablo koni s'ín beèxkón Nainá kò it'aà ts'e jngò xitá xi 'mì Jesús xi jye k'en; tanga jè Pablo tsò-né nga tijnakon-né. ²⁰ 'An, mìkì be mé xi s'iaàn it'aà ts'e kjoa koi. K'eé kiskònangui-là Pablo, a mejèn-là nga ján kjoì Jerusalén mé-ne nga ya sindaàjìn-là kjoa xi finè. ²¹ K'oaá s'ín kisìjé Pablo nga jè César kùindaàjìn-là. Koi k'oa s'ín kitsjaà-na okixi nga ndayá tijnaya-ìsa skanda k'e nga koma sikasén-là César.

²² Agripa kitsò-là jè Festo:

—Tìk'oaá 'an mejèn-na nga kji'nchrè-là xitá jè.

Festo kitsò:

—Nchijòn-le kìná'ya-là.

²³ Nga komà inchiòn, ijchò Agripa kò Berenice. K'e nga jahas'en ni'ya osen 'ñó ndaà kisis'in-la. Kjihijtako jñà xità sko-la soldado kò jñà xità sko-la naxandá. Festo kitsjaà okixi nga kiichjaà Pablo.

²⁴ Festo kitsò:

—Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, ngats'ioò xi i titsajnaà: chítsejèn-là xità jè. Ngats'ii jñà xità judío, 'ñó síjèt'aà-na ján Jerusalén kò i Cesarea nga 'ñó chja nga mejèn-là sìk'en. ²⁵ Tanga 'an, nímé xi matsjit'aà-na ít'aà ts'e nga mochjeén-là nga kiyá. Tanga tso'baá kisijé-ne nga jè kiindaàjiin-là César xi xitaxá sko-la tíjna-là ngats'ii xità. 'An, k'oaá s'ín kiskoòsòn-là nga ya sìkasén. ²⁶ Tanga 'an, nímé kjoa xi matsji-na ít'aà ts'e xità jè, kós'ín sìkasén-là xojon jè César xi xitaxá sko-la tíjna-là ngats'ii xità. K'oaá ma-ne nga síjèt'aà-nò jñò xi i titsajnaà kò ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, mé-ne k'e nga jye chjinangui-laá, 'an sakó-na okixi nga sìkasén xità jè. ²⁷ 'An, k'oaá ma-na, nga nímé chji-là tsà taxki sìkasén jngoaa xità xi ndayá tíjna tsà mì sik'à jngoò xojon xi 'ya-là mé jé xi tjín-la.

26

K'e nga kiichjatji yijo-la Pablo nga nguixkon Agripa

¹ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tji'ndeé-lè nga kinókjoatji yijo-lè.

Pablo kiskimìtjen tsja; tsibíts'ia nga kiichjatji yijo-la; kitsò:

² —Ngaji Agripa, matsjaá-na nga ma kichjàkò-lè mé-ne nga kósikoaa yijo-na ngats'ii kjoa xi kondra ts'an tsját'in-na 'én xità judío. ³ Be-ná nga ji Agripa,

tíjìn yijee-lè ngats'iì kjotíxoma xi t́jín-la xítà judío kò kjoa xi joóya-ne. K'oaá ma-ne sìjèt'aà-lè, t́jín-lè kjondaà, tse t'íin takòin, ndaà t́iná'ya-ná.

⁴'Ngats'iì xítà judío t́jìn-la kós'ín kisìjchá yijo-na ján nangui-na kò Jerusalén t́jèn-ne nga sa ti kjia skanda nàchrjein i'nde. ⁵Jñà xítà koi, tsà mejèn-la komaá keènojímí-lè. Ndaà t́jìn-la nga 'an, ngui xítà fariseo-ná; nga jñà xítà fariseo xi isa 'nó bínè-la yijo-la nga beèxkón kjotíxoma-la Nainá mì k'oaá-ne koni jñà xítà judío xi i'nga. ⁶'An mokjeíin-na nga kítasòn kjoa xi t́koña-la koni s'ín jye kitsjaà-la tso'ba Nainá jñà xítà jchínga kjíin-ná. Koi kjoa-la nga i t́jnaa. ⁷Nga tejò t́jè-la naxandá Israel, kò nàchrjein kò nítjèn, jeya nchisíkíjna Nainá nga nchikoñaá-la nga kítasòn kjoa koi. K'oaá xan-lè ngaji Agripa, nga t́koií-ne kjondaà xi 'an t́koña-la; k'oaá ma-ne nga óngui-na jñà xítà judío. ⁸Jñò, mé-ne nga mìkì mokjeíin-nò nga Nainá sìkjaáya-la xítà xi jye k'en?

K'e nga tsibénojímí Pablo kó kis'íin nga kisìjtikeè xítà-la Cristo

⁹'An, nga sa kjòtseé, k'oaá s'ín kisíkítsjeèn nga mochjeén-né nga kondra kjítjìngui-la Jesús xi Nazaret i'nde-la. ¹⁰K'oaá kis'iaàn ján Jerusalén. Jñà xítà sko-la nò'mì kitsjaà-na okixi nga kjìn xítà tsjeè-la Nainá kiskinìs'en ndayá. K'e nga kinik'en xítà koi, 'an t́kooá kjòjngoò takòan. ¹¹Nga xkì xi ján nì'ya ingò sinagoga, kjìn k'a kitsjaà-la kjo'in nga mejèn-na nga kàtíchajno-la Cristo. 'Nó kisìjtikeè, skanda kùtjìngui kondra-la ñánda xìn naxandá xi t́jín isò'nde.

*Kó komà nga jahatjiya kjohítsjeèn-la Pablo
(Hechos 9:1-19; 22:6-16)*

¹² 'Koi xá kiì-na ján naxandá Damasco nga 'an tsatíxá-na jñà xita sko-la no'miì, tikoà kitsjaà-na okixi. ¹³ Ngaji, xi xitaxá ítjòn tijni, k'e nga ijchò nchisen, kijtseè ya iya ndiyá, jngoò ni'in xi ngajmiì inchrobà-ne xi isa 'ño ote tsejèn mì k'oaà-ne koni ts'e ts'oi. Ngui kisihihiseèn-né nga jngoò ítjandii-na kò ts'e xita xi tjkioa. ¹⁴ Chixòt'aà-jen nangui, ikjoàn ki'nchrè jngoàà 'én hebreo xi kiichjajiin isén-na; kitsò: "Saulo, Saulo, ¿mé-ne 'an ti'mìtjingui kondra-ná? Tijíi tìyatoòn-ne yijo-lè, k'oaà ngaya-la koni tsà nchraja tsjón-la jè yá xi bínès'en-la nei-la."

¹⁵ 'An kixan-la: "¿Yá-né ngaji Na'èn?" Jè kitsò-na: "An-ná xi 'mì-na Jesús xi ti'mìtjingui kondra-ná."

¹⁶ Tisítjiin; tisijna kixii; koií xá kà yaxkon-ná nga 'an sixá-ná; jii k'oiì 'én, jè kjoa xi kà'yi kò kjoa xi iskan 'an kokoò sobà-lè. ¹⁷ 'Aán sìkinda-lè it'aà ts'e xita naxandá-lè kò ts'e xi mìtsà xita judío. Yáá sikasén-lè ¹⁸ nga chíx'angui xkon nga mì tã tsjaà ya kinchimaya ndiyá jñò; ndiyá iseèn kinchimaya. Kàtinchat'aàxìn-la nga'ño-la xita neií; Nainá kàtjìt'aà-la. K'e nga kòkjeiín-la it'aà ts'an, jchat'aà-la jé-la, tikoà s'e-la kjotjò xi tjoé-la xita naxandá-la Nainá xi xó kitjaàjiin-ne."

¹⁹ 'Ngaji Agripa xi xitaxá ítjòn tijni, 'an mìkiì kisitájaajñaà inima-na jè kjoa xi kijtseè kò xi ki'nchrè xi ngajmiì inchrobà-ne. ²⁰ Ta saá, tsibenojmí ítjòn-la jñà xita Damasco, ikjoàn tsibenojmí-la xita Jerusalén, tikoà tsibenojmí-la kóhokji nangui Judea, kò jñà xi mìtsà xita judío. K'oaà s'in tsibenojmí-la nga kàtasíkajno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. Nainá kàtjìt'aà-la; ndaà

kàtas'ín mé-ne nga jcha-la nga jye jahatjìya-la kjohítsjeèn-la. ²¹ Koií kjoa-la, jñà xita judío, kitsobà'ñó-na ya nditsin ingo; mejèn-la nga siik'en-na. ²² Tanga Nainá tsasiko-na; tákó k'oaá tís'iaàn skanda j'ndeí; k'oaá s'ín tibenojmí yije-la nita yá xita-ne. Mítsà kj'eíí 'én okoòya; koi 'én benojmiá xi tsakóya Moisés ko xita xi kiichja ngajo-la Nainá, kjoa xi koma nga tífi isa nachrjein. ²³ K'oaá s'ín tsakóya xita koi, nga jè Cristo [xi xó kisikasén-ne Nainá] tjínè-la nga k'en, tanga jè jaáya ítjòn-la mé-ne nga keènojmi-la xita naxandá-la ko xi mítsà xita judío kós'ín kohiseèn-jìin inima-la nga koma kitjokajìin kjoajñò.

Kó kitsò Agripa nga mejèn jahas'en-jìin-la 'én-la Nainá

²⁴ Jè Festo, k'e nga kii'nchré 'én-la Pablo nga tíhosiko yijo-la, 'ñó kiichja kitsò:

—Ngaji Pablo, tímaskáyaá-lè; jè xojon tísiskáya-lè!

²⁵ Tanga jè Pablo kitsò:

—Ngaji Festo xi xitaxá tijni, mítsà tímaskáya-na; k'oaá s'ín tjín; 'én kixíí xi tìchjà. ²⁶ Jè Agripa xi xitaxá ítjòn tíjna, tíjìin yijeé-la kjoa koi; k'oaá ma-ne ma'ñó takoàn nga nguixkon jè tìchjà 'én koi; 'an, k'oaá s'ín makixiya-na nga jè, tìkoáá 'ñó ndaà tíjìin-la kjoa koi; nga mítsà tíj'ima koni s'ín komà.

²⁷ Ngaji Agripa xi xitaxá tijni, ¿a mokjeiín-lè koni s'ín kitsò jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá? 'An, be-ná nga mokjeiín-lè.

²⁸ Jè Agripa kitsò-la Pablo:

—Tà chibaá chija-la tsà kinìkijne-ná nga 'an, xita-la Cristo koma.

²⁹ Pablo kitsò:

—Tsà tse kò tsà chiba chija-la, 'an, k'oaá s'ín mejèn-na nga nguixkòn Nainá nga kàtakjeiín-lè xi xitaxá ítjòn tijni; tikoá kàtakjeiín-la ngats'ì xitá xi nchi'nchré-na. K'oaá s'ín kàtamát'ioòn koni 'an tanga mì k'oaá s'ín na'ño kichá cadena sít'aà'ño.

³⁰ K'eé tsasítjen Agripa kò Festo kò Berenice, ngats'ì xitá xi yá títsajna. ³¹ Xìn kii nga tsajoóya-ne kjoa koi. Kitsò-la xíkjin:

—Xitá jè, nímé kjoa tjín-la nga kiyá, tikoáá mìkii ok'in-la nga ndayá kína'ya.

³² Agripa kitsò-la jè Festo:

—Xitá jè, komaá-la kijnandeí-ne tsà mì k'oaá s'ín kisijé nga jè kiindaàjìn-la César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma.

27

K'e nga kinikasén Pablo ján Roma

¹ K'e nga jye k'oa's'ín kiskoòsòn-la nga ján siikasén-najen Italia, jè Pablo kò xitá xi i'nga xi ndayá títsajna, jè kjòngatsja xitá sko-la soldado xi 'mì Julio xi yá chja jngoò jtín-ne soldado xi ts'e César. ² Tsitjaàs'en-jen jngoò chitso xi ts'e Adramitio xi jye mejèn tíbitjo nga yá tífi jña naxandá indii ndáchikon ts'e nangui Asia. Tikoáá yáá tijnako-najen Aristarco xi yá i'nde-la Tesalónica, naxandá xi chja-ne nangui Macedonia.

³ Nga komà inchijòn, ijchò-jen Sidón. Jè Julio ndaà kijtseè ikon Pablo; kitsjaà'nde-la nga kiikon amigo-la mé-ne nga siis'in-la. ⁴ K'e nga itjo-najen Sidón, k'oaá s'ín tsanguì-jen xijngoàà nangui jiìn-ndá Chipre, nga jè tjo, kondra tsajeén tí'ba.

⁵ Tsitjaàjto-jen ijjin ndáchikon i'nde ts'e Cilicia

ko Panfilia; ijchò-jen Mira, naxandá xi chja-ne nangui Licia.

⁶ Jè xita sko-la soldado kisakò jngoò-la chitso xi naxandá Alejandria ts'e; yaá kisikas'en-najen nga ján tífi Italia. ⁷ Kjin naxrjein tsitjaajin-jen ndáchikon nga tafi tafi tsanguì-jen; chjá ijchò-najen ya kixi-la Gnido. Jè tjo mikiì tsjá'nde-najen nga onguí kixi-jen; tsitjaahindii-la-jen nangui Creta ya kixi-la naxandá Salmón. ⁸ Tsee kjo'in ki'nè-jen nga tsitjaajin-nda-jen kóhokji indii ndáchikon ts'e Creta. Chjá ijchò-najen i'nde ñánda 'mì Buenos Puertos ya chrañat'aà-la naxandá Lasea.

⁹ Jyeé kjin naxrjein tsato; jyeé 'ño kjojkón tjin-la jiiin ndáchikon, nga jyeé nchrobá machraña naxrjein cho 'nchán [k'e nga 'ño 'ba tjo]. K'oaá ma-ne jè Pablo kitsò-la jña xita:

¹⁰ —'An, k'oaá s'in machiya-na, ndiyá jè, 'ño tse kjojkón tjin-la; jchijaá-la jè chitso ko ch'a xi 'ya, skanda jña, mejèn tsà sichijaá yijo-ná.

¹¹ Jè xita sko-la soldado, isaá ndaà kii'nchréñijon-la jè nei-la chitso ko jè xita sko-la xi tísíxáko chitso mì k'oaá-ne koni kitsò Pablo. ¹² Ya i'nde jè, mikiì ndaà choòn nga ya sasijna chitso naxrjein ch'o 'nchán. Xita xi ya títsajna chitso, kjin ma xi ngásòn kitsò nga kitjokàjiiin Buenos Puertos; ján kjoì Fenice, jngoò i'nde xi ndaà choòn xi chja-ne Creta ñánda bijchó sinchá chitso nga ya fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ya nga kixi-la ko ngaskón-la ñánda kahatji-ne ts'oi; yaá kítsajna naxrjein ts'e cho 'nchán.

K'e nga ts'a tjo xkón

¹³ Jñà xità xi s'íxáko chitso, k'e nga kijtseè nga indaà ts'a tjo xi inchrobà-ne ya i'nde sur, k'oaa s'ín kisikítsjeèn nga jyeé koma kison-ndá; itjo-jen, tsanguisòn ndá-jen ya indii nangui Creta. ¹⁴ Xi komà iskan nga jye tjaájìln-ndá-jen, j'ii tjoxkón xi inchrobà-ne ya i'nde norte. ¹⁵ Kiiko jè chitso koni s'ín fì tjo. Ngajen, mì tì kii ma nikáfaya-najen jè chitso, nga jè tjo, mikiì tsjá'nde-la; ta saá ta kits'iì'ndeé-lajen nga k'oas'ín kiiko-najen jè tjo. ¹⁶ Tsitjaàjto-jen ijton its'in i'nde Cauda; i'nde jè, mì tì k'oaa 'ño tí'ba-ne tjo; chjá kitjoé-najen jè chitso jtobá xi tjíndófe-la ijton its'in jè chitso je. ¹⁷ K'e nga jye kitjoé-najen jè chitso jtobá, ikjoàn na'ño tsibí'ñókjá-ne jè chitso je nga mì kixoña-jèn. Jñà xità xi s'íxáko chitso, tsakjón-la tsà ya skajìln-'ño ya i'nde ñánda 'ño 'ncha tsomì ñánda 'mì Sirte. Koií kiskínájen-ne jè nikje ts'e chitso xi 'mì vela; ta k'oaa s'ín kiiko jè tjo. ¹⁸ Nga komà inchijòn, jè tjoxkón, tákó 'ño jchán tí'ba. K'eé tsachrje jñà ch'a xi 'ya chitso; tsibíxteèn-jìln ndáchikon [mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso]. ¹⁹ Xi komà jàn nàchrjein, tikoá tsachrje tsojmì xi mochjeén-la nga s'íxáko chitso. Tsibíxteèn-jìln ndáchikon. ²⁰ Kjìn nàchrjein mì tì kii ki'ya-najen ts'oi kò ni'ño nga 'ño 'ncha ifi nga jtsí xkón tibanè-najen. K'oaa komà-ne nga chixón-jen nga mì-la tì kii ndaà kitjokàjìln-najen ndáchikon.

²¹ Nga jyeé kò kjìn nàchrjein mì tì kii bichi-najen, Pablo tsasìjna kixi, kitsò-la jñà xità:

—Ndaà-la komà tsà kina'yañijon-ná koni kixan-nò; tsà mikiì itjokàjñaa ya i'nde Creta, mì-la kii k'oas'ín tímat'iaán nga kjo'in titsanìkjiaán koa kinìchijaá tsojmì-ná. ²² Tanga i'nde, kì

makájno-nò; nijngoò x̄ita kiyá; tà jè chitso xi jchija. ²³ Nati n̄itjen kò'biì jngoò-na nijñá; jngoò àkjale kòf'iikon-na xi Nainá kàsikasén, jè Nainá xi 'an fit'aà-la koa 'an sìxá-la, ²⁴ kàtsò-na: “Pablo, kì tsakjoòn-jèn; kjo'ño t̄jín-ne nga k̄ijchoi nguixkõn César, x̄itaxá ítjòn ts'e Roma. Nainá, k'oaá t̄jín kjõndaà xi tsjá-lè nga nijngoò x̄ita kiyá xi ya t̄itsajnayako-lè chitso.” ²⁵ Jñò, 'nó t'è-là takòn. 'An mìkiì sìkájnoa. 'Beé-la takoàn, k'oaá s'ín k̄itasòn koni kàtsò-na jè àkjale. ²⁶ Tanga yaá k̄ijcho kat'aà'ño-laá jngoò nangui jtobá xi k̄ijnajjìn-ndá.

²⁷ K'e nga jye komà jò xomàna nga tjaajjìn-jen ndáchikon Adriático, jè t̄jõ fijen fikjako jè chitso. Jngoò n̄itjen, ijchò-la tsà osen n̄itjen, jñà x̄ita xi nchisíxako chitso, k̄ijtseè nga jyeé kjomeé bijcho chrañàt'aà-lajen nangui. ²⁸ Kisichiba kó k̄ji nanga k̄ijna nandá; k̄ijtseè nga kaàn chr̄j'òòn jngoò metro nanga k̄ijna. K'eé nguì k̄jõ k̄ji k̄iì isa; ik̄joàn kisichiba òjngoò k'a; jye kaàn itoò metro t̄jín-la nga nanga. ²⁹ Kitsakjòn-la tsà jñà ndajo nandá skakjoòk̄jõ jè chitso. N̄ijòn k̄ich̄a ò xi gancho k̄joàn kisikatsjoòjìn t̄ats'en chitso mé-ne nga k̄itsobà'ño-ne nangui nga mì t̄j k̄iì koma k̄jõ-ne jè chitso; ik̄joàn tsibítsi'ba-la Nainá nga n̄itõn k̄atas'e isén. ³⁰ Ngats'ì jñà x̄ita xi síxako chitso mejèn tsanga chijé; k'oaá kis'ìin koni tsà jñà k̄ich̄a ò xi gancho k̄joàn k̄inchangui'ño sk̄jõ chitso nga k̄itsobà'ño nangui; tsibíts'ia nga kiskinijen-jìn nandá jè chitso jtobá. ³¹ Tanga jè Pablo kitsò-la jè x̄ita sk̄jõ-la soldado k̄jõ soldado xi i'nga:

—Tsà jñà x̄ita koi k̄õnga, jñá, mìkiì koma k̄itjojñáá nandá.

³² Jñà soldado tsate'ñó jè chitso jtobá. Kiskaàjìin ndáchikon.

³³ K'è nga jye kis'e isén, jè Pablo kitsò-la ngats'iì xità:

—Jyee tjín-la jò xomàna nga titsajnachjaán nga chiñá-lá mé xi komat'iaán. ³⁴ Bitsi'bà-nò, mochjeén-né nga tichioò mé-ne nga s'e-nò nga'ñó. Ngats'ioò, nímé xi komat'ioòn, skanda nijngoò xi siichja jngoò tsja skoò.

³⁵ Pablo, k'è nga jye okitsò, kiskoé inchrajín, kit-sjaà-la kjondaà Nainá nga nguixkon ngats'iì xità. Kisixkoaya; ikjoàn tsakjèn. ³⁶ Ngats'iì xità, kjòtsja yiye-la; tikoà tsakjèn kóhotjín. ³⁷ Jò sìndo kò jàn kaàn kò chrj'oòn jngoò ma-najen xi ya titsajnaya-jen chitso. ³⁸ K'è nga jye komà ndaà chichi yiye-jen, jñà ch'á trigo kisixteèn-jìin ndáchikon mé-ne nga isa jna komà-ne jè chitso.

³⁹ K'è nga jye itjokàtji ts'oi, jñà xità xi síxáko chitso, mikiì beèxkon kó 'mì nangui ñánda ijchò-jen, tanga kijtseè-né nga tjín jngoò j'nde ñánda fahas'en jngoò chrja-la ndáchikon ñánda 'ñó 'ncha tsomì; mejèn k'oas'ín kiskinì chitso tsà koma ya skajìin-'ñó tsomì. ⁴⁰ Tsate na'ñó xi tjít'aà'ñó chitso; jñà kicha iì xi ganchò kjoàn, yaá kisiyijòjìin ndáchikon; kiskíjnda'ñó jñà yá xi síxáko nga fikò kixi chitso. Ikjoàn kiskimìtjen jè nikje xi sinchá tjò nga fàhitjen chitso. Ikjoàn tsibíts'ia nga kii kixi ñánda kijna nangui xi 'ñó 'ncha tsomì.

⁴¹ Tanga yaá kii kaàjìin-'ñó ñánda 'ncha tsomì ya jìjìin ndáchikon. Jè skò yá chitso, kiskaàjìin-'ñó; mì tì kii koma kisihiníyá-ne. Ikjoàn kjòts'ia nga kjòxkoaya jè tàts'en chitso nga jè nga'ñó-la nandá kisixkoaya.

⁴² Jñà soldado mejèn kisìk'en jñà xità xi kjo'in nchifì nga majìn-là nga konga ya ijììn ndáchikon. ⁴³ Tanga jè xità sko-là soldado mìkìì kitsjaà'nde. Jè xi mejèn-là nga mì kiyá Pablo. Tà saá okixi kitsjaà kitsò:

—Yá xi ma-là nandá, kàtjì ítjòn mé-ne nga koma kijchò-ne ñánda nangui choòn, ⁴⁴ kò jñá xità xi i'nga xi mì ma-là nandá, kàtjìsòn íteè kò tsà jñà yá xkoa-là chitso.

K'oaá s'ín komà-ne nga ndaà ijchò yije-jen ñánda nangui choòn.

28

Mé xi komàt'in Pablo k'e nga tsibìjna Malta

¹ K'e nga jye itjòjìn-jen ndáchikon, kis'enojmí-najèn nga ya i'nde jè, Malta 'mì. ² Jñà xità xi ya i'nde-là, ndaà kisìko-najèn; tsibítse-najèn ni'ín, ikjoàn kitsjaà'nde-najèn nga kinìhiso-jen, nga jtsí tí'ba koa 'nchán choòn. ³ Jè Pablo tsibíxkó chiba chikín kixì. K'e nga chinchájiìn ni'ín jñà chikín, jngoò yè itjokàjiìn xi tíhonga nga 'ñó tsjè ni'ín; kiskine tsja Pablo. ⁴ Jñà xità xi ya i'nde-là nga kijtseè nga yè tjohóngui-là tsja Pablo, kitsò-là xíkjín:

—Xità jè, xitàá-la ma-là sík'en; nas'ín ndaà kòbitjokàjiìn ndáchikon, jè nea-ná xi tjín-là okixi, majìn-là síkijnakon.

⁵ Jè Pablo, tsibítsajneè tsja ya jjiìn ni'ín; nímé xi komà-là. ⁶ Ngats'ìì xità nchikoña-là mé hora kítjaya tsja koa mé hora kiyá Pablo. K'e nga kijtseè nga jye kjìn hora tsato nga nímé xi komà-là, k'ejí s'ín kisìkìtsjeèn, kitsò:

—Jè Pablo, Nainá-la.

⁷ Ya chrañàt'aà-la i'nde ñánda ijchò-jen, tseé nangui tjín xi ts'e xita ítjòn-la i'nde Malta xi 'mì Publio. Jàn nàchrjein tsitsajna-ko-jen; ndaà kiskoétjò-najen ko ndaà kisis'in-najen. ⁸ Nàchrjein koi, jè nà'èn-la Publio, xk'én-né; ch'in tíjnga tjín-la ko xojmá jní tífa-la. Pablo kiìkon; kiìchjat'aà-la Nainá; ikjoàn tsohójnasòn-la tsja; jngoò k'a kjòndaà-ne. ⁹ K'e nga kiì'nchré jña xita xk'én xi tjín ya i'nde jè, tìkoa inchrobà ñánda tíjna Pablo. Kjòndaà yijee-ne. ¹⁰ Jña xita, ndaà kisis'in-najen. K'e nga jye titsachjoé jngoò-jen chitso nga jye titsahonguí-jen, jña xita kisik'a yijee-najen ngats'iì tsojmì xi kochjeén-najen ya ndiyá.

K'e nga ijchò Pablo ján naxandá Roma

¹¹ K'e nga jye tsato jàn sá nga titsajna-jen i'nde jè, ikjoàn tsanguì jngoò k'a-jen. Tsitjaàs'en jngoò-jen chitso xi ján i'nde-la naxandá Alejandro xi tìkoa ya kisasijna ya indiì ndáchikon ts'e Malta jña nàchrjein cho 'nchán; isén ts'e Cástor ko Pólux tjít'aà. ¹² K'e nga ijchò-jen naxandá Siracusa, jàn nàchrjein tsitsajna-jen. ¹³ Tsanguì jngoò k'a-jen; ijchò-jen skanda naxandá Regio. Xi komà inchijòn tsibíts'ia nga ts'a tjo xi inchrobà-ne i'nde sur. Ijchò jò nàchrjein, ijchò-jen naxandá Puteoli. ¹⁴ Yaá kiskaàkjoò i'nga-jen xita xinguiáa xi it'aà ts'e Cristo xi kiìchjako-najen nga tsitsajna-ko-jen jngoò xomàna. Xi komà iskan, ikjoàn tsanguì-jen skanda Roma. ¹⁵ Jña xita xinguiáa it'aà ts'e Cristo xi titsajna Roma, jyeé tíjìn-la nga ya titsahonguí-jen; tjín xi ijchò kaña-najen ya nditsin Apio; tìkoa

tjín xi ijchò kaña-najen ñánda 'mì Jàn Tabernas. Jè Pablo, k'e nga kijtseèxkon, tsjaá kis'e-la inima-la; kitsjaà-la kjondaà Nainá. ¹⁶ K'e nga jye titsajna-jen Roma, Pablo kits'iì'nde-la nga tsibìjna tajngoò ni'ya-la; kò tà jngoò soldado kisikinda.

Mé 'én xi kùichja Pablo k'e nga tsibìjna Roma

¹⁷ Nga komà jàn nàchrjein nga ijchò-jen Roma, Pablo, tsibíxkóya jña xita skò-la xita judío xi ya títasajna. K'e nga jye j'ì yije, kitsò-la:

—Jñò xi xita xinguiáá judío xi i titsajnaà Roma, ján Jerusalén, kitsobà'ño-na xita, ikjoàn kisingatsja-na it'aà ts'e xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na. 'An, nímé jé xi tìhotsjà it'aà ts'e xita xinguiáá judío kò it'aà ts'e kjoáxoma-la xita jchínga-ná. ¹⁸ Jña xitaxá Roma nga tsibíndaàjìin-na, nímé jé xi kisakòt'aà-la it'aà ts'an. Mejèn kisikíjnandejì-na nga mìkìl ok'ìn-la nga sìik'en-na. ¹⁹ Tanga jña xita judío, mìkìl kòkjeiín-la; k'oaá komà-ne nga 'an, kisìjé nga jè kàtíndaàjìin-na jè César xi xitaxá ítjòn ts'e Roma. 'An, nímé xi sìjé xi kondrà ts'e naxandá-ná. ²⁰ K'oaá ma-ne nga kòbìxkóya-nò mé-ne nga kichjàkò-nò; koií kjoa-la nga mokjeiín-na it'aà ts'e kjoa xi titsachiñá-lá xi xita Israel 'mì-ná nga na'ño kichà tjít'aà'ño-na.

²¹ Jña xita judío kitsò:

—Ngajen, nímé xojon tíkaàt'aà-najen xi kjoa tsiji xi ján Judea nchrobá-ne. Ngats'iì xita judío xinguiáá xi nchif'iì, nímé 'én xi ch'o tsò nchitsjá-najen xi kjoa tsiji. ²² Mejèn-najen nga kiná'ya-jen kjoa xi nìkìtsjìin; ngajen, tíjìin-najen nga xkì xi ján chjajno-la xita nga kondrà fì-la jè ndiyá xitse xi ya tjaáyi.

²³ Tsibíjna jngoò nāchrjein-lā xíkjín, mé nāchrjein kixoña. K'e nga chixoña, kjìn xitā ijchò ya ni'ya ñánda tíjna Pablo; kō jè Pablo tsakóya-lā kós'ín otíxoma Nainá, tsibíts'ia kō-ne nga sà tajñòya skanda kjònguixòn. Pablo kisìkjeén xojon ts'e Moisés kō ts'e xitā xi kiìchjaya ngajo-lā Nainá nga tsakóya-lā kó s'ín tíchja mé-ne nga jñà xitā kàtakjeiín-lā it'aà ts'e Jesús nga jè xi Cristo. ²⁴ Tjín xitā xi kòkjeiín-lā, tìkoā tjín xi mìkì kòkjeiín-lā. ²⁵ Nga mìkì kjòngàsòn 'én-lā koni s'ín tsajoókjoò, tsibíts'ia nga itjo ni'ya. K'eé kitsò-lā Pablo:

—Ndaà kiìchja Inima Tsjeè-lā Nainá nga kisìkjeén Isaías xitā xi kiìchja ngajo-lā kjòtseé nga kitsò-lā jñà xitā jchínga judío:

²⁶ T'in, kot'in-lā jñà xitā naxandá:

Jñò, kìná'ya-nò tanga mìkì kjoas'en-jìin-nò;
chítsejèn-nò tanga mìkì jchaxkon.

²⁷ Koií kjoa-lā nga jñà xitā naxandá jè, kisitàjaàjìin
kjohítsjeèn-lā,

tsibíchjoàjto líká-lā,

tìkoā tsibíchjoà xkon,

mé-ne nga mìkì skoe-ne,

mìkì kji'nchré,

tìkoā mìkì kjoas'en-jìin-lā;

majìn-lā nga 'an fít'aà-na

nga sindaà-na.

²⁸ Jñò kàtasijìin-nò, nāchrjein i'ndeí, Nainá, ján tísikasén-lā jñà xi mìtsà xitā judío, kjondaà jè, mé-ne nga kítjokàjìin-ne kjo'in. Kō jñà xitā koi, kòkjeiín-lā.

²⁹ K'e nga jye ọkítsò Pablo, jǎà x̣ita judío, k'e nga kiì-ne, nguì tà tsohótiyaá-ne 'én x̣i tsibénọjǎí Pablo.

³⁰ Pablo, jò nó tsibìjna ni'ya x̣i kiskìña nga tsibíchjí. Yáá kisis'in-là ngats'ìi x̣ita x̣i ijchòkon.

³¹ Kitjò'nde-là nga kiìchjaya kós'ín otíxoma Nainá ṭikoá tsakóya it'aà ts'e Nǎ'èn-ná Jesucristo. Mì yá x̣ita tsatekjáya-là.

'Én-lā Nainá xi kjoa ts'e Jesucristo
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0